

HET ARCHIEF VAN DE TAFEL VAN DE HEILIGE GEEST VAN 's-HERTOGENBOSCH

Regesten van oorkonden

deel 1

nrs. 1 - 465

(1271 – 1359)

door

dr. A.C.M. Kappelhof

Den Haag/The Hague

2018

Inleiding op deel I

In veel oorkonden wordt de valuta aangegeven in ponden, schellingen en penningen zonder nadere aanduiding. Vermoedelijk wordt dan bedoeld payment, het sinds ca. 1307 in 's-Hertogenbosch gangbare geld dat van dag tot dag varieerde. Daartegenover stond het oudgeld dat verankerd was in de penning van 1300 en waardevast vast was. Wanneer de oorkonde aangeeft dat er sprake is van payment of oudgeld, is dat aangegeven.

De onderstreepte woorden zijn citaten.

OBNB = Oorkondenboek Noord-Brabant Deel I

1.

1271, 1 oktober

Verkoop goederen Blaarthem

Willem, heer van Horn en edele, en zijn echtgenote Agnes dragen na verkoop over aan Henricus gend. Coman, poorter van 's-Hertogenbosch, de goederen in 'Blaarthem', die zij vroeger in leen hielden van de hertog van Brabant. Willem van Horn oorkondt zelf zonder tussenkomst van schepenen.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 332.

Op 10 september 1271 waren deze goederen door de hertog van Brabant tot allodium gemaakt. Zie: OBNB, I, nr. 331.

Zie ook de oorkonde van 16 november 1520 (nr. 3496) over een erfpacht van 1 malder rogge uit 3 mud uit goederen van Hendrik Comans van Blaarthem die dan in het bezit zijn van de Tafel van de H. Geest.

--

1274, 30 maart

(Oorkondenboek Noord-Brabant, deel I, nr. 343)

Schenking Willem van Gent startkapitaal Geefhuis

Samenvatting

Op Goede Vrijdag 1274 maakt het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch bekend, dat hun medeburger Willem van Gent uit eerbied voor Christus en omwille van zijn zielenheil bij wijze van testament een jaarlijkse uitkering van 35 ponden penningen leuvens heeft overgedragen aan de mannen die de stedelijke financiën beheren ('in manus eorum quicumque erunt pro tempore in perpetuum rerum communitatis nostre provisores seu burse ipsius communitatis latores contulerit') De schepenen verklaren dat zij deze rente zullen verdelen op de wijze die Willem heeft bepaald. De verdeling is:

Ik heb deze oorkonde opgenomen omdat hij samen met de oorkonde van vrouwe Beatrix (nr. 12a) kan worden beschouwd als de stichtingsakte van de Tafel van de H. Geest.

verdeling van de uitkering van 35 pond leuvens

aan de minderbroeders 2 schellingen per week om brood en bier van te kopen;

aan de minderbroeders 10 schellingen voor het jaargetijde van zijn vader, 10 schellingen voor dat van zijn moeder en 10 schellingen voor dat van hemzelf;

aan het gasthuis drie maal 10 schelling, als voor te besteden

aan de wilhelmieten van Porta Coeli drie maal 10 schellingen als voor te besteden;

de leproserie drie maal 10 schellingen als voor te besteden;

de begijnen aan ieder van hen drie maal 10 schellingen te besteden als voor;

de arme begijnen die in de infirmerie liggen 20 schellingen;

de bedelaars 15 schellingen om 1 mud rogge van te kopen voor brood uit te delen onder hen die er zijn op het jaargetijde van Willem;

aan de armen in het algemeen 100 schellingen om 100 paar schoenen van te kopen;
aan idem 14 pond om 9 wollen lakens van te kopen die ieder ongeveer 30 schelling kosten.

De schoenen en de lakens worden uitgedeeld onder de behoeftigen op St. Maarten.

aan acht priesters en wel die van de vier altaren van de St. Janskerk, en de priesters van het gasthuis, de leproserie en de begijnen en aan Jacob Cnode en na zijn dood een andere arme priester in totaal 30 schellingen, en wel aan ieder van hen 3 schellingen waarvoor ze dan op zijn jaargetijde op de avond vooraf (vigilie) een heilige Mis moeten zingen.

aan de rector van de school 3 schellingen die dan met de scholieren die dat kunnen moet zingen.

de overschietende 3 schellingen worden verdeeld onder de arme geestelijken die op de school zitten.

Monetaire frasering: 'annuam et perpetuam triginta quinque librarum lovaniensium pensionem'.

NB: zie over deze oorkonde mijn artikel over de geschiedenis van de Tafel van de H. Geest op de website www.academia.edu.

Analyse

Willem van Gent bedacht alle toen in deze nog jonge stad werkzame kloosters, Godshuizen en geestelijken. Optelling van de bedragen levert een totaal op van 34 pond en 19 schellingen. Die ene schelling mocht de beheerder wellicht voor zich zelf houden. Alle bedragen zijn in penningen leuvens. Het geld bestemd voor de armen en de bedelaars moest worden besteed aan roggebrood, schoenen en wollen lakens. Deze drie producten deelde het Geefhuis later uit onder de armen van 's-Hertogenbosch. Het fonds werd in 1274 nog beheerd door penningmeesters van de stad, maar ik vermoed dat zij dit beheer kort daarna hebben overgedragen aan de Tafel van de H. Geest.

1a.

1277, 6 mei

Afstand goederen Hilvarenbeek

De erfgenamen van Wendelmodis, weduwe van Lupertus van Wcht, hebben afstand gedaan van hun rechten op een huis met grond en een bijbehorende schuur in 'Beke' t.b.v. Jacobus,

bloedverwant van Lupertus.
Uitgegeven: OBNB, I, nr. 356.

1b.

1281, 26 juli-1 augustus

Uitgifte erfpacht land Tilburg

Nicolaus gend. Gruter, poorter van 's-Hertogenbosch en 'tutor' van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch, heeft aan Hadewigis landerijen in 'Westilborch' gend. 'De Brake', voorheen het bezit van Thilemannus gend. Thieghelere uitgegeven tegen een jaarlijkse erfpacht van 3 mud en 3 l. rogge. Voor de inning van deze en andere 'annonae' (jaarlijkse leveringen) komt een kar vanuit 's-Hertogenbosch naar Tilburg.

Aanwezig: Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Loketkast II.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 375.

2.

1281, 14 november

Verkoop goederen Gerwen

Gossuinus van Beke, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop over aan Macharius z.v.w. Sygerus van Gent zijn goederen in 'Ghaeruwen' gend. 'Ter Heze', die deels cijnsgoed en deels leengoed zijn.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 380.

2a.

1282, 9 juli

Aflossing erfpacht Oss

Marcelis Pistor gend. van Rode heeft de helft van een erfpacht van 1 mud rogge gevestigd in januari 1274 en verschuldigd aan Johannes gend. Plaetsart van Osche afgelost.

Onderpanden: allodiale goederen in 'Oss' namelijk huis met grond en twee stukjes land groot 11 lopenzaad onder 'Oerslaer' en 'Steenacker'.

Aanwezig: BHIC, Collectie Goossens, nr. 1.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 388.

3.

1284, 28 september

Vestiging erfcijsns Korenbrug

Theodericus gend. z.v. Eingeliadis en Margareta gend. Kents hebben een erfcijsns gevestigd van 10 schellingen 8 penningen en 1 obool penningen leuvens ten behoeve van Willelmus

gend. Tant en Henricus gend. Donc.

Onderpand: huis met de grond voorbij de 'Corenbrugge'.

Op de rug: onder andere Dirk van Heden 10 schellingen en 8 penningen afkomstig van Mette van der Donk.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 403.

3a.

1285, 14 september

Verkoop goederen Gerwen

Macharius z.v. Sygerus gend. van Gent draagt na verkoop al zijn goederen in 'Ghaerewen' over aan Thomas gend. Valant.

Aanwezig: BHIC, Collectie Goossens, nr. 2.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 414.

3b.

1287, 1 augustus

Schenking erfcijns 's-Hertogenbosch

Bela, weduwe van Oliverus Pistor en haar zoon Arnoldus schenken een erfcijns van 20 schellingen penningen leuvens aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch.

Onderpand: huis met grond in 's-Hertogenbosch op het einde van de straat, die loopt langs het huis van w. Everardus Pistor.

Aanwezig:, BHIC, Collectie Goossens, nr. 3.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 426.

Op de rug: het gaat om een straatje, dat loopt in de richting van de Korenbrug.

4.

1289, 13 januari

Vestiging erfcijns Karstraat

Willelmus gend. van Hosdinne, poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van 30 schellingen penningen leuvens t.b.v. Marcilius gend. van Rode, 'confrater' van de Tafel van de H. Geest t.b.v. deze instelling. De hertogscijns op het onderpand wordt door Willelmus betaald aan Marcilius, die deze weer betaalt aan de rentmeester van de hertog.

Onderpand: een huis met grond, waar Willelmus woont.

Opm.: uit een dorsale aantekening blijkt, dat het onderpand gelegen was aan de 'Screynemakers Strate' en later aan de Kerkstraat.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 435.

5.

1289, 26 maart

Vestiging erfcijns Colperstraat/Verwerstraat

Johannes gend. Katernollen, poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van 8 schellingen en 1½ penningen leuvens t.b.v. van Henricus gend. Berwout.

Onderpand: huis met de grond in de 'Colpelstrate', waar een lakenwever in woont.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 436.

6.

1290, 14 april

Vestiging erfcijnzen Orthenstraat

Gossewinus gend. Cnode vestigt met toestemming van zijn zoon Ghibo drie erfcijnzen t.b.v. zijn dochter Elyzabet, begijn, namelijk 20 schellingen, 20 schellingen en 30 schellingen alle penningen leuvens.

Onderpand: drie huizen met de grond in de Orthenstraat buiten de poort.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 452.

7.

1290, 15 december

Overeenkomst over een huis in 's-Hertogenbosch

Amilius van Buscel, weduwnaar van Oda en zijn schoonzoon Wellinus gend. van Berlichem, echtgenoot van Lutghardis gend. Lute d.v.w. Oda, komen overeen dat Wellinus het huis in 's-Hertogenbosch krijgt, waar Amilius nu in woont.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 457.

7a.

1291, 28 mei

Vestiging erfcijns Verwerstraat

Lucas gend. Luceken, lakenwever en poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van 4 schellingen penningen leuvens t.b.v. Clementia d.v.w. Godefridus gend. Melter en Begijn, die deze weer betaalt aan de hertog. Lucas was al een erfcijns van 4 schellingen penningen leuvens verschuldigd aan Clementia en betaalt de hertogscijns op het onderpand aan Clementia.

Onderpand: huis met grond in de 'Colpelstrata', waar hij woont.

Aanwezig: BHIC, Collectie Goossens, nr. 4.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 462.

Op de rug: het onderpand ligt in de bocht van de Verwerstraat.

8.

1292, 22 februari

Vestiging erfcijns Colpelstraat/Verwerstraat

Lucekinus, broer van Metta gend. Martelmans en poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van 5 schellingen en 3 obolen penningen leuvens t.b.v. Rodolfus Pistor, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: huis met grond in de 'Colpelstrata'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 469.

9.

1292, 5 september

Vestiging erfcijns Achter de Tolbrug

Marcilius gend. Celeken z.v. Metta gend. Timermans en poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 24 schellingen penningen leuvens t.b.v. vrouwe Beatrix, poorteres van 's-Hertogenbosch en weduwe van heer Gherlacus.

Oderpand: het erf v.w. Henricus gend. Valkenere in 's-Hertogenbosch achter de grond van Arnoldus gend. Poeldonc aan de overzijde van het water. Dit erf is deels bezit van Henricus gend. Bange en deels bezit van Hilla, zuster van Henricus.

Op de rug: dit erf lag voorbij de Tolbrug.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 486.

10.

1293, 29 mei

Vestiging twee erfcijnzen Colperstraat/Verwerstraat

Johannes gend. Visevase, smid en schoonzoon van Ghibo gend. Neve, en Hermannus z.v. Ghibo vestgen een erfcijns van 20 schellingen penningen leuvens t.b.v. vrouwe Beatrix, poorteres van 's-Hertogenbosch en weduwe van heer Gherlacus.

Onderpand: huis met grond in de 'Colpelstrata'.

Henricus gend. Weder, bezitter van voornoemd onderpand, heeft een tweede erfcijns van 20 schellingen penningen leuvens gevestigd t.b.v. vrouwe Beatrix en geeft als extra onderpand een erfcijns, die hij zelf heft uit een huis daarachter aan de overzijde van het water.

Onderpand: zelfde als vorig.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 495.

11.

1293, 13 juli

Vestiging losbare cijns Rosmalen

Woltherus van Meerwijn vestigt een rente ('redditus') van £ 10 penningen leuens t.b.v. Nella weduwe van Willelmus de Bontwerker en poorteres van 's-Hertogenbosch. Het geld voor de cijns is reeds betaald. Woltherus belooft ervoor te zorgen, dat zijn zoon Danekinus binnen twee jaar deze transactie zal goed keuren, terwijl Nella toestaat, dat de cijns binnen zes jaar mag worden afgelost tegen £ 100 in deze valuta. Theodericus van Alkemade, zoon van de vrouw van Woltherus en Danekinus gend. Vector van Eimpel staan borg.
Onderpand: alle goederen van Woltherus in 'Roesmale'.
Uitgegeven: ONBN, I, nr. 497.

12.

1293, 14 augustus

Vestiging erfcijns Markt

Macharius gend. van Gent, poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van £ 7 penningen leuens t.b.v. vrouwe Beatrix, poorter van 's-Hertogenbosch en weduwe van heer Gerlacus.

Onderpand: huis met grond aan de Markt en de grond ernaast, waarop de poort van Wellinus z.v.w. Egidius Cnode staat, strekkende rechtstreeks tot aan het water daarachter.

Lasten: hertogscijns.

Uitgegeven: ONBN, I, nr. 499.

12a.

1293, [tussen 14 en 20 september]

Stichting door Beatrix weduwe van heer Gerlach [van den Bossche ?] van een fonds voor armenzorg en jaargetijden

Samenvatting

Vrouwe Beatrix weduwe van heer Gheerlacus sticht een fonds bestaande uit 15 erfcijnzen en een contant bedrag van 198 pond penningen leuens waarvan nog renten moeten worden gekocht. Het fonds is bestemd voor enerzijds jaargetijden voor wijlen haar man, haarzelf en Wellen Cnode, vermoedelijk een aan- of bloedverwant. en anderzijds voor uitdelingen van brood, kleding en schoeisel onder de armen van 's-Hertogenbosch.

Deze oorkonde werd in augustus 1981 tijdens opruimingswerkzaamheden aangetroffen in een doos met diverse stukken in het archief van de Tafel van de H. Geest. Het stuk was door vocht zwaar beschadigd, waardoor bepaalde passages onleesbaar waren geworden. De restauratie kon dit probleem niet helemaal verhelpen. Deze oorkonde was niet opgenomen in het door Camps uitgegeven deel I van het Oorkondenboek van Noord-Brabant. In 1998 is de oorkonde gepubliceerd door mevr. dr. G. Vis-Van Syngel in:

Syngel, Geertrui van, 'Editie van de schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch. Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant

(1261-1311), in: *Datum et Actum, Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijftenzestigste verjaardag* Publicaties van het Meertens Instituut, Amsterdam, 1998) 395-423.

Bij de herziene uitgave van dit deel is de door mij gemaakte transcriptie van destijds vernietigd.

De tekens < > geven aan dat een deel van de tekst niet leesbaar is. Bij alle huizen wordt vermeld 'met de grond'.

Beatrix poorter van 's-Hertogenbosch draagt over aan de procuratoren van de Tafel van de H. Geest die is opgesteld in de kerk van 's-Hertogenbosch ('mense sancti Spiritus in ecclesia de Buscoducis constitute') 15 erfcijnzen uit onderpanden in 's-Hertogenbosch en een kapitaal van 198 pond penningen leuvens.

De erfcijnzen, alle in penningen leuvens, zijn:

1. een onbekend bedrag uit een object gelegen naast het huis van de Lombarden dat ooit was van wijlen Boudewijn 'Wylde' en < > het overige deel is van Jan van Diest
2. een erfcijns uit het huis van Rudolf waarvan ½ pond eerst aan de hertog moet worden betaald
3. 28 schellingen en 6 penningen uit een object naast het huis van Arnold van Poeldonk aan het begin van het straatje dat zijwaarts afhelt ('in capite viculi a latere declinantis')
4. 15 schellingen uit het huis van 'Godekinus' genaamd Schenkel gelegen in de straat < > van de Kerkstraat naar < >
5. x schellingen uit de huizen van Hendrik 'Wert' en Lambert < >
6. 11 schellingen uit de huizen van Willem en Klaas Schilder
7. < > pond uit het huis van Makarius van Gent in de Kerkstraat
8. 50 schellingen uit het huis van Arnold Croes in de Hinthamerstraat
9. 28 schellingen uit het huis van de Lombarden aan de Markt
10. 24 schellingen uit het erfgoed achter het huis van Arnold Poeldonk aan de straat die loopt naar de overzijde van het water [= de Dieze] welk erfgoed eens was van Hendrik de Valkenier
11. 4 pond uit het huis van Jan 'Canpart' aan de straat die loopt naar de Jodenpoort en uit het erfgoed van dezelfde Jan < >
12. 4 pond uit de kamer van Willem 'Halfsot' en de grond van deze kamer gelegen tussen de kamers van hen die waren verkopen
13. 20 schellingen uit het huis van Hendrik wijlen 'Sporemaker'
14. 20 schellingen uit het huis van Aleid 'Pilterkens' aan de Orthenstraat
15. 7 pond uit het huis van Janen Bathe 'Bicken' aan de Markt en uit de grond van de poort van Wellen z.v.w. Gielis Cnode aan de kant van ditzelfde huis.

Zij heeft deze renten gekocht en verworven na de dood van haar man Gerlacus. Zij moeten ten goede komen aan het zieleheil van Gerlacus en dat van haarzelf. Het kapitaal van 198 pond moet worden aangewend voor de aankoop van 18 pond penningen leuvens aan

renten. Zij draagt deze renten over aan 'Amilius de Buscel' rentmeester van de domeinen van de hertog in 's-Hertogenbosch met de bevoegdheid de procuratoren in naam van de hertog hierin te vesten.

Beatrix verdeelt deze renten, alle in penningen leuvens, als volgt:

1. aan de minderbroeders in 's-Hertogenbosch jaarlijks 15 schellingen
2. op het jaargetijde van de vader van Gerlacus aan de minderbroeders jaarlijks 4 schellingen
3. op het jaargetijde van de moeder van Gerlacus aan de minderbroeders jaarlijks 4 schellingen
4. op het jaargetijde van Wellen genaamd Cnode an de minderbroeders jaarlijks 5 schellingen
5. aan de wilhelmieten van Porta Coeli jaarlijks 5 schellingen op het jaargetijde van Gerlacus
6. aan de leprozen die zich ophouden in de leproserie bij 's-Hertogenbosch jaarlijks 5 schellingen om te gebruiken voor een tractatie
7. aan de infirmerie van de begijnen in 's-Hertogenbosch jaarlijks 5 schellingen voor een tractatie aan de begijnen die zich daar ophouden
8. op het jaargetijde van Gerlacus aan alle huizen van het begijnhof in 's-Hertogenbosch 20 schellingen te verdelen onder de begijnen die zich daar ophouden
9. op hetzelfde jaargetijde aan ieder van de zeven priesters in de kerk van 's-Hertogenbosch die de zeven altaren bedienen namelijk dat van het koor van de heilige Maria, < > de heilige Egidius, de heilige Elisabeth, het heilig Kruis,, de heilige Nicolaas en de heilige Geest 12 penningen
10. op het jaargetijde van Gerlacus aan ieder van de heren priesters in de kerk van de begijnen, de priesters in het gasthuis van 's-Hertogenbosch en de leproserie van 's-Hertogenbosch 12 penningen, mits deze priesters bij de viering van het jaargetijde aanwezig zijn. Het aandeel van hen die afwezig zijn gaat naar de armen.
11. aan de rector van de school 12 penningen als hij aanwezig is met zijn leerlingen bij de viering van het jaargetijde, zo niet dan gaat dit naar de armen
12. aan de onderkoster van de St. Janskerk op het jaargetijde van Gerlacus 6 penningen
13. op het jaargetijde van Gerlacus aan het gasthuis 9 schellingen om te besteden aan een tractatie voor de zieken die daar dan verblijven
14. jaarlijks 50 schellingen om tarwe van te kopen

Alles wat hiervoor onder 1 – 14 staat moet ook jaarlijks gegeven worden op Maria Lichtmis zolang zij nog leeft en haar dood op haar sterfdag.

15. Jaarlijks 10 schellingen op het jaargetijde van Gerlacus om was voor vier waskaarsen van te kopen en evenveel op de viering van haar jaargetijde. Van deze vier kaarsen gaat er één naar de minderbroeders, de andere drie moeten voor een vroom doel worden aangewend.
16. Aan de minderbroeders geeft zij iedere week 3 schellingen om brood en bier van te kopen.

17. Jaarlijks 20 pond om wollen lakens van te kopen en jaarlijks 26 schellingen om 52 el linnen lakens van te kopen. Deze stoffen zijn bestemd om naakte armen mee te kleden en wel zo dat iedere arme één 'tunica' of één 'camisia' krijgt voor zover de hoeveelheid laken reikt.
18. Jaarlijks 7 pond om schoenen van te kopen om te verdelen onder de armen. De lakens en de kleren moeten worden uitgedeeld omstreeks het feest van St. Maarten door de meesters ('procuratoribus') van de Tafel met tussenkomst van de gardiaan van de minderbroeders en de prior van Porta Coeli.
19. Aan de tafel voornoemd < > een deel voor de armen en
20. jaarlijks aan de St. Janskerk 4 schellingen om een brandende lamp te onderhouden.

Als er na de uitdelingen nog wat overblijft, dan is dit voor de Tafel. Als de opbrengst van de renten lager wordt, dan wordt ieder naar evenredigheid gekort. < >

Als getuigen fungeren drie schepenen namelijk Wellinus z.v.w. Hille <onleesbaar>, Arnoldus Poeldonk en Bertholdus 'de Hosdeinne'.

Analyse

De uitdelingen bedragen in totaal 50 pond 2 schellingen en 6 penningen plus een onbekende post (nr. 19 hierboven), uitgaande van een verhouding van 1 pond = 240 penningen en 1 schelling = 12 penningen. De schenking van vrouwe Beatrix was dus nog beduidend groter dan die van Willem van Gent uit 1274.

13.

1294, 22 januari

Verkoop goederen Oerle-Berkt

Danekinus z.v.w. Willelmus gend. Vosseken en zijn zuster Aleberna dragen na verkoop de helft van hun goederen in 'Ourle' onder 'Beirct' over aan Willelmus z.v. Nycholaus van Rode, poorter van 's-Hertogenbosch.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 504

14.

1294, 22 januari

Verkoop goederen Oerle-Berkt

Johannes gend. Tolnere en Arnoldus gend. Nolleken Tolnere dragen na verkoop hun deel in de cijnsgoederen in 'Ourle' onder 'Beirct' over aan Willelmus gend. van Rode, echtgenoot van Metta, hun zuster, nadat hun moeder Heylewigis echtgenote van Nycholaus van Rode afstand had gedaan van de tocht. Johannes voornd. draagt na verkoop tevens zijn leengoed aldaar, dat hij hield van heer Alardus van Driel, ridder, over aan Willelmus voornd.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 505.

15.

1294, 18 april - 1295, 2 april

Ruil van erfcijnzen

Marcilius van Rode, procurator van de Tafel van de H. Geest staat een erfcijns van 4 schellingen penningen leuvens uit het huis met grond v.w. Theodericus gend. van Bocstelle af. [Er staat niet bij aan wie] Theodericus en Henricus z.v.w. Henricus gend. Pentier dragen een bestaande erfcijns van 8 schellingen penningen leuvens over aan Marcilius voornd. Dit doen zij omwille van het zieleheil van hun ouders en henzelf.

Onderpand: erfgoed in 's-Hertogenbosch.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 518.

16.

1294, 16 juli

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Johannes gend. van Binnenhus, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 20 schellingen penningen leuvens t.b.v. Marcilius, meester van de Tafel van de H. Geest t.b.v. de 'elemosina' [= aalmoes bedoeld wordt een stichting met een goed doel] die door vrouwe Beatrix weduwe van de heer Gherlacus is gesticht en waarvan de procuratoren van deze tafel de executeurs zijn.

Onderpand: zijn huis met grond in de Hinthamerstraat.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 510

16a.

1295, 14 januari

Verkoop goederen Oerle- Berkt

Johannes gend. Tolnere, poorter van 's-Hertogenbosch verklaart £ 24 penningen leuvens, zijnde de koopprijs van het goed 'Te Beirct' in 'Ourle' ontvangen te hebben van zijn zwager Willelmus gend. Willeken van Rode.

Uitgegeven: G. A.M. van Synghel, 'Editie van schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch. Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant (1261-1311)', in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijfenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 410-411.

17.

1295, 25 januari

Vestiging erfcijns Beurdestraat

Nycholaus van Nysterle, Johannes gend. Visevase, smeden en schoonzonen van Ghibo gend.

Neve en Hermannus z.v. Ghibo vestigen een erfcijs van 8 schellingen penningen leuvens t.b.v. meester Boydewinus medicus ('phiscus').
Onderpand: een erf naast 'Beurde' waarop Franco perkamentmaker placht te wonen.
Uitgegeven: OBNB, I, nr. 516.

18.

1295, 26 juni

Vestiging erfcijs Colperstraat/Verwerstraat

Lucas gend. Luceken, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijs van 6 schellingen penningen leuvens t.b.v. Henricus gend. Berwout, poorter van 's-Hertogenbosch. Lucas was al een erfcijs op dit pand van 20 schellingen penningen leuvens verschuldigd aan Henricus. Lucas betaalt de erop rustende hertogscijs aan Henricus, die deze weer betaalt aan de hertog.

Onderpand: zijn erf in de 'Colpelstrata'

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 521.

19.

1295, 7 augustus

Vestiging erfpacht Rosmalen

Theodericus gend. Tolnere z.v. Bela van Bruggen vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Marcilius, meester van de Tafel van de H. Geest in de kerk van deze stad.

Zekerheden: 4 stukken land gelegen tussen 'Roemale' en 'Hinen' groot tezamen 18 lopenzaad gend. 'Ten Poele, 't Gherijc, Hiddekensdale', allen allodiaal goed en 'De Berch', cijnsgoed van de heer van Boxtel.

Lasten: 20 penningen leuvens op 'de Berch' aan de heer van Boxtel. Theodericus betaalt deze erfcijs aan Marcilius, die deze weer betaalt aan de heer van Boxtel.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 522.

19a.

1295, 23 december

Vestiging erfcijs huis Markt

Johannes Crulleken, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt t.b.v.: Henricus van Dijk, poorter van 's-Hertogenbosch een van: erfcijs 20 schellingen penningen leuvens uit een huis en erfgoed naast het Gewandhuis aan de zijde van het kerkhof van de Minderbroeders

lasten: een erfcijs van 30 schellingen aan Henricus voornd. en aan meester Macharius van Den Bossche, kanunnik van de St. Maartenskerk in Luik

bijzonderheid: Johannes draagt het huis op en ontvangt het dan weer terug van Henricus tegen de 30 schellingen en de nieuwe erfcijs van 20 schellingen penningen leuvens ('reportavit ... resignavit ... receipt'; op deze wijze is het huis 'nunc de novo vendito'.

Aanwezig in: BHIC, Collectie Goossens nr. 5
Uitgegeven: OBNB, nr. 529.

20.

1296, 6 januari

Uitgifte brug Colperstraat/Verwerstraat

Henricus gend. Weder, poorter van 's-Hertogenbosch heeft geeft brug achter de 'Colpelstrata', die leidt naar zijn achterhuis aan de overzijde van het water, uit aan Willelmus gend. van Waes tegen een erfcijns van 4 schellingen penningen leuvens. Onderhoud en eventuele nieuwbouw van deze brug zijn voor gemeenschappelijke rekening, waarbij de ligging van de palen, als de brug herbouwd moet worden, nauwkeurig wordt bepaald. Willelmus mag de brug niet laten gebruiken door derden die aan de overzijde van het water erven of hoven hebben.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 530.

21.

1296, 27 februari

Verkoop erfcijns Vismarkt

Symon z.v.w. Symon gend. Muyl van Driel draagt na verkoop een erfcijns van 11 schellingen penningen leuvens over aan Berta van Driele, begijn, op voorwaarde dat Berta de hertogscijns rustend op het pand betaalt.

Onderpand: een erf naast de Vismarkt aan de overzijde van het water nabij het huis gend 'Rogge'.

Dit huis is niet terug te vinden in Sasse van Ysselt, *Voorname huiizen en gebouwe*, en Mosmans.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 531.

22.

1296, 8 april

Vestiging erfcijns Achter de Tolbrug

Hilla, zuster van Henricus gend. Banghe, poorteres van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 5 schellingen en 6 penningen leuvens t.b.v. Arnoldus gend. Steimpel, priester, op voorwaarde dat Arnoldus de hertogscijns van 6 penningen betaalt.

Onderpand: huis en erfgoed achter het huis en erf van Arnoldus gend. Poldonc aan de overzijde van het water, waarin zij woont.

Op de rug: 'over die Tolbrugh nu Batenborch'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 532.

23.

1296, 12 april

Verkoop erfcijs Verwerstraat

Henricus gend. Heyno Weder, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijs van 4 schellingen penningen leuens verkocht aan Marcilius van Rode meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: de hof van Willelmus gend. Waes achter diens huis in de 'Colpelstrata' aan de overzijde van het water.

Op de rug: (16de eeuw) Annenborg.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 533.

24.

1296, 13 april

Verkoop erfcijs Colperstraat/Verwerstraat

Willelmus z.v. Sophia ... poorter van 's-Hertogenbosch heeft een erfcijs van 7 schellingen penningen leuens verkocht aan Marcilius van Rode meester van de Tafel van de H. Geest, nadat moeder Sophia van de tocht is afgegaan. De Tafel betaalt uit deze 7 schellingen de hertogscijs die rust op het onderpand.

Onderpand: huis en erfgoed van Reynerus van Machlinia, poorter van 's-Hertogenbosch, in de 'Colpelstrata'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 534.

24a.

1296, 2 mei

Verkoop van goederen in Geldrop

Henricus gend. Brokehoven verkoopt goederen in 'Gheldorpe', die hij gekocht had van Arnoldus gend. Nolleken Dicbir, aan Johannes van Hanewiic en Bata gend. Bicken zijn echtgenote, poorters van 's-Hertogenbosch. Hij heeft beloofd deze goederen te zullen vesten ten overstaan van de hoven waar dat hoort te gebeuren.

Uitgegeven: G. A.M. van Synghel, 'Editie van schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch. Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant (1261-1311)', in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijfenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 411-413.

25.

1296, 6 juli

Vestiging erfcijs Markt

Willelmus z.v.w. Jordanus pistor, poorter van 's-Hertogenbosch en schoonzoon van Henricus

gend. Lille van der Kameren, en Metta d.v. Henricus en begijn vestigen een erfcijns van 30 schellingen penningen leuvens t.b.v. Marcilius van Rode meester van de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat, mocht er genaast worden, de verkopers dan £ 10 penningen leuvens als schadeloosstelling (interesse) zullen betalen aan de Tafel.

Onderpand: een kamer binnen de kamers, waarin koopwaren worden verkocht en waarin Henricus woont.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 540.

Commentaar:

Dit zijn de Koopmanskameren, het nog bestaande Marktblok.

26.

1296, 21 september

Vestiging erfcijns Verwerstraat

Nycholaus van Nistelre, smid en schoonzoon van Ghiselbertus gend. Neve vestigt een erfcijns van 14 schellingen penningen leuvens t.b.v. meester Boydewinus, chirurgijn ('phiscus')

Onderpand: erf in de Colpelstrata.

Op de rug: Verwerstraat.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 546.

27.

1296, 23 november

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Hersewindis begijn in het Groot Begijnhof vestigt een erfcijns van 12 schellingen en 8 penningen leuvens t.b.v. Marcilius meester van de Tafel van de H. Geest, die optreedt als executeur (exequutor) [van het testament?] van Hersewindis. De erfcijns is bestemd voor de Tafel en enige andere personen aangewezen in haar testament.

Onderpand: huis en erf in de Hinthamerstraat.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 550.

27a.

1297, 12 april – 1298, 4 april

Verkoop erfcijns Geldrop

Arnoldus gend. Pape van Hezewiic draagt na verkoop een erfcijns van 7 schelling en 6 penningen over aan Johannes gend. van Hannewiic echtgenoot van Bata gend. Bicken, poorters van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: de goederen van Johannes en Bata in Gheldorpe.

Uitgegeven: G. A.M. van Synghel, 'Editie van schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch.

Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-

Brabant (1261-1311)', in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijftenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 413-414.

28.

1297, 8 februari

Verkoop erfcijns Vughterdijk

Henricus van Meghen bakker en poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop een erfcijns van 10 schellingen penningen leuens over aan Marcilius meester van de Tafel van de H. Geest. De vest van deze erfcijns is geschied 'per manum dicte Lutghardis que se dixit in hoc esse curiam'.

Onderpand: huis en erf aan de Vughterdijk.

Lasten: een erfcijns van 10 penningen leuens aan Lutghardis van Herpen, beginn.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 554.

29.

1297, 8 februari

Schenking erfcijns Lakenhal

Henricus van Haren z.v. Johannes van Haren schenkt een erfcijns van 20 schellingen penningen leuens, waarvan hij het erfrecht en zijn vader de tocht heeft, aan Johannes. Deze mag de erfcijns legateren, als elemosina (= aalmoes) weggeven of anderszins vervreemden.

Onderpand: een vak ('stallus') in het Gewanthuis

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 553.

30.

1297, 25 augustus

Ruil goederen Hinthamerstraat

Gerardus van Uden z.v. Ludolfus van Uden en poorter van 's-Hertogenbosch draagt bij wijze van ruil de helft van een erf in de Hinthamerstraat over aan Symon gend. Moen Pertshoef, houtkoper en poorter van 's-Hertogenbosch.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 559.

31.

1297, 25 augustus

Ruil goederen Hinthamerstraat

Gerardus gend. van Uden z.v. Ludolfus van Uden en Symon gend. Moen Pertshoef, houtkoper, poorter van 's-Hertogenbosch zijn een ruil aangegaan, waarbij Gerardus de helft van een erf strekkende van de Hinthamerstraat tot aan het water en Symon de andere helft

van dit erf krijgen toebedeeld. Symon maakt het deel van Gerardus vrij van een erfcijns verschuldigd aan het klooster Porta Coeli.

Uitgegeven: OBNB, I, 560.

31a.

1297, 27 september

Vestiging erfcijns huizen nabij de Minderbroeders

Arnoldus Valecappe en Amisius zijn broeder, schoenlappers en poorters van 's-Hertogenbosch, vestigen t.b.v.: Marcilius meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 40 schellingen penningen leuvens onderpand: twee huizen en erven in de straat die loopt van achter het minderbroedersklooster tot aan de stadsgracht; voor elk huis wordt betaald 20 schellingen bijzonderheid: zij mogen deze erfcijns vestigen op andere onderpanden binnen de stad (ASSIGNARE)

Berust in de Collectie Goossens (BHIC), nr. 6

Uitgegeven in OBNB, nr. 561

32.

1298, 16 maart

Uitgifte erf Beurdestraat

Nycholaus gend. Weder, broer van Henricus gend. Weder, poorter van 's-Hertogenbosch geeft een erf voorbij de Oude Brug, waarover men gaat naar 'Beurde', uit aan Gherekinus van Molenbeke tegen een erfcijns van 16 schellingen penningen leuvens. Dit erf is voor en achter 2 roeden breed.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 568.

33.

1298, 29 augustus

Vestiging erfcijns Lakenhal

Daniël gend. Keteler, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 16 schellingen penningen leuvens t.b.v. Boydekinus gend. Gruter t.b.v. de Tafel van de H. Geest. Deze transactie is in de kerk op de gebruikelijke wijze afgekondigd.

Onderpand: een vak in de Lakenhal.

Last: hertogscijns.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 574.

33a.

1298, 4 april - 1299, 18 april

Verkoop huis Hinthamerstraat

Elyzabet gend. Lyze w.v. Symon gend. Moen Pertshoef en poorteres van 's-Hertogenbosch en Clara haar dochter dragen na verkoop over aan Gerardus van Uden z.v. Ludolfus poorter van 's-Hertogenbosch een huis c.a. in de Hinthamerstraat, nadat Elyzabet van de tocht is afgegaan.

Twee andere poorters getuigen, dat Clara de wettige leeftijd heeft om afstand te doen van haar rechten

Berust in de Collectie Goossens (BHIC), nr. 7

Uitgegeven in OBNB, nr. 578.

34.

1300, 8 april – 1301, 1 april

Vestiging erfcijns

Jan van Cuyk stiefzoon van Lamert van Cuyk vestigt ten behoeve van Jan van Haanwijk ten behoeve van de Tafel van de Heilige Geest van 's-Hertogenbosch een erfcijns van 40 schellingen uit een huis in de straat die loopt van de Colperstraat naar Beurde over de oude brug.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 610

35.

1300, 11 maart

Verkoop huis Vughterdijk

Petrus de dakdekker, poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop al zijn rechten op een huis en erfgoed aan de Vughterdijk, waar zijn zwager Woltherus woont, over aan Johannes gend. Quademate, poorter van 's-Hertogenbosch, nadat Woltherus van de tocht is afgegaan.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 590.

36.

1300, 24 april

Vestiging erfcijns 's-Hertogenbosch

Henricus gend. Snider van Helmont en zijn zwager Johannes gend. Huls z.v.w. Henricus Huls, vleeshouwer vestigen een erfcijns van 40 schellingen t.b.v. Johannes gend. van Hanewijk meester van de Tafel van de H. Geest, nadat de afkondigingen op de gebruikelijke wijze zijn gedaan.

Onderpand: huis en erf tegenover het erf van Metta gend. Struvinne.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 592.

Er staat alleen schellingen zonder verdere aanduiding.

38a.

1300, 22 mei

Verkoop goederen Rosmalen

Wolterus van Merewiic, ridder en zijn zonen Johannes en Danekinus dragen na verkoop over aan Nella w.v. Willelmus de bontwerker en poorteres van 's-Hertogenbosch de goederen die waren van wijlen Thomas van Savoy met alle toebehoren. Zij zijn allodiaal en vrij van dijklasten, cijnzen en andere diensten en liggen in Rosmalen ('Roesmale') (zonder toevoeging van het woord parochie).

Berust in de z.g. Collectie Goossens (RANB) nr. 8

Uitgegeven in OBNB, nr. 593.

Commentaar:

De procedure van het transport verschilt: de allodiale goederen worden zonder tussenkomst van derden overgedragen; de cijnsgoederen worden overgedragen door tussenkomst van een gemachtigde van de hertog van Brabant zowel ten overstaan van de cijnslieden (CENSUARII) gend. LATE als ten overstaan van schepenen van 's-Hertogenbosch

37.

1300, 28 november

Verkoop erfcijns Markt

Theodericus gend. Morscel, poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop een erfcijns van 20 schellingen over aan Johannes van Hanewijc meester van de Tafel van de H. Geest. Onderpand: huis en erf van Godinus handschoenmaker en poorter van 's-Hertogenbosch. Op de rug: (15de eeuw) Markt.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 599.

38.

1301, 23 april

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Johannes gend. Knijf, smid en z.v. Johannes gend. Weent, smid, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. Arnoldus gend. Steimpel, priester.

Onderpand: huis en erf in de Hinthamerstraat.

Op de rug: verlaagd met 10 schellingen wegens een brand (15de eeuw); voorbij de Geerlingse Brug; op 30 juli 1607 is deze erfcijns ad 10 schellingen door de blokmeesters van het Hinthamereind en op dat moment verschuldigd aan de St. Anthoniuskapel, afgelost. De monetaire frasering luidt: 'viginti solidorum [...] solvendum [...] in tali moneta qua burgenses in Buscho ducis aliis eorum conburgensibus in Buscho annuos et hereditarios

census suos solvent pro tempore solutionis dicti census de hereditatibus infra Buschum ducis sitis’.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 611.

39.

1301, 23 oktober

Verkoop erfcijns Lakenhal

Johannes en Elyzabet, kinderen van Johannes van Haren, priester dragen na verkoop al hun rechten op een erfcijns van 20 schellingen, die van hun vader was en thans van de Tafel van de H. Geest, aan aan Johannes meester van deze Tafel. Hun aandeel schatten zij op twee derde van de erfcijns.

Onderpand: een vak in de Lakenhal.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 623.

39a.

1302, 13 april

Vestiging erfpacht Vught-Bergenshuizen

Henricus van Weregodshusen vestigt een erfpacht van 1 mud rogge rogge t.b.v. Henricus gend. Berwout, poorter van ‘s-Hertogenbosch. Henricus van Weregodshusen hield de onderpanden van deze erfpacht reeds in erfcijns van Henricus Berwout tegen 22 schellingen en 6 penningen te betalen bij ‘Essche’.

Onderpand: goederen in ‘Weregodshusen’.

G. A.M. van Synghel, ‘Editie van schepenoorkonden van ‘s-Hertogenbosch. Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant (1261-1311)’, in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijfenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 414-415.

Zie voor een afschrift van een Nederlandse vertaling nr. 4345 (22 juli 1617).

40.

1302, 14 april

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Johannes gend. Pellorijn schoonzoon van Gerardus gend. Smale Jonchere, poorter van ‘s-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 10 schellingen payment t.b.v. Hesselo, vleeshouwer en poorter van ‘s-Hertogenbosch.

Onderpand: huis en erf voorbij de brug in de Orthenstraat.

Monetaire frasering: ‘decem solidorum talis monete qua census burgensium de Buscho ducis de hereditatibus infra Buschum sitis erit solvendus’

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 627.

40a.

1302, 5 augustus

Verkoop land Rosmalen

Nicholaus z.v.w. H ... [onleesbaar door beschadiging van het stuk] van Rosmalen draagt na verkoop al zijn land in 'Roesmale' geschat op 9½ lopenzaad, over aan Ghiselbertus gend. Ghibe van Gestel.

Lasten:

erfpacht van 2 sester rogge aan de Tafel van de H. Geest

idem van ½ lopen rogge aan de kerk van Rosmalen

erfcijns van 16 penningen aan Bela van Bruggen

erfcijns van een derde pond was aan Johannes, heer van Meerwijk.

Uitgegeven: G. A.M. van Synghel, 'Editie van schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch.

Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant (1261-1311)', in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijftenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 416-417.

41.

1302, 11 augustus

Verkoop huis Oude Dieze (?)

Lambertus gend. Lemmeken, vleeshouwer en z.v. Lambertus van Helmont, vleeshouwer, poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop zijn huis en erf in de straat lopend van de 'Colpelstrata' naar de Dieze over aan Arnoldus gend. van Bladel, priester.

Op de rug: op die Dieze.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 631.

Commentaar

Een deel van de huidige Verwersstraat heette toen Colperstraat.

42.

1302, 25 augustus

Verkoop goederen Riel (Zesgehuchten)

Mathias z.v.w. heer Willelmus gend. van den Broeke, ridder draagt na verkoop zijn goederen in 'Riele' bij 'Gheldorp' over aan Johannes, meester van de Tafel van de H. Geest. Deze goederen bestaan uit een oud en een nieuw gedeelte. Borg staan Mathias en zijn broeder Woltherus, Mathias gend. van Vlochoven, zijn oom en Ghevardus van Endehoven. Zij zullen de Tafel vesten ten overstaan van de hoven of grondheren en de moeder van Mathias doen afgaan van de tocht.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 632.

43.

1302, 9 november

Verkoop erfcijns Markt

Henricus gend. Boennassijs draagt na verkoop een erfcijns van £ 5 over aan Johannes gend. Lissepe, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: een derde deel van een erf en nog een deel van een erf tussen het huis 'Rodenborch' en het erf van Henricus gend. Crabbe.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 633.

44.

1303, 7 april - 1304, 29 maart

Verkoop land Hilvarenbeek

Boudewinus z.v. Johannes gend. Meyer van Gomple draagt na verkoop 15 lopenzaad land in 'Hildewarenbeke' gend. 'Hervort' gelegen naast het huis van de Tafel van de H. Geest gend. 'De Badaf' over aan Johannes meester van deze Tafel. De verkopers zullen het goed, dat nu leengoed is, allodiaal en dus vrij van arbeidsdiensten ('servitium') maken en stellen als extra garantie vier stukken land aldaar gend. 'Priemlant' en een beemd gend. 'opt Ghore' als onderpand.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 667.

45.

1303, 20 maart

Verkoop huis 's-Hertogenbosch

Arnoldus van Waderle, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop over aan Liesbeth d.v. Jacob (de?) Kleine ('Parvus') een huis en erf gelegen in de straat buiten de poort van de Orthenstraat, lopend van de Orthenstraat naar het erf van W. Pilterken aan de gracht aldaar. De koopsom is £ 30 verkocht.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 640.

Niet duidelijk is welke transactiemunt hier bedoeld wordt, de penning leuens of payment.

De omschrijving luidt: 'vendit cite Elyzabet pro triginta libris, sibi, ut recognovit, ab ipsa Elyzabet traditis et plenarie persolutis'.

45a.

1303, 15 juni

Vestiging erfpacht Vught - Bergenshuizen

Henricus van Werengodshusen vestigt een erfpacht van 1 m. rogge t.b.v. Henricus Berwout sr., poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpanden: goederen in Bergenshuizen ('Werengodshusen'), een beemd in 'Vughte', een

vierde deel van de goederen 'Ten Esschelaer' en de helft van een stuk land gend. 'Nuwelint', deels akkerland deels woeste grond, waarvan zijn schoonvader de tocht heeft.

Lasten: 42 schellingen en 6 penningen en een erfpacht van 1 m. rogge aan de koper en te betalen in het dorp Esch.

De verkoper draagt de onderpanden over aan de koper ('reportavit') en ontvangt ze van hem terug tegen de genoemde erfcijns en erfpachten ('recepit ... pro censibus et pactione').

Zie nr. 39a.

Uitgegeven: G. A.M. van Synghel, 'Editie van schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch.

Dertien oorkonden als supplement op het eerste deel van het Oorkondenboek van Noord-Brabant (1261-1311)', in: *Datum et Actum. Opstellen aangeboden aan Jaap Kruisheer ter gelegenheid van zijn vijftenzestigste verjaardag* (Amsterdam, 1998) 417-419.

Zie voor een afschrift van een Nederlandse vertaling nr. 4346 (22 juli 1617)

46.

1303, 17 oktober

Vestiging erfpacht Nuland

Gerardus gend. Stortberg sr. vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Thomas gend. Valant, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: land gelegen in 'Nuwelant' gend. 'Langhevore', groot 14 lopenzaad en in erfcijns gehouden van de hof in 'Orthene'.

De erfpacht is reeds gevest ten overstaan van de schepenen van de hof van Orthen. De erfcijns verschuldigd aan deze hof zal Gerardus aan Thomas betalen, die deze weer betaald aan de hof.

Op de rug: bij 'Wilthusen' (veertiende eeuw).

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 649.

46a.

1303, 7 april - 1304, 28 maart

Afstand goederen in Geldrop

Johannes en Henricus gend. van der Vloet van Meyele doen afstand van alle aanspraken op de goederen in 'Gheldorp' die door toedoen van wijlen hun bloedverwant Emundus gend. van Dorne thans behoren aan de Tafel van de H. Geest.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 666.

46b.

1305, 2 mei

Betalingsbelofte erfcijns landerijen Berkel

Jacobus van Berkel belooft te betalen

aan: Thomas Valant, poorter van 's-Hertogenbosch

wegens: drie stukken land gend. 'Speelhovel, d'Broeckelen en d'Achterste Ackere' groot in totaal 1½ mudzaad

voor: erfcijns 40 schellingen zwarte penningen tournoois

lasten: erfcijns van 12 penningen aan Jacobus van Giessen

Berust in de z.g. Collectie Goossens (BHIC) nr. 9

Uitgegeven in OBNB, nr. 687.

47.

1305, 13 augustus

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Elyzabet gend Lysa van den Zande echtgenote van Johannes van Ethen en poorteres van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 40 schellingen t.b.v. Johannes gend. van Hanewic meester van de Tafel van de H. Geest nadat zij afstand heeft gedaan van de tocht t.b.v. Henricus haar schoonzoon.

Onderpand: haar huis en erf in de Orthenstraat.

Uitgewonnen op 5 november 1524 door de Tafel van de H. Geest (zie nr. 3563).

48.

1306, 7 juni

Afstand goederen Riel (Zesgehuchten)

Gentas van den Bruke doet voor schepenen van Eindhoven afstand van al zijn rechten op de goederen te 'Rile', die zijn verkocht aan Johan van Hanewic.

De namen van de schepenen zijn: 'Heinric Kemerlincs ende Heinric Custe'

Taal: Middelnederlands.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 693.

49.

1306, 12 juni

Verkoop erfpacht Nuland-Wilshuizen

Gerardus gend. Storteberch sr., Gerardus gend Gheno Storteberch jr. zijn zoon en Gerardus diens zoon dragen na verkoop een erfpacht van 1½ mud rogge over aan Nycholaus gend. Haghen, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: al het land van Gerardus jr. in 'Wilshusen' zowel bebouwd als woeste grond; dit land is cijnsgoed.

Van deze oorkonde is in het midden van de zestiende eeuw een afschrift gemaakt voorzien van dezelfde zegels als het originele stuk (nr. 49bis).

Deze oorkonde werd gebruikt in een procedure over deze erfpacht gevoerd in 1489; zie nr. 30.... (23 november 1489)

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 715.

50.

1307, 24 februari

Verkoop erfcijns voorbij de Korenbrug

Danekinus schoonzoon v.w. Godescalcus gend. Tuze draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 10 schellingen over aan Symon gend. van Diefhout, bakker en poorter van 's-Hertogenbosch. Als extra garantie stelt hij een erfcijns van 20 schellingen uit het onderpand als onderpand.

Onderpand: een derde deel van een huis en erf voorbij de Korenburg grenzend aan de straat die loopt rechtstreeks van de Korenbrug 'Corenbrugge' naar de poort aan het einde van deze straat in de stadsmuur.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 738.

51.

1307, 28 april

Vestiging erfpacht Udenhout

Theodericus gend. Scolmont vestigt een erfpacht van 4 mud rogge t.b.v. Henricus gend. Berwout en zijn zoon Henricus, poorters van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: 6 bunder land in 'Leendonc' bij Udenhout, hertogelijk cijnsgoed. De verkoper vest de kopers ten overstaan van de cijnsmannen en 'per manum' van Wolterus gend.

Toyart, rentmeester van de hertog en ontvangt het onderpand vervolgens terug belast met de erfpacht.

Theodericus betaalt de hertogscijns aan Henricus c.s. of betaalt deze rechtstreeks aan de hertog.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 740.

52.

1309, 16 januari

Verkoop land Rosmalen

Petrus gend. Piinappel, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop land in 'Roesmale' gend. 'Broechsteghe' over aan Johannes meester van de Tafel van de H. Geest.

Lasten:

20 penningen zwaar geld zoals dat aan de hertog betaald wordt uit één stuk land

20 penningen gewoon geld [= payment] uit één stuk land

20 schellingen gewoon geld [= payment]

Monetaire frasering is: 'de qua viginti denarios annui census gravis monete qua census domini nostri ducis Brabancie solvuntur in una parte et viginti denarios annui en hereditarii census commune monete in alia parte et viginti solidos annui et hereditarii census communis monete in tercia parte annuatim solvendos esse dicebat'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 771.

52a.

1309, 25 juni

Schenking erfcijns huis Oude Hulst

Johannes (de) Lepellere schenkt

aan: Johannes (van Haanwijk) meester van de Tafel van de H. Geest

van: erfcijns 8 schellingen en 6 penningen

uit: huis c.a. op de 'Audehuls'

De monetaire frasering luidt: 'octo solidorum et sex denariorum'.

Berust in de z.g. Collectie Goossens (BHIC), nr. 10

Uitgegeven in OBNB, nr. 780

53.

1309, 29 juni

Vestiging erfcijns Colperstraat/Verwerstraat

Arnoldus gend. Voteken, kleermaker, vestigt een erfcijns van 10 schellingen t.b.v. Hesselo Hogheminne, vleeshouwer en poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: huis en erf in de 'Colperstrate'.

53a.

1309, 20 september

Verkoop erfpacht nr. 51a. Moergestel

Henricus van Leefdaal ('Levedale') 'vir nobilis' [= edelman] draagt na verkoop over

aan: Ghodefridus Borgrave poorter van 's-Hertogenbosch

van: erfpacht 5½ mud rogge

uit: een windmolen in Moergestel die was van Wouter de Bie en zekere stukken land gelegen in dat dorp

De erfpacht is gevestigd ten overstaan van schepenen van Oisterwijk

Berust in de Collectie Goossens (BHIC), nr. 12

Uitgegeven in OBNB, nr. 790

54.

1309, 9 november

Schenking erfcijns Orthenstraat

Wellinus gend. Hoefslager, poorter van 's-Hertogenbosch, schenkt een erfcijns van 20

schelling aan Johannes meester van de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat Wellinus een lijfrente van 20 schelling ontvangt gedurende zijn leven.

Onderpand: huis en erf van Lysa gend. van den Sande in de Orthenstraat.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 798.

55.

1309, 19 december

Vestiging erfpacht Oisterwijk (?)

Reynerus de Gruiter ('fermentator') van 'Oesterwiic' vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Arnoldus gend. Ysebout t.b.v. de kinderen v.w. zijn zoon Yseboldus en Beatrix. Als extra garantie heeft hij een stuk land tot onderpand gesteld met een erfcijns erop van 2 schellingen aan de Tafel van de H. Geest van Oisterwijk. Arnoldus heeft afstand gedaan van de tocht op deze erfpacht t.b.v. Beatrix.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 804.

56.

1309, 19 december

Betalingsbelofte erfcijns Vughterstraat

Gerardus gend. Keyser echtgenoot van Elyzabet gend. Lysa van Zonne, poorter van 's-Hertogenbosch belooft van nu af aan een erfcijns van £ 5 payment te betalen aan Henricus gend. van Beeste, bakker.

Onderpand: huis en erf aan de Vughterstraat.

De monetaire frasering luidt: 'quinque libras monete qua burgenses in Buscho ducis aliis suis conburgensibus census suos de hereditatibus infra Buschum ducis sitis solvent pro tempore solucionis'

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 805.

57.

1310, 11 februari

Vestiging erfcijns 's-Hertogenbosch

Henricus gend. Potghiter, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. van Henricus gend. Steenwech, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: het huis en erf naast het huis van Agneta weduwe van Andreas waarin Hendricus nu woont.

Lasten: 3 schellingen en 3 penningen erfcijns.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 809.

58.

1310, 21 maart

Vestiging erfpacht 's-Hertogenbosch - Maalstroom

Henricus gend. Berghe vestigt een erfpacht van 1 mud rogge Gerardus z.v.w. 'Coppetyten' (Coptyten), poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: de helft van een windmolen in 'Maelstram'

Lasten: £ 5 erfcijns aan Wederholdus en Woltherus z.v.w. Ludingus t.b.v. Henricus, hun broeder en priester.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 813.

59.

1310, 29 april

Uitgifte huis Hinthamerstraat

Johannes meester van de Tafel van de H. Geest geeft een huis en erf in de Hinthamerstraat uit aan Johannes gend. Mostard tegen een erfcijns van £ 3.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 816.

60.

1310, 22 mei

Vestiging erfcijns bij de Korenbrug

Theodericus gend. Faliant, poorter van 's-Hertogenbosch, erkent dat Arnoldus gend. van den Berghe recht heeft op een erfcijns van 17 schelling en ½ penning en hij belooft deze erfcijns aan hem te betalen.

Onderpand: huis en erf tussen zijn huis en het huis van Hennekinus gend. Maleghies.

Op de rug: uit een dorsale aantekening blijkt, dat het een huis aan de Korenbrug betreft.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 818.

60a.

1310, 1 juli

Vestiging erfcijns Oude Hulst

Tielkin ('Thyellekinis') van Zonne poorter van 's-Hertogenbosch erkent wederom dat hij aan Johannes [van Haanwijk], meester van de Tafel van de H. Geest heeft verkocht een erfcijns van 45 schellingen uit het huis aan de Oude Hulst waar hij nu in woont. Uit dit huis gaat al een rente van 10 schellingen aan N.N.

De monetaire frasering luidt: 'quadraginta quinque solidorum'

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 822.

Origineel in: BHIC, Collectie Goossens nr. 13.

61.

1310, 6 augustus

Verkoop vak Vleeshuis

Ghodekinus van Poele z.v. Theodericus gend. van den Poele, vleeshouwer en poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop een vleesbank ('stallus seu macellus') in het Vleeshuis over aan Egydius gend. van Antwerpen, poorter van 's-Hertogenbosch.

Lasten: de hertogscijns.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 825.

62.

1310, 3 september

Verkoop erfpacht Moergestel

Godefridus gend. Borchgraeve, poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop een erfpacht van 5½ mud rogge over aan Boydewinus gend. Appelman t.b.v. Johannes gend. van Hanewijc en zijn echtgenote Bata. Deze erfpacht had hij gekocht van Henricus van Levedale, edelman en hiervan is destijds zowel voor schepenen van Oisterwijk als voor schepenen van 's-Hertogenbosch een oorkonde opgemaakt.

Onderpand: een windmolen in Moergestel.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 827.

63.

1310, 8 september

Verkoop woning Gevangenpoort

Ghoesekinus z.v.w. Ludolfus gend. van den Stene draagt na verkoop zijn aandeel in een groot huis ('mansio') onder de Gevangenpoort ('subtus portam captivorum') en het aldaar gelegen erf over aan Thomas van Uden, poorter van 's-Hertogenbosch. Hij behoudt zich het recht van terugkoop voor tegen een bedrag van £ 18 oudgeld met de rente, zoals dat gewoon is, binnen een termijn van drie jaar.

Lasten: een erfcijns.

De monetaire frasering luidt: 'redimere poterit cum decem et octo libris uno grosso turonensi denario regis Francie antiquo pro sedecim denariis in hiis computatis vel valore eiusdem'

Op de rug: (14de eeuw) 'van onsen ziken van der Ghevanghen porten ende van II husen daer bi gheleghen sijn'.

Zie Sasse van Ysselt, *Voorname huizen en gebouwen*, III, 289

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 828.

64.

1311, 14 mei

Vestiging erfcijns Peperstraat

Arnoldus van Lit gend. Lanchals, poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. Rudolphus gend. Haenk, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: zijn huis en erf in de Peperstraat.

Lasten: 30 schellingen payment erfcijns.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 843.

65.

1311, 28 juli

Verkoop erfcijns Hinthamerstraat

Johannes, Ghodefridus, Theodericus en Christina, kinderen van Ghodinus smid ('faber') gend. van Velve, poorter van 's-Hertogenbosch, dragen na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment over aan Henricus z.v. Stephanus t.b.v. de Tafel van de H. Geest, nadat zijn vader van de tocht is afgegaan.

Onderpand: een huis in de Hinthamerstraat.

Hoewel de oorkonde spreekt van 20 schellingen zonder verdere aanduiding, blijkt uit de dorsale aantekening dat het om payment ging.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 847.

66.

1311, 11 augustus

Verkoop erfcijns Oude Hulst

Johannes, molenaar en z.v. Ghybo gend. Moytingh en schoonzoon van Hermannus gend. van der Molen draagt na verkoop een erfcijns van 17 schellingen over aan de meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf aan de 'Aude Huls'

Lasten: 8 schellingen erfcijns aan de Tafel en 15 schellingen erfcijns aan anderen.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 851.

67.

1311, 10 september

Schenking huis Colperstraat

Johannes gend. Harders, lakenwever en poorter van 's-Hertogenbosch en zijn echtgenote schenken hun huis en erf in de 'Coelpotstrate' aan Egidius van Rode, priester, t.b.v. de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat zij er gedurende hun leven het vruchtgebruik van zullen hebben en de op het huis rustende lasten zullen betalen.

Lasten: de hertogscijns en 40 schellingen erfcijns.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 853.

68.

1311, 22 november

Vestiging erfpacht Geffen

Luppo gend. Luppeken Haveloes, broeder van Johannes gend. Haveloes, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfpacht van 2 mud rogge t.b.v. Heylewigis, begijn en d.v.w. Willelmus gend. van Orthen, bontwerker.

Onderpand: al zijn erfgoederen in 'Geffen' groot 4 mudzaad en een erfpacht van ½ mud rogge.

Lasten: 4 schelling erfcijns aan heer Henricus van Nuwelant, ridder en 1 mud rogge erfpacht aan een onbekende.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 859.

69.

1312, 13 januari

Vestiging erfpacht Enschoot

Henricus gend. Haene van Einschiit z.v.w. Arnoldus gend. Haene vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Arnoldus Dicbier, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: al zijn land, groot 1 morgen in 'Einschiit'

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 862.

69a.

1312, 1 april

Vestiging erfcijns landerijen Rosmalen

Hermannus van Roesmalen, priester, vestigt

t.b.v.: Arnoldus van Waderle en Johannes Lissep, poorters van 's-Hertogenbosch t.b.v. de Tafel van de H. Geest

van: erfcijns van 3 pond oudgeld

uit: 12½ morgen land in 'Roesmalen' en 1½ morgen land in het 'Sonderbroec'

lasten: hertogscijns

Berust in de Collectie Goossens (BHIC) nr. 14

Uitgegeven OBNB, nr. 867

Rosmalen zonder toevoeging van het woord parochie

70.

1312, 13 april

Vestiging erfpacht Schijndel

Johannes van Sonne z.v. Henricus van Sonne en poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfpacht van 4 mud rogge t.b.v. Ghyselbertus gend. Ghybo Vette en Symon gend. van Diefhout, broeders en bakkers en poorters van 's-Hertogenbosch.

De verkoper mag andere onderpanden aanwijzen.

Onderpand: zijn hoeve lands met toebehoren in 'Scindelle'

Lasten: 2 schellingen en 6 penningen hertogscijs.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 870.

71.

1312, 15 april

Verkoop erfcijns Visstraat

Petrus z.v. Hacko van Tule draagt na verkoop een erfcijns van £ 9 oudgeld aan Egidius van Rode, kapelaan van het altaar van de H. Geest in de St. Janskerk. Petrus heeft het onderpand voor schepenen van 's-Hertogenbosch wegens schulden v.w. Johannes gend. van Tule laten uitwinnen. Petrus heeft het erf met de gebouwen die er inmiddels op gezet waren daarna in cijns uitgegeven aan Gerard z.v.w. Jacob Coptyten en Nycholaus Cole z.v.w. Wouter Wellen voor 9 pond oudgeld. Petrus verkoopt nu de erfcijns aan Egidius van Rode. Onderpand: een erf met gebouwen in de straat die loopt van het midden van de Orthenstraat naar de Vismarkt.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 871.

Zie nr. 2523.

72.

1312, 23 mei

Verkoop erfcijns Vughterdijk

Willelmus gend. Screvel, priester en pastoor van de kerk van Zoelen draagt na verkoop een bestaande erfcijns van £ 3 over aan Andreas gend. Valant, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: huis en erf van w. zijn vader op de Vughterdijk.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 874.

73.

1312, 23 mei

Schenking erfcijns 's-Hertogenbosch

Berta d.v.w. Ghiselradis, begijn schenkt een bestaande erfcijns van 5 schellingen aan Egydius van Rode, kapelaan van het altaar van de H. Geest in de St. Janskerk t.b.v. de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: de helft van het huis en erf toebehorend aan Jordanus haar broeder.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 875.

74.

1312, 3 juli

Verkoop erfcijns Visstraat

Egidius van Rode, kapelaan van het altaar van de H. Geest in de St. Janskerk erkent een erfcijns van £ 9 oudgeld te hebben gekocht, de overeenkomst en de borgstelling te hebben ontvangen ('conventio' en 'cautio') en afstand te hebben gedaan van al zijn rechten erop t.b.v. Elias, gewantsnijder.

Onderpand: zoals in nr. 71 + op dat deel van het erf, dat gelegen is aan het einde van deze straat, richting Vismarktpoort ('porta fori piscium')

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 877.

Zie regest nr. 2523.

75.

1312, 28 juli

Verkoop erfpacht Udenhout

Gerardus van Esghe sr. draagt na verkoop een erfpacht van 8 mud rogge over aan Symon van Diifhout, poorter van 's-Hertogenbosch en stelt als garantie extra onderpanden. De erfpacht is vroeger beoorkond voor schepenen van Oisterwijk.

Onderpand: 9 bunder land in 'Udenhout' naast de goederen van Johannes gend. Stempel, poorter van 's-Hertogenbosch. Dit land hangt af van een (niet met name genoemde) hof.

Extra onderpand: zijn grote huis ('mansio') in Belveren ('Belver'), 17 bunder land en beemd aldaar, 30 schelling erfcijns uit zijn goederen in Haaren ('Haren') gend. 'die Ghevelle'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 879.

76.

1312, 15 september

Schenking hoeve Oerle-Berkt

Evesa weduwe van Philippus, poorter van 's-Hertogenbosch schenkt tot heil van haar ziel de helft van een hoeve gend. Berkt ('Beirct') in Kerk-Oerle en bijbehorende novale tienden aan Arnoldus van Waderle en Johannes Lysscep, provisoren van de Tafel van de H. Geest.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 880.

77.

1312, 14 oktober

Transacties goederen Udenhout

Bessela weduwe v. Johannes van Ghesele doet wegens schulden afstand van haar tocht in de goederen in 'Udenhout' naast de goederen van Johannes gend. Stemple, poorter van 's-Hertogenbosch, en van haar tocht in de goederen aldaar, die voorheen waren van Helewigis, moeder van Johannes van Ghesele. Deze goederen zijn naar schatting elk 16 bu groot. De afstand geschiedt t.b.v. Gerardus van Esghe sr. en Gerardus gend. van der Aa van 'Boecstyle.''

Gerardus van Esghe sr. en Gerardus van der Aa verkopen deze goederen vervolgens voor £ 300 payment aan Ghibo gend. Vette, poorter van 's-Hertogenbosch, op voorwaarde, dat mocht de omvang anders zijn dan is opgegeven, dat zulks dan wordt verrekend, dat de verkopers het zullen laten inzaaien met winterzaad, het huis v.w. Helewigis laten afbreken en Helewigis gend. Amme (?), die daar woont, zullen doen vertrekken.

De monetaire frasering luidt: 'pro tricentis libris monete ad presens in Buscho ducis currentis'.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 884.

78.

1312, 25 november

Schenking erfpacht Oerle

Johannes gend. Milter, poorter van 's-Hertogenbosch schenkt een erfpacht van 1 mud rogge uit een erfpacht van 6 mud rogge aan Aleydis, zijn dochter en begijn. Johannes verkoopt een andere erfpacht, die Aleydis van Clamensia, begijn, bij testament had gekregen, ten eigen bate.

Onderpand: een erfgoed in 'Wolfhoven'

Op de rug: in Oerle.

Uitgegeven: OBNB, I, nr. 887.

79.

1313, 16 oktober

Verkoop huis Peperstraat

Johannes van 'Boecsteylle' [= Boxtel] , priester, draagt na verkoop zijn huis en erf in de Peperstraat over aan Egidius van Rode, priester t.b.v. jonkvrouwe Elyzabet van Hemert d.v. Theobaldus van Hemert.

Lasten: 22 schellingen erfcijns.

80.

1314, 15 januari

Schenking huis Hinthamerstraat

Johannes gend. Sasseken smid en zijn echtgenote Dilla schenken hun tocht in een huis en erf in de Hinthamerstraat nabij het Groot Gasthuis aan Elyzabet, dochter uit het eerste huwelijk

van Johannes.
Lasten: £ 3 erfcijns.

81.

1314, 6 juni

Vestiging erfpacht Rosmalen (?)

Johannes gend. van den Einde van Wilshuesen vestigt een erfpacht van 2½ mud rogge t.b.v. Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest. Mochten de onderpanden onvoldoende zijn, dan wijst de verkoper andere onderpanden aan.

Onderpand: stuk land in 'Heze' groot ½ mud rogge en 1 mud haver en 2 mudzaad land in 'Wilshusen'.

Lasten: op Wilshuesen 2 groten tournoois hertogscijns.

Zie nr. 89

Op de rug: 40 schellingen oudgeld (?).

81a.

1314, 27 augustus

Verkoop erfcijns Vught

Petrus z.v. Johannes z.v.w. Brevis Alardi, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop een bestaande erfcijns van £ 3 oudgeld, zijnde allodiaal goed, over aan Hadewigis van Neynsel weduwe van Wolterus gend. Nennen zoen, nadat de vader van de tocht is afgegaan.

Onderpand: goederen in 'Wcht'

82.

1314, 11 september

Vestiging erfcijns Markt

Johannes gend. van Dyst, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijns van £ 6 oudgeld t.b.v. de meesters van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: zijn huis en erf aan de Markt.

Lasten: 50 schellingen erfcijns aan de Tafel voornd.

Op de rug: deze erfcijns bestond in 1665 nog en werd toen geheven uit het huis 'Inden David'. Dit is misschien het huis vermeld in Mosmans, nr. 30, Pensmarkt.

83.

1314, 6 november

Vestiging erfpacht (Moer)Gestel

Wolterus z.v. Baudewinus gend. Rummel (?) van Ghestel bij Osterwiic vestigt een erfpacht van 10 sester rogge t.b.v. Johannes z.v.w. Petrus gend. Screimaker, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: zijn erfgoed in het dorp Ghestel grenzend aan de nieuwe weg.

Lasten: een erfpacht van 2 sester rogge en een erfcijns van 5 schellingen en 1 penningen zwarte tournoois.

Opmerking: de verkoper zondert een stuk land van 4 sz. en 2 dagmalen ('diurnati') beemd uit.

84.

1314, 22 november

Transacties vak Lakenhal

Elizabet weduwe van Rodolfus gend. Rosemont, poorter van 's-Hertogenbosch doet afstand van een vak in de Lakenhal t.b.v. de Tafel van H. Geest van 's-Hertogenbosch, van wie zij dit in erfcijns hield.

De meester van de Tafel geeft dit vak vervolgens in erfcijns uit aan Arnoldus en Godescalcus gend. Rosemont tegen £ 8 payment. Arnoldus stelt als garantie een erfcijns van £ 2 uit zijn huis en erf in de Orthenstraat.

84a.

1314, 28 december

Vestiging erfpacht Esch

Aleydis gend. van der Voort van Esghe vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Arnoldus van Enode, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: hofstad, boomgaard en schuur, 5 voeder beemden, een stuk land gend.

'Aexghebrake' van 12 lopenzaad en drie stukken land naast de kerk van 'Esghe' groot 2 lopenzaad en 1 lopenzaad in de parochie van 'Esghe'.

Lasten: 6 schellingen erfcijns aan de proost van Echternach.

85.

1315, 6 maart

Betalingsbelofte erfcijns Rosmalen

Hermannus van Roesmalen, priester en pastoor van Steensel belooft een erfcijns van £ 3 pond 7 schellingen en 2 penningen oudgeld te betalen aan de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: twee kampen in 'Roesmalen' gend. 'die Groet Camp' en 'die Cleyne Camp'.

85a.

1315, 15 maart

Transacties hoeven Udenhout

Marcilius gend. van Keulen z.v.w. Arnoldus gend. van Keulen van 's-Hertogenbosch ('de Colonia de Buscho Ducis') draagt na verkoop twee hoeven lands in 'Udenhout' over aan Godescalcus gend. Rosemont. Deze hoeven zijn door hem uitgewonnen van Rodolfus, broeder van Godescalcus wegens schulden.

Godescalcus heeft vervolgens één van deze hoeven overgedragen aan de meester van de Tafel van de H. Geest. Een nog te houden loting zal beslissen, welke van de twee hoeven de Tafel krijgt toebedeeld.

Vervolg zie nr. 90.

86.

1315, 23 mei

Erfdeling nalatenschap Willem van Malberg Boxtel, Herpen en Boekel (?)

Dresiana weduwe van Willelmus van Malberch, poorter van 's-Hertogenbosch enerzijds (A) en Willelmus en Otto, z.v.w. Otto van Malberch, ridder en Johannes van Brakel, hun zwager, anderzijds (B) verdelen conform het testament van Willelmus van Malberch diens goederen:

Partij A. ontvangt de roerende ('varende ghoet') en de onroerende goederen in 'Darentaren' in de heerlijkheid van Herpen gend. Deuraem, een erfcijns van 26 schellingen uit een akker in 'Erwen' gend. 'Hermans Groet Acker' en de roerende goederen van Dresiana in 'Boecsteil'.

Partij B. ontvangt de roerende en onroerende goederen in 'Darentaren' die voorheen waren v.w. Johannes gend. Jonckheer en een erfcijns van 20 schellingen uit de hofsteden van Henricus z.v.w. Wicgherus in 'Darentaren'.

B. zal alle schulden betalen en het testament uitvoeren.

De goederen verworven tijdens het huwelijk zullen half-half gedeeld worden.

Op de rug: in Herpen Boekel.

87.

1315, 24 juli

Vestiging erfcijns Den Dungen

Lambertus gend. van de Campe van Dongh vestigt een erfcijns van £ 3 oudgeld gevestigd t.b.v. Johannes gend. Lysseep, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: een stuk land in 'Dongh' groot 14 lopenzaad en een kamp weiland.

Lasten: op het land 12 penningen aan een onbekende en op de kamp 1 oude groot aan de heer van Berlair (=heer van Helmond).

Ook geschreven in het cartularium nr. 737 f 8r.

88.

1315, 2 augustus

Verkoop erfcijns Kerkstraat

Hilla gend. van Oisterwiic, thans echtgenote van Boudewinus gend. de bontwerker, draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 10 schellingen uit een erfcijns van 40 schellingen over aan Robbertus t.b.v. de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf in de Kerkstraat en een aangrenzend huis.

89.

1315, 17 augustus

Vestiging erfcijns Nuland-Wilshuizen

Johannes gend. van den Einde van Wilshuizen vestigt een erfcijns van 40 schellingen oudgeld t.b.v. de meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: een stuk land van 2 mudzaad in 'Wilshuizen' met de schuur van de verkoper erop.

Zie nr. 1827, 4 april 1432 en nr. 2664, 25 april 1469.

89a.

1315. 26 augustus

Verkoop erfcijns goederen Vught

Petrus z.v. Johannes z.v.w. (de) Korte (BREVIS) Alardus, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop over Hadewigis van Neynsel w.v. Wolterus Nennen zoen een erfcijns £ 3 oudgeld uit goederen in 'Vucht' [verder niet gespecificeerd].

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 2r.

90.

1315, 10 september

Verdeling hoeven Udenhout - Biezenmortel

Godescalcus gend. Rosemont en Robertus meester van de Tafel van de H. Geest verdelen onder elkaar twee hoeven in 'Udenhout'. (zie nr. 85a).

Godescalcus ontvangt de hoeve gebruikt door Ghenekinus met diens huis erop gelegen in een broek, dit broek tot aan de waterloop en 2 bunder uit 4 bunder moer aldaar aan de zijde van 'Runtsvoirt'.

Robertus ontvangt de hoeve gebruikt door Johannes van Winterven. De rest van het broek aan de zijde van 'Ghiersberghe' en 2 bunder uit de 4 bunder moer aan de zijde van het erfgoed van Woltherus van Haren.

Er worden bepalingen gemaakt over een recht van weg, het gemeenschappelijk onderhoud van een dijk gelegen in het broek, het gemeenschappelijk gebruik van de waterloop en het onderhoud van een brug daarover door Godescalcus en de verdeling van de op deze hoeven rustende cijzen.

Op de rug: 'dit is het bescheet van Ruelkens Dyck om te gaen na de Lege Wije toe van der hoeve van den Biesmortel'.

91.

1315, 11 september

Schenking goederen Vught

Weyndelmodis gend. van Vuecht, tante van Arnoldus gend. van Troest schenkt haar huis in 'Vuecht' en twee hoven aldaar en al haar goederen aan Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest.

Lasten: cijzen van 12 schellingen en 6 penningen, 2 hoenderen en 10 penningen aan onbekenden.

Op de rug: in Vucht 6 schellingen en 2 penningen aen die hove ter Helle.

91a.

1315, 18 september

Vestiging erfcijns Den Dungen

Lambert van den Campe vestigt ten behoeve van Jan 'Lysscop' poorter van 's-Hertogenbosch een erfcijns van 3 pond oudgeld, de oude Franse koningsgroot gerekend voor 16 penningen. De onderpand is een akker in Den Dungen naast het goed Batenborch van 2 mudzaad gerst

Alleen afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 8r.

92.

1315, 17 december

Vestiging erfcijns Den Dungen

Lambertus gend. van den Campe vestigt een erfcijns van £ 3 oudgeld gevestigd t.b.v.

Johannes gend. Lysscep, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: zijn akker 'op die Dunghe' naast de goederen van 'Batenborch' groot 2 mud gerstezaad.

93.

1315, 17 december

Verkoop en uitgifte huis Hinthamerstraat

Godescalcus schoonzoon van Leyta gend. Donkers draagt na verkoop een derde deel van een huis en erf over aan Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest, nadat zijn moeder van de tocht is afgegaan. Het huis is gelegen in een straat lopend van het Hinthamereind naar het klooster Porta Coeli en wordt door Leyta geschat op een derde deel van een halve hofstad.

Robbertus geeft dit huis vervolgens uit aan Henricus z.v.w. Stephanus poorter van 's-Hertogenbosch tegen een erfcijns van 10 schellingen

Lasten: de hertogscijns en een derde deel van 5 schellingen erfcijns aan het Begijnhof.

93a.

1316, 12 februari

Vestiging erfpacht Vught

Godekinus gend. van Boehoven (?) van Esghe, schoonzoon van Metta gend. van Rudongh vestigt een erfpacht van 3 sester rogge gevestigd t.b.v. Henricus gend. Berwout sr. en poorter van 's-Hertogenbosch, te leveren op de goederen van de koper in Esch.

Onderpand: 3 bunder akker- en moerland in 'Vuecht'.

Lasten: 3 groten hertogscijns.

De oorkonde is door beschadiging zeer slecht leesbaar.

94.

1316, 12 februari

Vestiging erfpacht Orthen

Lemkinus z.v.w. Ludowicus van der Langdonc vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Jacobus gend. Coptytten, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: een akker gend. Lemkinen de Erfackere in 'Orthen', een beemd en een aangrenzende akker.

Lasten: 6 penningen erfcijns aan NN.

95.

1316, 1 maart

Vestiging erfcijns Vughterstraat

Henricus van Beest en Metta zijn echtgenote, poorters van 's-Hertogenbosch vestigen een erfcijns van 56 schellingen payment t.b.v. Johannes Dicbier, poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: huis en erf in de Vughterstraat.

Lasten: 10 schellingen erfcijns aan Johannes voornd.

96.

1316, 7 maart

Verkoop goed Uden-Hengstheuvel

Arnoldus, Henricus, Lambertus, Willelmus en Johannes z.v.w. Lambertus gend. van Heincsthovel dragen na verkoop de goederen gend. 'The Heinsthovel' [= Hengstheuvel] in 'Uden', heerlijkheid van Herpen, een erfcijns van 5 schellingen min 1 penning en 2 hoenderen en al hun andere goederen in Uden uitgezonderd een erfpacht van 2 sester rogge, een erfcijns van 12 penningen en een beemd van 2 bunder in Veghel, over aan Henricus z.v.w. mr. Gerardus de Steenhouwer poorter van 's-Hertogenbosch. Lasten: een erfcijns van 11 schellingen en 6 hoenderen aan de heer van Herpen.

97.

1316, 11 maart

Erkenning van schuld

Johannes gend. van den Ende van Wilshusen erkent aan de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 2½ mud rogge en een erfcijns van 40 schellingen oudgeld schuldig te zijn (zie nr's 81 en 89).

98.

vervallen

99.

1316, 18 maart

Vestiging erfpacht Berghem

Johannes gend. Brueken van Borchghen vestigt een erfpacht van ½ mud rogge t.b.v. de Tafel van de H. Geest uit een stuk land in 'Berchghen' gend. 'op die Questdonc' groot 4 vat gerstezaad, een stuk land aldaar gend. 'after den Heylighen Bosghe op de Rure' groot 4 vat gerstezaad, een stuk land in 'Dure' gend. 'op Hengst' groot 4 vat gerstezaad en 1 sesterzaad land gend. 'op Boestlaer'.

Op de rug: (vertaald) een akker, die heet de Grote Acker en in zaad 8 lopen rogge kan bevatten; Dirk z.v. Peter van Blarthem.

100.

1316, 6 mei

Uitgifte goed Bovenrode - St. Oedenrode

Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest geeft goederen van de Tafel in St. Oedenrode gend. 'Bovenrode' uit aan Jordanus gend. Coeddse van Rode tegen een erfpacht van 3 mud rogge.

Op de rug: deze erfpacht bestond nog in 1616.

101.

1316, 6 mei

Vestiging erfpacht Oirschot - Stratum

Goessewinus gend. de schoenlapper van Straten vestigt een erfpacht van ½ mud rogge t.b.v. Fredericus gend. de Bakker poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: zijn huis en hofstad in 'Straten' 3 lopenzaad aanliggend land en zijn beemd in het bos van 'Straten'.

Lasten: 4 Franse koningsgroten aan de hertog.

De monetaire frasering van de hertogscijs luidt: 'quatuor grossos turonenses denarios monete regis Francie domino nostro duci annuatim'.

101a.

1316, 6 mei

Vestiging erfpacht Oirschot - Stratum

Jordanus z.v.w. Yda gend. van Straten, broeder van Doenckinus gend. Sneparts vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Fredericus, bakker en poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpanden: zijn huis en hofstad in 'Straten', een stuk land gend. 'Berghlant', een stuk land gend. 'die Brake' bij de molen en 2 bunder beemd in het bos gend. 'Elsbroec' in het woud van 'Orschot'.

Lasten: erfcijnzen van 12 penningen en 3 Franse koningsgroten.

De monetaire frasering luidt: 'tres grossos turonenses denarios monete regis Francie'.

101b.

1316, 23 mei

Vestiging erfcijsn goederen Nistelrode-Vorstenbos en Veghel

Arnoldus Baliart wonend bij 'Wrstenbossche' in de parochie van 'Nistelre' vestigt t.b.v. Jacobus z.v.w. Coppekinus Aven zoene en Johannes z.v.w. Godefridus Ryke handschoenmaker t.b.v. de kinderen v.w. Petrus Schoenlapper, broeder van Jacobus voornd. een erfcijsn van 20 schellingen oudgeld

uit:

1. 3 malderzaad rogland en een huis c.a. bij 'Wrstenbossche'

2. een beemd in Veghel 'ter Hamfelt'

lasten:

uit 1 erfcijsn van 7 penningen aan de hertog en van 14 penningen aan de geburen van 'Nistelre'

uit 2 erfcijsn van 8 penningen aan de hertog

Dit transport heeft betrekking op de landerijen die van de hertog afhangen en geschiedt door tussenkomst van degene, die namens deze bevoegd is. De landerijen die afhangen van

de geburen van Nistelrode zullen nog worden getransporteerd
Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 46r/v.
De cijzen in penningen worden niet nader aangeduid zodat de valuta onbekend is.

102.

1316, 14 oktober

Uitgifte land Schijndel

Robertus meester van de Tafel van de H. Geest heeft de landerijen van de Tafel in 'Scinle', te weten een akker gend. 'Brugacker', een hofstad gend. 'Papenhostat' en land bij de 'Groenwech' uitgegeven aan Johannes van Esghe tegen een erfpacht van 1 mud rogge.

103.

1316, 14 oktober

Betalingsbelofte land Schijndel

Johannes van Esghe, wonend in 'Scinle' heeft beloofd aan de Tafel (zie nr. 102) bij eerstkomende oogst 1 mud 5 sester rogge en vanaf dan een erfpacht van 1 mud rogge te betalen.

103a.

1316, 14 oktober

Vestiging erfcijns goederen Vught

Johannes van der Hoeven vestigt

t.b.v.: Ywanus van der Grave, poorter van 's-Hertogenbosch

van: erfcijns £ 3 oudgeld (de oude Franse koningsgroot gerekend voor 16 penningen)

uit: huis en hofstad, een deel van het land gend. 'Eykendonc' en 6 bunder gend. 'Melys Boerne' in Vught (zonder toevoeging van het woord parochie)

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 188r.

104.

1316, 8 november

Betalingsbelofte huis 's-Hertogenbosch

Johannes gend. Cuper belooft aan Robertus meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 20 schellingen payment te betalen. Robertus heeft het onderpand in erfcijns uitgegeven 'in conventionibus donationis' [overeengekomen is dat het een schenking is]. Onderpand: een huis en erf in de straat die loopt van de Markt naar de 'Colperstrate' bij het huis van Theodericus gend. Didde.

105.

1316, 18 november

Uitgifte land Schijndel

Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest geeft een erfgoed van de Tafel in 'Scinlo' uit aan Ghenekinus z.v.w. Rutgherus gend. van Voert tegen een erfpacht van 1 mud rogge en bij de eerste betalingstermijn nog 1 mud gerst extra.

106.

1317, 7 januari

Uitgifte erfgoed Oude Hulst

De meester van de Tafel van de H. Geest geeft een erfgoed in de 'Aude Huls' uit aan Henricus van Beke, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch, tegen een erfcijns van 34 schellingen payment. Het goed was door de meester uitgewonnen wegens een achterstallige erfcijns.

107.

1317, 3 februari

Vestiging erfcijns Nuland

Fyssia d.v.w. Gerardus, kleermaker van Hees, vestigt een erfcijns van 25 schellingen oudgeld t.b.v. Egidius van Rode priester.

Onderpand: al haar erfgoederen in Nulant.

Lasten: 12 penningen aan Bonifatius van Litte.

108.

1317, 17 februari

Betalingsbelofte erfpacht land Oud Blarthem

Theodericus z.v. Petrus van Blarthem belooff een erfpacht van 1 mud rogge te betalen aan de Tafel van de H. Geest, te leveren in het dorp van 'Audeblarthem'.

Onderpand: een akker gend. 'Grote Acker' in 'Audeblarthem' groot 8 lopenzaad

109.

vervallen

110.

1317, 30 september

Verkoop land Rosmalen

Willelmus gend. bakker, priester en z.v. Reynekinus bakker draagt na verkoop vier stukken land in 'Roesmale' gend. 'Pael Acker, de Guldene Cloet, de ... ale en de Poelbeemt' over aan Jutta echtgenote van Nycolaus gend. Haghen.

Lasten: 1½ penningen hertogscijns.

111.

1317, 1 december

Schenking goederen Heesch (?)

Jonkvrouwe Katherina d.v.w. Bernardus van Hees schenkt al haar goederen aan jonkvrouwe Jutta voor d.v.w. Oda d.v.w. Bernardus voornd., non in 'Zeenwinden' [= norbertinessen-klooster Zennewijnen in Gelderland] op voorwaarde dat Jutta voor haar zal zorgen.

Jutta heeft deze goederen vervolgens geschonken aan Ghibo gend. Horinc, poorter van 's-Hertogenbosch om ze met advies van Henricus pastoor van Hees aan te wenden tot eer en lof van God en Onze Lieve Vrouw.

112.

1317, 19 december

Verkoop huis Hinthamerstraat

Johannes, Wellinus, Rodolphus en Ermegardis [sic] hebben dragen na verkoop een huis en erf in de Hinthamerstraat over aan Henricus van Dijk ('de Agggere') poorter van 's-Hertogenbosch, nadat de moeder, Bela van Beke, weduwe van Arnoldus van Beke van de tocht is afgegaan.

Lasten: een erfcijns van £ 5 aan Arnoldus van Middelrode, priester.

113.

1317, 31 december

Schenking erfpacht Gestel (St. Michielsgestel?)

Beatrix gend. Bate van Haenwijn, poorteres van 's-Hertogenbosch, schenkt een erfpacht van 5½ mud rogge aan de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: een windmolen in 'Gestel' en drie stukken land aldaar.

Lasten: de nr's 113 en 114 zijn in een vijftiende-eeuwse hand geschreven, maar de namen van de Bossche schepenen zijn veertiende-eeuws. Het betreft hier een nieuwe uitvaardiging met de oorspronkelijke zegels.

114.

1317, 31 december

Overeenkomst erfpacht Gestel

Beatrix en de Tafel van de H. Geest (zie nr. 113) komen overeen dat zij en na haar dood Fissia d.v. Godefridus gend. Borchgrave deze erfpacht zullen ontvangen van de meester van de Tafel.

115.

1318, 12 februari

Verkoop land Orthen

Metta weduwe van Henricus van Gheffen, Rodolfus en Henricus haar zonen en Arnoldus Groet Art haar schoonzoon dragen na verkoop een stuk land gelegen in 'Orthen' gend. 'Scatberch', allodiaal goed, over aan Henricus z.v. Lysen, poorter van 's-Hertogenbosch.

116.

1318, 23 maart

Schenking goederen Heesch

Jonkvrouwe Jutta, non in 'Zeewinden' [= Zennewijnen] schenkt al haar goederen verkregen van Katherina, aan Willelmus van Hees om ze voor vrome doeleinden, op advies van heer Lambertus van Hees en Ghibo gend. Herinc aan te wenden.

117.

1318, 8 augustus

Schenking erfcijns Vismarkt

Fredericus bakker en poorter van 's-Hertogenbosch, schenkt een erfcijns van 20 schellingen payment uit een erfcijns van 40 schellingen payment geschonken aan de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf naast de Vismarkt.

118.

1319, 11 januari

Verkoop land in Hees (Heesch? Heeze?)

Arnoldus van Millen draagt na verkoop zijn huis, hofstad en 7 lopenzaad land in 'Hees' over aan de Tafel van de H. Geest.

Lasten: 12 penningen en ½ penningen erfcijns aan een onbekende.

119.

1319, 7 maart

Uitgifte kamer Hinthamereind

De meester van de Tafel van de H. Geest geeft een kamer met grond op het Hinthamereind uit aan Johannes van Wcht z.v.w. Johannes van Wcht tegen een erfcijns van 27 schellingen payment.

De monetaire frasering luidt: 'anno quolibet pro viginti septem solidis'.

120.

1319, 7 maart

Uitgifte kamer Hinthamereind

De meester van de Tafel van de H. Geest geeft een kamer met grond op het Hinthamereind uitgegeven aan Johannes van Wcht, bode ('preco') tegen een erfcijns van 27 schellingen payment.

Commentaar:

De nr's 119 en 120 zijn nagenoeg identiek; misschien gaat het om dezelfde kamer en één transactie.

121.

1319, 7 maart

Uitgifte kamer Hinthamereind

De meester van de Tafel van H. Geest geeft een kamer met grond op het Hinthamereind uit aan Gerardus 'de Dina', poorter van 's-Hertogenbosch tegen een erfcijns van 27 schellingen payment.

122.

1319, 15 maart

Uitgifte huis Hinthamereind

Jacob z.v.w. Johannes gend. Capellaen heeft een huis en erf op het Hinthamereind uitgegeven aan Johannes van Nystelre, poorter van 's-Hertogenbosch, tegen een erfcijns van 50 schellingen payment.

123.

1319, 13 mei

Overdracht goederen Hinthamereind, Oss en Wilshuizen

Schepenen van 's-Hertogenbosch oorkonden, dat enige ex-schepenen hebben getuigd, dat ten overstaan van hen Nycholaus gend. Haghen en Jutta zijn echtgenote aan de meesters van de Tafel van de H. Geest hebben overgedragen: hun huis en erf op het Hinthamereind tegenover de 'Wymmolenberch' met de hof aan de overzijde van de straat, een erfpacht

van 1½ mud rogge uit erfgoederen in 'Duren' bij 'Os' en een erfpacht van 1½ mud rogge uit goederen van Gerardus gend. Sturtberch in 'Wilshusen'..

124.

1319, 21 juni

Betalingsbelofte Heesch en Oss

Ghibo Herinc en Willinus van Hees beloven £ 6 oudgeld te betalen aan Robbertus meester van de Tafel van de H. Geest, als Henricus pastoor van 'Hees' geen afstand wil doen van de goederen v.w. Bernardus van Hees en van een beemd in 'Os'.

125.

1319, 21 juni

Schenking goederen Heesch

Lambertus van Hees, pastoor van Hedichusen, Wellinus van Hees en Ghibo gend. Herinc, poorter van 's-Hertogenbosch, schenken alle goederen in 'Hees' en een beemd in 'Osse', die vroeger van Jutta, non in Zennewijnen waren, aan de meester van de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat de meesters uit deze goederen een erfcijns van 2 schellingen uit een erfcijns van 11 groten te betalen aan Jutta, zullen ontvangen.

126.

1319, 22 juli

Teruggave goederen Rosmalen

Hermannus van Roesmalen, pastoor van Steensel draagt de goederen die hij voor £ 3 en 7 schellingen in erfcijns hield van de Tafel van de H. Geest over aan de meesters van deze Tafel.

Op de rug: 'dats te weten die beternissen'.

127.

1319, 1 juli

Verkoop huis Hinthamereind

Henricus gend. Wadepoel en Ermegardis zijn echtgenote dragen na verkoop twee derde deel van hun huis en erf in de straat, die loopt van het Hinthamereind naar de 'Baseldonc', over aan Lemkinus gend. Brune, poorter van 's-Hertogenbosch.

Lasten: 20 schellingen erfcijns aan de verkopers.

128.

1319, 11 november

Betalingsbelofte goed Hinthamereind

Ghocscalcus van Meghen z.v. Lambertus belooft aan de meesters van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 24 schellingen oudgeld te betalen.

Onderpand: het gehele erfgoed van w. Nicholaus gend. Haghen op het Hinthamereind.

128a.

131...

Vestiging erfcijns 's-Hertogenbosch - Maalstroom

Luppert gend. de dakdekker van Orthen vestigt een erfcijns van 10 schellingen t.b.v. Gysekinus z.v.w. Henricus gend. Heynen van Maelstram.

Onderpand: land gend. (onleesbaar)

Deze oorkonde bevindt zich in zeer slechte staat, is daarom moeilijk leesbaar.

129.

1320, 26 april

Verkoop goederen ligging onbekend

Ricoldus gend. Koc draagt na verkoop zijn goederen 'op Hese' die Gerardus gend. Leo (= de Leeuw) placht te gebruiken met alle toebehoren en een erfcijns van 7 groten en 2 hoenderen uit de goederen gend. 'Wanten' over aan de meester van de Tafel van de H. Geest.

De monetaire frasering luidt: 'septem grossorum et duorum pullorum'.

Lasten: hertogscijns.

130.

1320, 8 oktober

Schenking erfcijns Vrijdom - Deuteren

Willelmus gend. Wusel schenkt een erfcijns van £ 5½ oudgeld aan de Tafel van de H. Geest als vergoeding voor een achterstallige erfcijns uit het huis en erf v.w. Johannes gend.

Coman.

Onderpand: de tichelarij ('lapificina'; steenoven) 'op die Oteren', die Johannes van Neynsel nu bezit.

130a.

1320, 22 oktober

Vestiging erfcijns Woensel-Meijnsvoort

Arnoldus gend. Rover, kannunik van Arnhem en z.v.w. Wellinus vestigt een erfcijs van £ 10 oudgeld gevestigd t.b.v. de meesters van de Tafel van de H. Geest. Zijn zwager Richoldus gend. Coc stelt zijn goederen in 'Osse'gend. 'Rodekens Goet' tot extra onderpand gesteld. Arnoldus mag binnen drie jaar andere onderpanden aanwijzen, mits deze gelegen zijn in het land van de hertog van Brabant.

Onderpand: zijn goederen gend. 'ten Nuwenhuse' achter 'Meyensvoirt'
Het schrift van deze oorkonde is midden-zestiende-eeuws.

131.

1321, 19 januari

Uitwinning kameren ligging onbekend-'s-Hertogenbosch

Benedictus gend. Bids, poorter van 's-Hertogenbosch, wordt bij vonnis van schepenen van 's-Hertogenbosch gericht aan twee kameren met de grond tegenover het erfgoed van Willelmus van Birkel.

Commentaar:

In deze tijd is er vaak sprake van een groot huis ('mansio') van Willem van Berkel tussen de Putstraat en de Verwerstraat.

132.

1321, 2 februari

Vestiging erfcijszen Korenbrug en Markt

Gerardus z.v.w. Henricus z.v.w. mr. Gerardus vestigt twee erfcijszen t.b.v. Arnoldus gend. Boxken t.b.v. diens moeder Heylwigis Boxkens, te weten 30 schellingen payment uit een erfgoed naast de 'Corenbrugge', dat was van Walterus gend. van Duay, en £ 5 payment uit erfgoederen tussen het huis 'Rodenborch' en het huis van heer Arnoldus wijlen gend. Rover en waarin thans wonen Johannes gend. Groethoef, Johannes van Meyenvoert en Reynoldus, goudsmid.

133.

1321, 15 februari

Schenking erfcijszen Markt

Luytgardis van Berlikem schenkt een erfcijs van £ 20 aan de meesters van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: drie huizen en erven aan de Markt, waarin wonen resp. Martinus gend. Scilder, Willelmus gend. ... en meester Godefridus, goudsmid.

De schenking geschiedt onder de volgende voorwaarden: de schenkster ontvangt gedurende haar leven £ 20 van de meesters uit alle goederen van de Tafel, na haar dood zal de Tafel hieruit uitreiken: 40 schellingen aan de predikheren, 40 schellingen aan de minderbroeders, 40 schellingen aan het Groot Gasthuis, 40 schellingen aan het klooster van

Porta Coeli, £ 3 aan de kapelaans ('capellani') van de St. Janskerk en 40 schellingen bestemmen voor ander vrome doeleinden. Laatstgenoemd bedrag is losbaar tegen £ 20 oudgeld.

De oorkonde is gesteld in laat veertiende-eeuws schrift, maar de namen van schepenen zijn van ca 1320.

Analyse

Een vrouw schenkt onder voorwaarde van vruchtgebruik een grote rente aan de Tafel van de H. Geest, die een deel van het geld moet verdelen onder kerkelijke instellingen. De rente is vermoedelijk in payment, ofschoon dat er niet expliciet staat. Een deel van de rente namelijk 2 pond kan worden afgelost met 20 pond oudgeld. De verhouding is zoals vaker 1 op 10, maar de valuta's zijn verschillend.

134.

1321, 20 april

Uitgifte huis Orthenstraat

Arnoldus gend. Pape van Reytsel, poorter van 's-Hertogenbosch, geeft een huis en erf in de Orthenstraat naast het huis en erf van Ghiso van Utrecht uit aan Willelmus gend. Tulinc, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch, tegen een erfcijns van £ 3 oudgeld. Lasten: 9 penningen hertogscijns.

135.

1321, 20 april

Betalingsbelofte huis Orthenstraat

Willelmus gend. Tulinc, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch, belooft de erfcijns omschreven in nr. 134 te betalen aan Arnoldus voornd., op voorwaarde dat deze losbaar zal zijn tegen £ 30 plus £ 3 oudgeld of tegen drie termijnen van elk £ 10 plus £ 1 ('redimere, libere, quitare').

De nrs. 134 en 135 horen bij elkaar.

136.

1321, 2 mei

Uitgifte huis Beurdsestraat

Henricus gend. Hulsellaer en Andreas en Henricus zijn schoonzonen geven een huis en erf in 'Burde' uit aan Egidius z.v.w. Cristianus tegen een erfcijns van 40 schellingen payment. Egidius zal £ 10 van de verkoopprijs onder zich houden, zolang Johannes z.v. Henricus voornd., minderjarige, niet heeft ingestemd met deze transactie en hem zolang een erfcijns van 20 schellingen betalen. Henricus sr. c.s. zullen Henricus jr. doen instemmen, zodra deze meerderjarig wordt.

136a.

1321, 28 juni

Vestiging erfcijns Berghem

Danel z.v. Wouter vestigt ten behoeve van Aart Heilwigen ten behoeve van Mette weduwe van Jan 'der Kynder' een erfcijns van 10 schellingen oudgeld uit een huis, hofstad en ½ bunder land in Berghem in 'Durhoven' en 2 lopenzaad gerstland in 'die Hoegeacker' Alleen afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 32r.

137.

1321, 1 juli

Verkoop erfcijnzen Markt, Den Dungen

Jonkvre Bertha van Neynsel draagt na verkoop een drietal erfcijnzen over aan Egidius van Rode, priester, t.b.v. de Tafel van H. Geest, te weten £ 4, £ 3 en £ 3 alle oudgeld. Onderpanden: £ 4 uit de helft van een huis en erf aan de Markt waar Lupo genaamd Haveloos placht te wonen, £ 3 uit land 'op die Donc' en een kamp aldaar, £ 3 uit een akker 'op die Donc' naast het goed 'Batenborch', naar schatting groot 2 mud gerstezaad.

138.

1321, 4 juli

Schenking goederen, ligging onbekend

Henricus gend. Smeekken schenkt al zijn goederen geërfd van zijn broeder Nycholaus gend. Haghen, poorter van 's-Hertogenbosch, aan de meesters van de Tafel van de H. Geest.

139.

1322, 19 augustus

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Bartholomeus gend. Meus z.v.w. Henricus gend. Quadeheyen vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Heylewigis gend. Buxkens. Onderpand: zijn huis en erf in de Orthenstraat. Lasten: 30 schellingen erfcijns.

139a.

1322, 26 februari

Verkoop goed Uden-Hengstheuvel

Martinus Lombardus (= de Lombard) heeft goederen 'te Henxhovel' in 'Uden' met toebehoren en een erfcijns van 5 schellingen minus 1 penning en 2 hoenderen en een beemd in 'Vechghel' verkocht aan Lambertus, meester van de Tafel van de H. Geest. Deze goederen waren uitgewonnen bij vonnis van de schepenen van 's-Hertogenbosch van Gerardus z.v.w. Henricus z.v.w. meester Gerardus, de steenhouwer (lapidida).

Lasten: 11 schellingen en 6 hoenderen erfcijns aan de heer van Herpen
2 schellingen erfcijns uit een beemd aan den onbekende.

140.

1322, 28 februari

Erfdeling goederen Udenhout

Yda weduwe van Ghibo gend. Vetten (A) en Petrus, haar zoon en Arnoldus haar schoonzoon, z.v.w. Berta (B) delen..

Partij A. ontvangt de goederen in 'Udenhout' tussen het erfgoed van Wolterus gend.

Olensoen en w. Johannes gend. Stemple en 5½ bunder broek aldaar.

Partij B. ontvangt de goederen in 'Udenhout' grenzend aan het erfgoed van Wolterus voornd. en 7½ bunder broek aldaar.

De op deze goederen rustende lasten zullen gelijkelijk worden verdeeld.

141.

1322, 12 maart

Schenkingen erfpacht Schijndel

Yda weduwe van Ghibo gend. Vetten schenkt een erfpacht van 1 mud rogge aan de Tafel van de H. Geest ter uitvoering van het testament van Ghibo.

Onderpand: de goederen van Johannes van Sonne in 'Scinle'.

142.

1322, 12 maart

Verkoop erfpacht Schijndel

Symon van Dyfhout, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop een erfpacht van 2 mud rogge over aan de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: goederen van Johannes van Sonne in 'Scinle'.

143.

1322, 15 maart

Verkoop huis Hinthamereind

Johannes van Nystelre z.v.w. Ghiselbertus van Nystelre draagt na verkoop zijn huis en erf op

het Hinthamereinde over aan Theodericus gend. Snoec, poorter van 's-Hertogenbosch, nadat Roverus van Oyen afstand heeft gedaan van zijn naastingsrecht.
Lasten: 50 schellingen erfcijns.

143a.

1322, 4 december

Vestiging erfcijns goederen Haren bij Megen

Willem van Haren vestigt

t.b.v.: Hendrik van Dijk, poorter

van: erfcijns £ 10 oudgeld (1 oude groot = 16 penningen)

uit: zijn goederen in Haren [bij Megen]

bijz.: in Oss te betalen

Zie nr. 574b.

144.

1323, 10 juli

Transacties land Berlicum

Johannes van den Looc schenkt een stuk land in 'Berlynckem opten Breetacker' aan Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest. Lambertus geeft vervolgens dit stuk land en twee stukken land van de Tafel aldaar 'opten West Acker' uit aan Johannes voornd. tegen een erfpacht van 3 sester rogge.

145.

1323, 6 oktober

Uitgifte huis Oude Hulst

Stephanus, wijnkoper geeft een huis en erf aan de 'Aude Huls' gelegen naast zijn eigen huis uit aan Willemus van Tyle tegen een erfcijns van 20 schellingen te weten 10½ schellingen aan Johannes gend. Dicbier, 5 schellingen aan de kapelaans van de St. Janskerk en 4½ schellingen aan Stephanus.

Lasten: 1 Engelse sterling [bedoeld wordt de sterling geslagen door de hertog van Brabant, ook wel *brabantinus* genaamd; deze was gelijk aan 4 penningen leuvens] hertogscijns, die via Stephanus wordt betaald.

146.

1323, 4 december

Verkoop goederen Herperbroek

Zegherus z.v.w. Sanderus van Grave ('de Gravia') draagt na verkoop de helft van de

goederen, waarvan de Tafel van de H. Geest de andere helft heeft, gelegen in 'Herperbroec' in de heerlijkheid Herpen, allodiaal goed, over aan de Tafel voornd..
Lasten: het onderhoud van 8 voet dijk die op dit land rusten.

147.

1324, 16 maart

Uitgifte land ligging onbekend

Delia d.v. Heylezota en w. Petrus van Hinttham en Reynboldus van Hinttham, broeder van w. Petrus geven landerijen 'in den Nuwen Scylt' bij 'die Audemolenstat' uit aan Arnoldus gend. van der Heyden tegen een erfpacht van 12 lopen rogge, nadat de moeder van de tocht is afgegaan. Deze erfpacht is losbaar tegen £ 12 oudgeld.
Lasten: hertogscijns.

148.

1324, 20 maart

Verkoop huis Hinthamerstraat

Arnoldus van Middelrode, priester en Johannes zijn broeder dragen na verkoop een huis en erf in de Hinthamerstraat over aan de Tafel van de H. Geest.
Lasten: 10 schellingen erfcijns en de hertogscijns, te betalen door de koper.

149.

1324, 5 juli

Betalingsbelofte huis Orthenstraat

Willelmus Tulinc, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch, belooft een erfcijns van £ 6 oudgeld te betalen aan Machlelmus, op voorwaarde dat hij binnen zeven jaar £ 3 van deze erfcijns zal vestigen op een ander erfgoed in de stad 's-Hertogenbosch ('assignare')
Onderpand: huis en erf in de Orthenstraat naast het huis en erf v.w. Ghiso van Utrecht.
Lasten: hertogscijns.

150.

1325, 5 mei

Naasting erfcijnzen Lithoyen

Jonkvrouwe Aleydis gend. van der Aelvoert draagt een drietal erfcijnzen, te weten van £ 8 oudgeld, 33 penningen oude cijns (de oude groot gerekend voor 12 penningen) en 2 schellingen oudgeld overgedragen aan Henricus van Helmont, nadat ze door hem waren genaast van Henricus bakker, poorter van 's-Hertogenbosch, die ze heeft gekocht van jonkvrouwe Aleydis.

Onderpanden: £ 8 oudgeld uit 10 morgen minus 1 hont in 'Littoyen', waarvan 2 morgen 'in den Polre' en 8 morgen minus 1 hont in 'des Veren Hoven', 33 penningen oude cijns uit de hofstad v.w. Henricus Voren Heylwichen soen in 'Littoyen' en 2 schellingen oudgeld uit drie weiden, allodiaal goed, in 'Littoyen'.

151.

1325, 28 juli

Uitgifte erfgoed Beurdestraat

Johannes z.v.w. meester Daniël, clericus, geeft een erfgoed in de straat, die loopt naar Burde naast de brug uit aan Egidius gend. Vincke tegen een erfcijns van 14 schellingen oudgeld en de hertogscijns.

152.

1325, 9 september

Betalingsbelofte huis Orthenstraat

Johannes gend. Bode, poorter van 's-Hertogenbosch belooft een erfcijns van £ 20 oudgeld te betalen aan de meesters van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf v.w. Johannes Coman in de Orthenstraat naast de stenen binnenpoort.

Op de rug: deze erfcijns bestond nog in 1604.

Zie ook in verband met een uitwinning nr. 4128 (10 juli 1590).

153.

1327, 25 januari

Vestiging erfcijns Vughterstraat

Gerardus gend. Muser, lakenwever vestigt een erfcijns van 22 schellingen payment t.b.v. Johannes z.v.w. Metta.

Onderpand: huis en erf v.w. Johannes gend. Metter Quadermaten in de Vughterstraat naast de Jodenpoort.

Lasten: £ 8 minus 2 schellingen

Op de rug: doer Onser Vrouwen Poert.

154.

1326, 2 februari

Verkoop erfgoed met voorbehouden erfcijns Colperstraat

Johannes Spikere, voeringmaker('forbitor'= furbitor; voeringmaker] draagt na verkoop de helft van zijn erfgoed in de 'Colperstraet' over aan Conrardus gend. Coenken van Mainz, op

voorwaarde dat deze aan de verkoper een erfcijns zal betalen van 26 schellingen oudgeld.
Lasten: 6 schellingen erfcijns aan de Tafel van de H. Geest.

155.

1326, 2 februari

Betalingsbelofte erfgoed Colperstraat

Conrardus gend. Coenken van Mainz (zie nr. 154) belooft de erfcijns van 26 schellingen oudgeld (zie nr. 154) te betalen aan Johannes gend. Spikere, voeringmaker.

156.

1326, 28 mei

Verkoop erfcijnzen Lithoyen

Henricus van Helmont, gewantsnijder en poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop drie erfcijnzen (zie nr. 150) over aan de Tafel van de H. Geest.

157.

1326, 22 augustus

Schenking erfgoed 's-Hertogenbosch

Benedictus gend. Bids, poorter van 's-Hertogenbosch, schenkt een erfgoed bij het grote huis ('mansio') van Willelmus van Berkel en grenzend aan het erfgoed van Arnoldus gend. Tutenblaes geschonken aan Jacobus van Sulijnckem t.b.v. de fabriek van de St. Janskerk. Op de rug: (veertiende eeuw) 10 groten oud uit erfgoed van Petrus van Orthen.

158.

1326, 22 augustus

Uitgifte erfgoed 's-Hertogenbosch

Jacobus van 'Suliinckem' [= Zuilichem] meester van de fabriek van de St. Janskerk, geeft een erfgoed (zie nr. 157) uit aan Hermannus van Sonne tegen een erfcijns van 10 groten tournoois.

De monetaire frasering luidt: 'pro decem grossis turonensibus denariis reddendis dicte ecclesie'

Dit erfgoed was vermoedelijk gelegen aan of nabij de Putstraat.

159.

1326, 17 oktober

Verkoop land Herpen

Voor schepenen van Herpen dragen Herman Meysterman en Yde zijn echtgenote 5 hont en 37 roeden land over aan Lambrecht den Brunen t.b.v. de H. Geest (welke?). Dit land is vrij van dijklasten.

De schepenen van Herpen zijn: 'Didderic van Brede ende Nenneken van Wamel'.

Taal: Middelnederlands

Met de zegels van twee schepenen van Herpen.

Het land is verder niet gelokaliseerd.

160.

1326, 1 november

Verkoop land Herpen

Johannes gend. Vrede van Nederlanghen draagt na verkoop 6 morgen land achter 'Duren' in de heerlijkheid van Herpen 'in die Audehove' en 28 roeden land aldaar, allodiaal goed, over aan de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat het land vrij is van lasten met uitzondering van dat, wat in het belang van het land aldaar zal worden geheven onder de naam van schietgeld ('scyetghelt pro communi utilitate communis terre'). De maat, waarmee dit land ingemeten, is de roede. Met palen is de grens van dit land aangegeven.

161.

1326, 7 november

Verkoop hoeve in Riel (Zesgehuchten)

Herkernus (of: Herpernus) gend. Happe, molenaar, gend. van Wetten draagt na verkoop de goederen in 'Ryle' met alle toebehoren, erfcijnzen van 8 penningen [onduidelijk: er staat 'octo soni den.] en 3 obolen en 2 hoenderen en de uitbreiding ervan die door de verkoper tot stand is gebracht, over aan de Tafel van de H. Geest.

Dit goed was voorheen van Walterus van Ryle en hangt voor een deel af van het domkapittel van Luik. Het wordt door toedoen ('per manum') van Henricus van Antwerpen, pastoor van Meerveldhoven ('Mirefelt') overgedragen aan de meester van de Tafel te overstaan van de schepenen van 's-Hertogenbosch en na vonnis van de cijnslieden ('censuales') van het Domkapittel.

Borg staan de verkoper, Mathias van de Broecke, zijn broer Wolterus, Henricus van [der?] Aa, Ludowicus de molenaar van Col [onder Tongerle] en Ludowicus z.v. Boertmans. Andere delen van het goed zijn ook cijnsgoed.

Lasten: erfcijnzen van 6 schellingen en 3 obolen aan het Domkapittel van Luik, 4 groten tournoois en 6 hoenderen aan Willelmus van Horne, en 1 zwarte groot tournoois aan Jan van Berlaer heer van Helmond uit een stuk land gend. 'die Leemputten'.

162.

1326, 27 december

Verkoop hofstad Den Dungen

Margareta d.v.w. Ludowicus draagt na verkoop haar hofstad 'op die Dunghen' achter de goederen gend. 'd'Eycken Donc' over aan Nycholaus gend. Haghen.

Lasten: erfcijns van 3 kapoenen aan een onbekende.

162a.

1327, 18 januari

Vestiging erfcijns land heerlijkheid Herpen

Johannes Taey vestigt de Tafel van de H. Geest (zonder vermelding van de naam van een persoon, die optreedt namens deze instelling) een erfcijns van 40 schellingen oudgeld uit 10 bunder land in de heerlijkheid Herpen achter 'Wynterscot'. Hij belooft deze erfcijns te zullen vesten te overstaan van een/ de hof ('per curiam')

lasten: een erfcijns van 8 schellingen en 1 penningen aan N.N.

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 31v-32r.

162b.

1327, 29 mei

Vestiging erfcijns land Udenhout

Brustavus van Oisterwyck, poorter van 's-Hertogenbosch vestigt t.b.v. de meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van £ 6 payment uit 12 bunder land in Udenhout bij het goed van Hilla van Gestel.

Frasing: sex librarum [zonder nadere aanduiding; de kopregel in het cartularium geeft aan: payment]

Voorwaarden:

1.

de meester van de Tafel zal deze goederen altijd moeten afstaan ('concedere') zonder het gewincijns te moeten betalen ('relevium dictum gewint')

2.

de meester voornd. zal deze erfcijns ontvangen in het geld dat thans wettig ('legalis') is.

3.

In het cartularium wordt vermeld dat van deze 8 pond in 1497 of 1498 4 pond zijn afgelost.

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 163v-164r.

163.

1327, 1 juli

Verkoop huizen Windmolenberg en 's-Hertogenbosch

Henricus gend. Hulsellaer, Andreas gend. Weyer en Henricus z.v.w. Ghibo dragen na verkoop een huis en erf op de 'Wymmelenberch' en een huis en erf in de straat die loopt

van de Hinthamer-straat naar de Dieze nabij het grote huis ('mansio') van w. Gerardus van Uden over aan Johannes z.v.w. Ego bakker.
Lasten: 4 penningen erfcijns aan een onbekende.

164.

1327, 28 juli

Verkoop erfcijns omgeving Vismarkt

Heylewigis van Waelwijn en haar zonen Ghibo, Arnoldus, Thomas en Henricus dragen na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen oudgeld uit een erfcijns van £ 3 en 12 schellingen oudgeld over aan Henricus gend. Crabbeken en Ghiselbertus gend. Ghise van Maelstram.

Onderpand: een huis en erf in de straat die loopt van de hoek van het huis van Gossuinus gend, Jabbe naar de Vismarkt.

Lasten: 12 schellingen erfcijns.

Op de rug: onder andere 'van xx s auts' en 't convent van der Haige' [= klooster Mariënhage bij Eindhoven].

165.

1327, 7 augustus

Schenking goederen 's-Hertogenbosch en Vught

Ywanus van Grave ('de Gravia'), poorter van 's-Hertogenbosch schenkt een aantal goederen aan de kinderen uit zijn eerste huwelijk namelijk Jacobus, Ywanus, Margareta en aan zijn schoonzoon Petrus, te weten:

1. al zijn goederen in 'Wcht'
2. een erfcijns van 20 schellingen en een erfcijns van 5 schellingen beide uit het huis en erf van Johannes van Ghisen tegenover het huis van Marcillius z.v.w. Metta,
3. een erfcijns van 20 schellingen uit een huis en erf in de Vughtterstraat bij het huis van Johannes gend. Dachverlies,
4. een erfcijns van 5 schellingen uit een huis en erf in de straat gend. 'Burde',
5. zijn erfgoed Achter de Tolbrug en
6. zijn aandeel in een grote kamer met de grond tussen de Koopmanskamers, waarin hij thans woont.

Deze overdracht dient tot vermeerdering en verbetering van hun oude erfgoederen. Zijn tweede vrouw Elysabeth heeft afstand gedaan van al haar rechten op deze goederen.

166.

1327, 2 september

Verkoop erfcijns Klein Korenkopersstraatje

Johannes gend. Leydecker, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop een erfcijns

van 20 schellingen payment over aan Aleydis d.v.w. Ghibo gend. Herinc.
Onderpand: het huis en erf v.w. zijn vader Johannes in de straat, die loopt van de boomgaard van de minderbroeders naar de Vismarkt.
Op de rug: 'int Cleyne Corecooperstraetken'.

167.

1327, 3 oktober

Uitgifte huis Ortheneind

Frederuna d.v.w. Hilla gend. Velkenurs, Nella en Frederuna haar dochters en Willelmus en Gerardus haar zonen geven een huis en erf van Hilla op het Ortheneind uit aan Gerardus gend. Velkenurs tegen een erfcijns van £ 3 en 10 schellingen payment.
Ortheneind: 'in capite vici Orthensis'.

168.

1328, 19 februari

Verkoop erfcijns Ortheneind

Frederuna d.v.w. Hilla gend. Velkenirs c.s. (zie nr.167) dragen na verkoop de erfcijns van £ 3 en 10 schellingen payment over aan Theodericus gend. Buxken. (zie nr. 167).

169.

1328, 19 maart

Uitgifte huis Hinthamereind

Elysabeth d.v. Henricus gend. van den Eykenenbosghe geeft een huis en erf op het Hinthamereind uit aan Johannes gend. Sticker, wever, tegen een erfcijns van £ 4 oudgeld.

170.

1328, 16 april

Verkoop erfcijns Vughterstraat

Enghelbertus gend. Ludinc Dicbier, poorter van 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop een erfcijns van £ 3 en 6 schellingen payment over aan Arnoldus gend. Buxcsken t.b.v. Heylewigis diens moeder.
Onderpand: huis en erf in de Vughterstraat.
Lasten: 34 schellingen erfcijns aan de Tafel van de H. Geest en de hertogscijns.

171.

1328, 16 juni

Verkoop erfcijs Hinthamerstraat

Elysabeth van Keent d.v.w. Alardus van Keent en haar dochter Elysabeth dragen na verkoop een erfcijs van 40 schellingen payment over aan Wolterus van Oerle, poorter van 's-Hertogenbosch, nadat Volcwigis d.v.w. Arnoldus van Keent, kanunnik van het kapittel van Xanten, van de tocht is afgegaan.

Onderpand: huis en erf in de Hinthamerstraat

Lasten: hertogscijns.

172.

1328, 27 juli

Vestiging erfcijs Kerkstraat

Lutgherus Steenwech ('de lapideia via'), poorter van 's-Hertogenbosch vestigt een erfcijs van £ 4 oudgeld t.b.v. Gossuinus gend. Cnode.

Onderpand: huis en erf in de Kerkstraat.

Lasten: 48 schellingen erfcijs.

Op de rug: deze erfcijs bestond nog in 1671.

173.

1328, 31 december

Goedkeuring testament

Falco z.v. Graet van Driele, zijn echtgenote Margareta, Arnoldus z.v. Margareta, Henricus gend. Stapel en zijn echtgenote Guedela, Johannes gend. van den Dam en zijn echtgenote Gheerborgis, wonend in het bisdom Utrecht, en Truda, zuster van Arnoldus wonend in 's-Hertogenbosch, erfgenamen van w. Marcellius van Keulen ('de Colonia'), onlangs overleden, keuren diens testament goed en beloven de legaten aan anderen te zullen respecteren.

Notaris: Tylemannus van Zonne, clericus van het bisdom Luik, die deze oorkonde heeft laten uitvaardigen ('grossari') door Henricus, notaris van Gerardus van Neijnsel en eigenhandig heeft ondertekend ('subscripsit').

Het testament van Marcellis van Keulen wordt niet weergegeven. De vindplaats ervan is onbekend.

174.

1329, 15 januari

Goedkeuring testament

Katharina d.v.w. Zebertus Molenaar en erfgenaam van Marcilius van Keulen, die onlangs is overleden, keurt diens testament goed en doet afstand van de daarin gemaakte legaten.

Notaris: Tylemannus van Zonne, clericus van het bisdom Luik, die deze oorkonde op dezelfde wijze heeft laten uitvaardigen als nr. 173.

175.

1329, 22 februari

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Johannes gend. Lysscep, poorter van 's-Hertogenbosch, vestigt een erfcijns van £ 10 payment gevestigd t.b.v. Gerardus van Neynsel, poorter van 's-Hertogenbosch, t.b.v. de aalmoes ('elemosina') gesticht in het testament van wijlen Marcilius van Keulen op voorwaarde, dat de erfgenamen van Gerardus deze erfcijns zullen heffen en zullen besteden aan lakens en schoenen en deze op advies van de prior van de predikheren en de gardiaan van de minderbroeders zullen aanwenden tot heil van Marcilius, onlangs overleden, conform diens testament.

Onderpand: huis en erf v.w. Gerardus van Uden in de Hinthamerstraat naast het huis van de vrouwe van Wijtvlyet, aan weerszijden van het water.

Zie verder nr. 559.

176.

1329, 30 maart

Afstand goederen Dinther-Hommelheze

Johannes gend. Zasse, Elysabeth en Katharina, zijn zusters doen afstand van al hun rechten op de goederen naast de hof van 'Bernheze' gend. van 'Hommelheze' t.b.v. Johannes Kupkinus, schoenlapper.

177.

1330, 11 januari

Vestiging erfcijns Schijndel

Rycordus z.v.w. Rutgherus van der Voert van Scinle vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Arnoldus van Scinle, kleermaker en poorter van 's-Hertogenbosch.

Onderpand: 3 bunder beemd in 'Scinle' achter 'die Langhedoc'.

Lasten: 3 penningen groten aan een onbekende.

178.

1330, 7 april

Schenking huis Hinthamereind

Theodericus gend. Snoec van Helmont schenkt zijn huis en erf op het Hinthamereind als bruidsschat geschonken aan Arnoldus gend. van Mere en zijn dochter Agnesa, echtgenote van Arnoldus, op voorwaarde dat Arnoldus dit bij een erfdeling niet hoeft in te brengen en het mag bezitten volgens het recht van roerende goederen. Het huis grenst aan dat van

Johannes gend. van Wcht, nachtwaker ('excubitor') van de stad 's-Hertogenbosch.
Lasten: 50 schellingen erfcijs aan onbekende.

179.

1330, 14 augustus

Erfdeling goederen Markt, Gevangenpoort en Orthenstraat

Arnoldus gend. Rose z.v. Johannes gend. Roseken en Philippus gend. van Wcht, zijn zwager (A), Theodericus gend. Buxken, oom van Arnoldus (B) en Arnoldus gend. Buxken, broer van Theodericus (C) delen onder elkaar de goederen v.w. Heylewigis gend. Buxken.

Partij A ontvangt

1. een erfcijs van 20 schellingen payment uit een erfgoed naast de Gevangenpoort,
2. een erfcijs van 40 schellingen payment uit een erfgoed in de Orthenstraat,
3. een erfcijs van 50 schellingen payment uit hetzelfde erfgoed en
4. erfcijs van 40 schellingen payment en £ 1 payment uit niet nader gelokaliseerde erfgoederen.

Partij B ontvangt erfcijs van £ 3 en 6 schellingen, £ 4 en £ 1, alle payment, uit niet gelokaliseerde erfgoederen.

Partij C ontvangt een erfcijs van £ 5 payment uit drie grote huizen ('mansiones') tussen 'Rodenborch' en het huis van Theodericus Roverus en erfcijs van 30 schellingen payment en 30 schellingen payment uit niet gelokaliseerde goederen.

Partijen B en C ontvangen in gemeenschappelijk eigendom een erfcijs van 37 schellingen payment uit een niet gelokaliseerd goed.

180.

1330, 20 augustus

Verkoop erfcijs Orthenstraat

Arnoldus gend. Rose z.v. Johannes gend. Roeseken draagt na verkoop erfcijs van 20 schellingen payment en 20 schellingen payment over aan Theodericus en Arnoldus Buxken, zijn ooms.

Onderpanden: twee huizen met erven in de Orthenstraat.

181.

1330, 9 september

Vestiging erfpacht Geffen

Nycholaus z.v.w. Henricus van Driele vestigt een erfpacht van 1 mud rogge gevestigd t.b.v.

Johannes van Colen, 'calcaritor' [= schoenmaker?]

Onderpand: zijn huis en erf in 'Gheiffen' en 5 lopenzaad land aldaar, allodiaal goed.

181a.

1330, 11 november

Vestiging erfcijns Vughterstraat

Willelmus gend. Quademaat vestigt een erfcijns van 30 schellingen payment t.b.v.

Heylewigis weduwe van Lode van Esche bakker

Onderpand: de helft van een erfgoed in de Vughterstraat naast de Jodenpoort.

Lasten: hertogscijns.

182.

1330, 14 november

Uitgifte huis Colperstraat

Boudekinus gend. van der Poorten ('de Porta'), broeder v. Ludekinus van der Poorten, Rutgherus zijn zoon en Oda zijn dochter geven een huis en erf in de Oudeklerenkopersstraat ('vicus sartorum veterum vestium'), die loopt van de Markt naar de Colperstraat, gelegen aan deze zijde van de poort in de stadsmuur aan de zijde van de Gevangenpoort, uit aan Luppo gend. Havelloes, op voorwaarde dat deze binnen twee jaar het huis ter waarde van £ 5 met een stenen gebouw zal verbeteren en hij een erfcijns van £ 3 en 19 schellingen oudgeld of £ 3 Engelse sterlingen zal betalen.

De monetaire frasering is: 'pro tribus libris et decem et novem solidis grosso Turonensi denario monete regis Francie antiquo vel tribus sterlingis monete regis Anglie pro sedecim denariis in ipso censu computato'.

183.

1331, 4 februari

Verkoop beemd Rosmalen

Henricus gend. Poynter, bloedverwant van Johannes gend. Lewe, draagt na verkoop 1 bunder beemd bij 'Bruggen op den Rumpot' lopend van 'op die Voort' naar de beemden van Heylsuta van Grave over aan Johannes z.v.w. Leyta, handschoenmaker.

Lasten: hertogscijns.

Op de rug: Roesmalen.

184.

1331, 20 maart

Uitgifte huis Hinthamerstraat

Aleydis weduwe van Copkinus gend. Aven sone, Henricus Jacobi z.v. Aleydis, Henricus z.v.w. Marcilius, Johannes gend. Vector, haar schoonzoon, Gerardus gend. Stryrken schoonzoon v.w. Petrus z.v. Aleydis en Godekinus z.v.w. Petrus voornd. geven een huis en erf in de Hinthamerstraat uit aan Johannes z.v.w. Copkinus, schoenlapper tegen een erfcijns van £ 6 oudgeld en de hertogscijns.

185.

1331, 20 mei

Vestiging erfcijns Empel

Johannes gend. Luwe z.v. Johannes gend. Luwe van Empel vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Elyas gend. Eleken, vleeshouwer.

Onderpand: negen tiende deel van 'die Hoevel' in 'Empel' en 5 hont land aldaar gend. 'ten Rullen'.

Lasten: onderhoud van 1 roede dijk gelegen naast de sluis van Vorre aan de zijde van 's-Hertogenbosch tussen de dijk van de gemeijnte ('communitas') van 'Merewijc' en die van andere personen op het perceel 'die Hoevel'.

Zie nr. 193 voor nog een rentekoop met dezelfde verkoper en koper.

186.

1331, 25 juli

Uitgifte land Berlicum

Gertrudis d.v.w. Lana van Hesewijc geeft landerijen in 'Berlichem' bij 'Beilver' uit aan Arnoldus gend. Cloeckinc tegen een erfpacht van 7 lopen rogge te leveren in het dorp ('villa') van 'Beilver', te weten:

1. een stuk land vóór 'Valgate',
2. een stuk land gend. 'die Cloet' naast 'die Hoevel',
3. een stuk land gend. 'die Langhe Strepe' naast de akker gend. 'die Hoevelacker' en
4. een erfcijns van het ene jaar 2 penningen en het andere jaar 2½ penningen.

187.

1331, 30 september

Testament Arnoldus van den Einde (volledig)

Notaris Hendrik Gerardsz. van Neysel, bisdom Luik, oorkondt

Aart van den Einde maakt zijn testament

hij is gezond van geest, maar zwak van lichaam

zijn echtgenote, naam niet vermeld, is overleden

legaten:

1. aan de fabriek van de St. Lambertuskerk in Luik 20 schellingen oudgeld eens
2. aan Onze Lieve Vrouw in 's-Hertogenbosch zijn beste tafellaken ('mensale') en zijn beste kledingstuk
3. aan de kapelaans van de St. Janskerk 20 schellingen eens
4. aan voornde priesters een erfcijns van 6 schellingen uit een stuk land in Gestel gend. 'die Boevekle'
5. aan de predikheren en de minderbroeders elk 30 schellingen eens waarvoor zij op zijn sterfdag missen voor hem moeten opdragen
6. aan het klooster Porta Coeli 5 schellingen groten eens
7. aan de Leproserie bij 's-Hertogenbosch 2 groten eens
8. aan de arme zieken in het gasthuis 3 schellingen groten eens
9. aan de Infirmierie van het Groot Begijnhof 5 schellingen groten eens
10. aan de priesters van de kerk in het Groot Begijnhof 30 kleine penningen eens
11. aan de broeders van de derde orde van St. Franciscus 18 penningen eens
12. aan de priester van deze broeders 18 penningen eens
13. aan de St. Lambertuskerk in Vught 18 penningen eens
14. aan de pastoor van deze kerk 18 penningen eens
15. aan de St. Petruskerk in Vught 18 penningen eens
16. aan de pastoor van deze kerk 18 penningen eens
17. aan de kerk van Berlicum en aan de pastoor aldaar elk 18 penningen eens
18. aan de kerk van Gestel 20 schellingen eens
19. aan het Onze Lieve Vrouwealtaar in deze kerk 10 schellingen eens ter vergroting van het vermogen ('dos') van dit altaar
20. aan de Tafel van de H. Geest van Gestel 10 schellingen eens
21. aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch £ 25 eens ; mocht hij beter worden en vervolgens worden opgenomen in de broederschap van het Geefhuis ('confraternitas') in 's-Hertogenbosch en daar één jaar verblijven, dan krijgt het Geefhuis nog eens £ 25
22. aan de 14 kinderen van zijn twee zusters ieder £ 6
23. aan Bate een van deze kinderen nog eens 40 schellingen
24. aan zijn knecht Dirk gend. Lewe, aan wie hij al £ 3 en 4 schellingen en 1 sester rogge schuldig is, zijn paard, waarop hij pleegt te rijden, en een vrouwelijk paard gend. 'wilde' met bijbehorende bruine mantel (? 'cum pulla eiusdem eque') een bed met twee paar lakens waarin Dirk pleegt te slapen met het houten onderstel ('cum lecto ligneo')
25. aan Jan zijn knecht van Scindel (Schijndel) is hij nog 45 schellingen schuldig
26. aan Hadewych, zijn dienstbode is hij nog 30 schellingen schuldig; bovendien vermaakt hij aan haar zijn beste bed, een paar lakens, de deken, het houten onderstel en een kist staande naast dit bed en zijn beste hemd
27. aan Mette zijn nicht en een dochter van Griet een bed, een paar lakens en ½ mud rogge
28. aan Gerard van Aarle, priester en zijn biechtvader 10 schellingen

bijzonderheden:

Hij wil dat de helft van de tijdens hun huwelijk verworven goederen volgens het landrecht

toekomen aan de erfgenamen van wijlen zijn echtgenote

executele:

Lambert de meester van de Tafel van de H. Geest en Gerard van Aarle die assisteert

plaats van de handeling:

het woonhuis van de testator 'op die Donc' [= vermoedelijk Den Dungen]

getuigen van de handeling:

Gerard van Aarle, priester;

Engelbert van der Velde ('de Campo');

Jan Lambertsz. van der Velde;

Aart, broer van Jan voornd.;

Dirk Lewe;

Hendrik van Moerschot

NB:

Dit stuk is in 2015 nogmaals gezien. Aangenomen mag worden dat waar staat ponden, schellingen of penningen er sprake is van payment.

De monetaire frasering van het eerste legaat aan de St. Lambertuskerk in Luik luidt: 'viginti solidorum in paratis grosso turonense denario monete regis Francie antiquo bono et legali pro sedecim denariis in hiis et sequentibus legatis computando aut alterius pagamenti eiusdem reputationis in valore'

Analyse

Het eerste legaat is in oudgeld met daarop de bepaling dat in dit en de volgende legaten aldus moet worden gerekend. Wordt daarmee bedoeld dat alle volgende legaten ook in oudgeld zijn uitgedrukt?

De legaten luiden in: groten tournois zonder toevoeging van 'oud', in kleine penningen, in schellingen tournois, in kleine penningen tournois. Het legaat aan Porta Coeli is 5 schellingen, dat aan de Leproserie 2 groten tournois, aan de armen die liggen in het Groot Gasthuis om onder hen te verdelen 3 schellingen tournois. De tekst luidt hier:

'quinque solidos, leproserie duos grossos turonenses prope Buscho Ducis in paratis, item pauperibus [...] tres solidos turonenses in paratis parvos' [sic]

Aan de infirmerie van het Groot Begijnhof geeft hij 5 schellingen gereed geld ('quinque solidos in paratis'). Vermoedelijk was dit payment.

Aan de priesters van de kerk van dit begijnhof 30 kleine penningen. Aan hetzelfde hof 30 penningen. Aan de broeders van de derde orde van St. Franciscus 18 penningen gereed geld. Aan de priester van deze broeders 18 penningen gereed. Volgen de drie kerken in Vught en Berlicum met steeds 18 penningen in gereed geld.

Aan de Tafel van de H. Geest 25 pond ('viginti quinque librarum in paratis').

188.

1331, 21 oktober

Verkoop land Geffen

Henricus gend. Lisensoen van Gheffen draagt na verkoop een stuk land bij 'Gheffen in den Ham', groot 2 sesterzaad. over aan Heylewigis van Orthen d.v.w. Willelmus van Orthen.

189.

1331, 21 november

Vestiging erfcijns hoeve Loon op Zand en Udenhout

Hermannus z.v.w. Jacobus van Berkel vestigt een erfcijns van 40 schellingen oudgeld t.b.v. Ghiselbertus van Ghestel en Godefridus gend. Dunnecop.
Onderpand: een hoeve lands met toebehoren in 'Loen' en 2½ bunder land in 'Udenhout'.

190.

1332, 16 september

Vestiging erfcijns Gerwen

Henricus, Johannes, Katherina, Aleydis en Helewigis, kinderen van Katherina en w. Henricus gend. van Broeke vestigen voor schepenen van Eindhoven een erfcijns van £ 8 oudgeld t.b.v. Theodericus gend. Stockelman van Endoven, nadat de moeder van de tocht is afgegaan.
Onderpand: het goed gend. 'ten Alvensoen' in het dorp 'Gheruwen' met toebehoren, zowel allodiale goederen als cijnsgoederen van het kapittel van St. Oedenrode met uitzondering van een akker gend. 'Zeistackere' en akkerland groot 2 lopen gerstzaad.
De schepenen van Eindhoven zijn: 'Walterus Walteri et Arnoldo Noude'.
Taal: Latijn
Met de zegels van twee schepenen van Eindhoven.
Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 138r.

191.

1332, 18 september

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Arnoldus van Selant vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Theodericus gend. Byken.
Onderpand: huis en erf in de Orthenstraat
Lasten: 20 schellingen erfcijns.

192.

1332, 13 december

Verkoop beemd Rosmalen

Johannes z.v.w. Leyta, handschoenmaker, draagt na verkoop de beemd (zie nr. 183) over aan Ghiselbertus, zwager van Reynoldus van Hyntham.

193.

1333, 24 januari

Vestiging erfcijns Empel-Meerwijk

Johannes gend. Jabbe z.v. Johannes gend. Luwe vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Elyas gend. Eleken, vleeshouwer.

Onderpand: 3 morgen land in de heerlijkheid 'Merewijc' in een kamp gend. 'die Oestergrave'.

Lasten: 6 schellingen erfcijns aan Willelmus gend. Franke.

Zie nr. 185.

194.

1333, 29 januari

Verkoop land Herpen

Adam van Keent z.v.w. Alardus van Keent draagt na verkoop 2 morgen land in de heerlijkheid Herpen in het 'Huesselingerbroec', aan hem gegeven uit de gemeynten van 'Huesselingen', over aan Gherardus z.v. gend. Stumken. Hij heeft beloofd hem ook te vesten voor schepenen van Herpen.

Lasten: 2 Brabantse aan de heer van het land.

De monetaire frasering luidt: *exeptis [sic] duobus brabantinis domino terre annuatim*'.

Commentaar

Vermoedelijk is hier de *brabantinus* of Brabantse sterling bedoeld die oorspronkelijk 4 penningen leuens waard was. Onbekend is wie de heer van het land was. Dat zou de hertog van Brabant kunnen zijn, maar waarschijnlijker is dat het om de heer van Herpen ging.

195.

1333, 20 april

Verklaring vererving erfcijns Colperstraat

Heylewigis d.v.w. Wilkinuszoon gend. Kerijs verklaart een erfcijns van 21 schellingen te bezitten die na haar dood zal toekomen aan Johannes z.v. Aykinus en vervolgens aan zijn kinderen verwekt bij zijn eerste vrouw, Ermegardis.

Onderpand: huis en erf in de 'Colperstrate' van Hadewych van Oyen die daar ook woont.

196.

1333, 11 mei

Verkoop land Dinther

Johannes gend. Hanewijc draagt na verkoop een derde deel van een stuk land in 'Dynter' gend. 'Tskuperscloet', dat hij en zijn echtgenote Metta zullen erven van hun grootvader Johannes gend. Cuper van Uden, over aan Bela weduwe van Arnoldus gend. Adam Cuper.

--

1333, 25 mei

Vestiging erfcijns land Lithoyen

Oorkonde waarin Bartholomeus van Goburdingen belooft te betalen aan Jan van Beers meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 16 pond payment. De meester heeft dit land aan hem uitgegeven voor deze erfcijns en enkele andere lasten.

Deze oorkonde is alleen bekend middels een uitwinning op 21 maart 1488 (zie nr. 3042).

Volgens de frasering in de oorkonde is de cijns in payment ('monete pro tempore solutionis').

197.

1333, 24 augustus

Schenking goederen Udenhout

Aleydis gend. van Nuwelant, zuster v.w. Yda, echtgenote v.w. Ghibo gend. Vette schenkt ter uitvoering van het testament van Yda de goederen v.w. Ghibo gelegen in 'Udenhout' met toebehoren geschonken over aan Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest.

198.

1333, 30 september

Instemming vestiging erfpacht Geldrop-Hulst

Tresiana weduwe v. Hartbernus gend. Happe van Wetten, molenaar, haar zonen Henricus en Gossuinus en haar schoonzonen Rutgherus en Henricus en Mathias van den Broeke beloven om hun verwanten te doen instemmen met de vestiging van een erfpacht van 8 mud rogge uit de goederen van Tresiana gend. 'ten Huls' in de parochie van 'Gheldrope' in het rechtsgebied van de heer van Horne t.b.v. Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest. Het betreft hier haar zonen Johannes en Makarius, haar schoonzoon Ghiselbertus z.v. Woltherus gend. van Tweenbrughen van Tricht en haar dochters Katherina, Heylewigis, Jutta, Aleydis en Agnes. Bij niet nakomen van deze belofte zal een boete van £ 20 betaald worden aan de hertog van Brabant. Deze transactie dient plaats te vinden voor schepenen van 's-Hertogenbosch vóór 1 november a.s.

Niet duidelijk is in welke valuta de boete staat. Er staat alleen 20 pond te betalen aan de

hertog.

199.

1333, 3 oktober

Uitgifte huis Colperstraat

Erkenradis weduwe van Arnoldus gend. Droegheribbe en Theodericus gend. Sceyfart, haar schoonzoon, gehuwd met Aleydis geven een huis en erf in de straat die loopt van de Colperstraat naar de Oude Dieze uit aan Johannes gend. van Mille en diens echtgenote Lismodis tegen een erfcijns van 55 schelling oudgeld, op voorwaarde dat Johannes de hertogscijns rustend op het onderpand betaalt en deze mag korten op het erfcijns.

199a.

1333, 6 oktober

Vestiging erfpacht Geldrop-Hulst

Tresiana weduwe v. Hartbernus gend. Happe, molenaar van Wetten, haar zonen Henricus en Gossuinus, Rutgherus z.v.w. Rutgherus gend. Muere van Woensel en echtgenoot van Elisabeth d.v. Tresiana en tenslotte Henricus z.v. Mathias van den Broeke echtgenoot van Tresiana jr. vestigen een erfpacht van 8 mud rogge t.b.v. Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest. Deze erfpacht moet geleverd worden in 'Ryle' op het goed van de Tafel op de 'spiker' [= graanschuur] aldaar.

Onderpand: de goederen van Tresiana gend. 'ten Huls' in de parochie van 'Gheldorpe' in het rechtsgebied van de heer van Horne.

Lasten: 6 schellingen en 9 penningen oude cijns aan de kanunikken van 'Oerscot' 2 kapoenen en 1 hoen en 13 penningen payment aan de heer van Horne.

--

1333, 14 oktober

Vestiging erfpacht Nuland

Gerard 'Storcberg' sr. vestigt ten behoeve van Thomas Valant een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk land in Nuland van 14 lopenzaad genaamd 'Langhe Vore'. Dit land werd in cijns gehouden van de hof in Orthen ('quam [terram] a curia in Orthen sub annuo et hereditario censu se tenere dicebat'). De erfpacht moest geleverd worden aan het huis van Thomas in 's-Hertogenbosch.

Deze oorkonde is alleen bekend uit een oorkonde van 23 juli 1518 toen het land na uitwinning werd verkocht aan de Tafel van de H. Geest. Zie nr. 3454.

200.

1333, 13 november

Uitgifte land Nuland

Heinric gend. die Rademaker, poorter van 's-Hertogenbosch, geeft voor schepenen van Heze' een 'vierdeel' land 'opt Nuwelandt van den Wolfsdike' tot aan de weg uit aan Peter gend. Heinrichs soen van der Hoven tegen een erfpacht van 1 mud rogge, op voorwaarde dat Peter het land voor een bedrag van £ 10 zal verbeteren en mocht hij het land terug willen geven aan de verpachter, dat hij dan 2 mud rogge zal betalen.

De schepenen van Heze [= Rosmalen] zijjn: 'Jan van den Einde ende Heinric van Esch'.

De monetaire frasering luidt: 'te beteren tien_lb'

Het zegel van de schepenbank van Rosmalen is verdwenen.

Niet bekend is wat voor munt met 10 pond bedoeld wordt.

200a.

1333, 2 december

Vestiging erfpacht Geldrop

Hadewigis echtgenote van Godescalcus van Meghen z.v.w. Lambertus van Meghen vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest. De erfpacht moet geleverd worden op de 'spikere' staande op het goed van de Tafel in 'Ryle'.
Onderpanden:

1. een stuk land 'die Hoghebrake ten Houte' in het dorp ('villa') van 'Heze' in de parochie van 'Gheldorp' in het rechtsgebied van de heer Horne, groot 5 lopenzaad
2. een stuk gend. 'Stockacker op die Zoe' aldaar, groot 5 lopenzaad
3. een stuk land naast de plaats, waar een schuur behorend tot deze goederen placht te staan.
4. een stuk land aldaar met een pereboom erop; 3. en 4. samen groot 2 lopenzaad
5. een derde deel van het land gend. 'die Hoevel'
6. huis, erf en hof
7. een derde deel van het broek gend. 'Elsbroke'.

Lasten: 3 oude groten; 3 hoenderen en een derde van 2 hoenderen; 2 hoenderen uit 5. aan onbekenden.

201.

1334, 5 januari

Goedkeuring nr. 199

Broeder Henricus van de derde orde van St. Franciscus en Ghiselbertus, kinderen van Erkenradis keuren de transactie vermeld in nr. 199 goed.

201a.

1334, 30 januari

Vestiging erfcijns kamp Berlicum

Arnoldus Poeldonck vestigt

t.b.v.: Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest

van: erfcijns van 25 schellingen oudgeld

uit: de helft van een kamp van 5½ bunder 'in die Hasselt op die Aa'

lasten: erfcijns van 33 penningen oude cijns aan N.N.

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 14v.

De monetaire frasering van de 33 penningen luidt: 'triginta tribus denariis veteris census.

202.

1334, 30 juni

Verkoop erfgoed Beurdestraat

Ghibekimus gend. Sceynkel draagt na verkoop een erfgoed met een kamer en de grond voorbij de brug in 'Burde' aan de zijde van de Markt over aan Egidius Witskele, op voorwaarde dat de koper op het perceel mag bouwen tot aan de palen van het gebouw van zijn buurman.

203 en 203bis.

1335, 4 maart

Schenking land Gemonde

Aleydis Maelgijs schenkt drie stukken land in 'Ghemonden' aan haar schoonbroer Johannes van Lyer onder de volgende voorwaarden: Aleydis heeft hiervan gedurende haar leven de tocht, na haar dood zal hij een erfpacht van 2 sester rogge betalen aan Truda, haar bloedverwant en na diens dood aan haar kinderen of erfgenamen t.b.v. de armen van 'Boxtel'. Wanneer het land niet bezaaid wordt, hoeft er niets betaald te worden. Deze oorkonde is in tweevoud aanwezig.

203b.

1335, 30 april

Vestiging erfcijns land Berkel

Jacob van Berkel poorter van 's-Hertogenbosch erkent schuldig te zijn aan Thomas Valant eveneens poorter van 's-Hertogenbosch een erfcijns van 40 schellingen zwarte penning tournoois uit drie stukken land in Berkel genaamd 'Speelhovel, dBroeckelen et d'Achterste Ackere'. Jacob houdt deze stukken land van Jacob van Giessen voor een jaarlijkse cijns van 12 penningen. Het land kan 1 ½ mud roggezaad bevatten.

Alleen afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 163r. Toegevoegd op 4 april 2017.

203a.

1335, 12 augustus

Verkoop erfpacht Oerle-Ter Vlutton

Willelmus z.v.w. Nycholaus van Oerle verklaart een erfpacht van 18 vaten Oerlese maat verkocht te hebben aan Cristina weduwe v. Arnoldus gend. Haec.

Onderpand: het goed 'ter Vlutton' in 'Ourle'.

204.

1336, 14 februari (indien Kerststijl)

1337, 14 februari (indien paasstijl)

Vestiging erfpacht St. Michielsgestel-Thede

Johannes gend. van den Velzen van Thede heeft voor schepenen van 'Ghestel' bij 'Herlaer' een erfpacht van ½ mud rogge gevestigd t.b.v. Johannes gend. Dachterlies jr.

Onderpanden: zijn huis en hof in 'Thede' en twee stukken land gend. 'die Zaelbraec' en 'die Garshof'.

Lasten: op het huis c.a.: ½ oude groot; op de Zaalbraak 12 groten en op de Garshof 2 nieuwe groten. [= die in 1337 voor het eerst werd geslagen]

De schepenen van St. Michielsgestel zijn: 'Arnoldus Mutsart' en 'Godefridus Keyot'.

Taal: Latijn.

Met een fragment van het zegel van één van beide schepenen van St. Michielsgestel.

205.

1336, 16 mei

Verkoop erfcijns erven Beurdestraat

Henricus gend. Berwout z.v.w. Henricus Berwout sr. en Katherina draagt na verkoop een erfcijns van 58 schellingen oudgeld over aan Egidius gend. Witskele.

Onderpanden:

32 schellingen oudgeld uit het erfgoed van Henricus gend. Parijs

15 schellingen oudgeld uit het erfgoed van Johannes gend. Olislegher

11 schellingen oudgeld uit het erfgoed van Henricus van Tricht, allen in de straat gend. 'Beurde'.

Lasten: hertogscijns.

206.

1336, 4 juni

Uitgifte land Oyen

Didderic van der Masen z.v.w. Rover van Oyen draagt voor schepenen van Oyen een kamp land in 'Oyen', groot 14 morgen, grenzend aan een kamp en gehouden van de heer van

Boxtel, op aan Goeswijn z.v. de 'persoen' (= pastoor) van Ghemonden' en van hem terug ontvangen tegen een erfcijns van £ 10 oudgeld. Bij wanbetaling mag de verpachter of zijn bode gedurende 14 dagen per dag 2 groten tournoois verteren ten laste van de pachter. De monetaire frasering luidt:

'ende soe dit al ghesciet was, soe bekende ende verleende dese voerseyde Albrecht den voerscrevenen Didderic desen voerscrevenen camp lands weder over tien pont swarte tor.. ende in den groten tornoyzen munten des coninx van Vrancriken voer sestien pennighe gherekent oft payments dat daer goet voer is erfliker ende jaerliker renten' [...] tue groet tornoyse der voerseyder munten'.

Taal: Middelnederlands

De schepenen van Oyen zijn: 'Henric Monic, Wilhem van Lente, Andries die Rode, Johan Sconeweder, Herman Dyrekens soen, Gherart Yden soen en Zebrecht Belen soen'

Het zegel van de schepenbank van Oyen is verdwenen.

207.

1336, 21 juni

Terugkoop huis Markt

Lambertus meester van de Tafel van de H. Geest staat aan Bertoldus gend. Merecor van Culenborch als erfgenaam van Lynscot, eerste echtgenote van Bata gehuwd met Johannes van Hanewijc en aan Thomas gend. Nieleman toe het huis en erf van Bata aan de Markt terug te kopen. Dit huis is uitgewonnen wegens een achterstallige erfcijns.

209.

1336, 25 augustus

Vestiging erfcijns Cromvoirt

Henricus z.v. Lisa van Straten, vestigt een erfcijns van 20 schellingen oudgeld t.b.v. Arnoldus gend. Elegast.

Onderpand: 1 bunder beemd gend. 'die Roselere' in 'Cromvoort' en 1½ bunder akkerland gelegen voor zijn huis aldaar.

Lasten: hertogscijnzen.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 180r.

--

1336, 17 november

Vestiging erfcijns land Lithoijen

Erfcijns van 1 pond, de oude groot tournoois gerekend voor 16 d. [= oudgeld] uit erfgoederen in Lithoijen.

Uitgewonnen op 12 juli 1476, zie daar onder nr. 2859.

210.

1337, 30 januari

Afstand rechten erfpacht Oirshot-Mellikrode

Johannes gend. van Mellicrode doet afstand van zijn erfrecht op een erfpacht van 3½ mud rogge t.b.v. Amilius gend. van Myrde, smid, zijn schoonvader.

Onderpand: de goederen gend. 'te Mellicrode' in 'Oerscot'.

210a.

1337, 16 februari

Verkoop erfpacht Stratum (Oirschot? bij Eindhoven?)

Fredericus bakker draagt na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge over aan Ghiselbertus van Ghestel.

Onderpand: een akker gend. 'Lynacker' in 'Stratum'..

211.

1337, 23 februari

Verkoop erfcijns Vught-Bergenshuizen

Arnoldus gend. Berwout z.v.w. Henricus gend. Berwout sr. draagt na verkoop een erfcijns van 42 schellingen en 6 penningen payment en een erfpacht van 3 mud rogge over aan Johannes z.v. Hubertus gend. Vinne.

Onderpand: de goederen van 'Werengodshusen'.

212.

1337, 8 maart

Schenking erfpacht Oirschot-Stratum

Fredericus gend. bakker schenkt een erfpacht van 2½ mud rogge geschonken aan Nycholaus van Meghen z.v.w. Henricus van Meghen bakker en Elizabet.

Onderpand: land in 'Oerscot'.

Op de rug: Straten.

213.

1337, 1 mei

Uitgifte hofstad Beurdsestraat

Elizabet d.v.w. Theodericus gend. Valant en Yda gend. van Straten, meesteressen van het

Groot Begijnhof, geven een hofstad in 'Beurde' uit aan Elizabet gend. Boden weduwe v. Ghiso, smid, tegen de hertogscijns en een erfcijns van 6 schellingen en 2 penningen payment.

214.

1337, 18 juni

Vestiging erfcijns St. Oedenrode

Johannes gend. Neve, vleeshouwer, vestigt een erfcijns van £ 4 oudgeld t.b.v. Lambertus, meester van de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat de verkoper andere onderpanden mag aanwijzen.

De koopprijs is reeds betaald.

Onderpanden: zijn goed gend. 'Bobbelaer' in 'Rode' en een hofstad in 'Krenselaer'.

Lasten uit de hofstad: 11 groten tournoois nieuwe cijns aan een onbekende.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 107r/v.

215.

1337, 18 juni

Verkoop erfcijns Helvoirt

Rutgherus z.v.w. Boydekinus van der Poorten ('de Porta') draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment uit een erfcijns van 40 schellingen aan aan Arnoldus van der Poorten ('de Porta') t.b.v. zijn zusters Oda, Bela en Aleydis.

216.

1337, 14 augustus

Afstand broek Helvoirt

Aleydis d.v.w. Woltherus gend. Broc van Ghesel doet afstand van 4 bunder broekland in 'Hellevoort' en van het erfgoed gend. 'die Hasedonc', dat voorheen bezaaid was, ten behoeve van Engelberna gend. Rosekens haar zuster.

Op de rug: deze oorkonde is op 25 september 1546 opnieuw is bezegeld met de zegels van de schepenen die in 1337 hebben gezegeld. Dit geschiedde met toestemming en in opdracht van de schepenen Monix en Loeff.

217.

1338, 16 januari

Verkoop erfcijns Vughterstraat

Henricus van Vessem, smid, draagt na verkoop een erfcijns van 30 schellingen payment over aan Lutgardis gend. van Gorp.

Onderpand: een huis en erf in de Vughterstraat.

Lasten: 50 schellingen erfcijns aan onbekenden.

Extra onderpand: een erfpacht van ½ mud rogge uit een beemd in 'Oerscot'.

218.

1338, 16 februari

Verkoop erfpacht Nuland

Henricus gend. Rademaker, poorter van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge over aan Elizabet gend. van Zonne d.v.w. Johannes van Zonne.

Onderpand: een vierdeel ('quartarium') land 'opt Nuwelant' strekkend van de 'Wolesdike' tot aan de weg aldaar.

219.

1338, 7 maart

Verkoop erfcijns Markt

Elizabet d.v.w. Johannes van den Weghe, geldwisselaar in 's-Hertogenbosch, draagt na verkoop een bestaande erfcijns van £ 5 en 9 schellingen payment over aan Arnoldus gend. Broc, gewantsnijder.

Onderpand: het huis en erf van haar vader aan de Markt en een erfgoed daaraan grenzend aan het straatje, dat loopt van de Gevangenpoort tot aan het water, grenzend aan de stadsmuur.

220.

1338, 12 maart

Vestiging erfpacht Woensel

Johannes gend. Broc van Ghesel vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Jacobus van Zulikem.

Onderpand: zijn hoeve in 'Ghesel'.

Lasten: 2 ... (?).

Op de rug: tot Woensell.

221.

1338, 28 maart

Uitgifte hofstad en erfgoed Oude Hulst

Gerardus, priester en 'rector' van de kerk van 'Haren', eeft een hofstad in de 'Audehuls' en een stukje nieuwland achter de aangrenzende hofsteden, door welke de stroom loopt, uit aan Godefridus z.v. Henricus gend. Moelners, timmerman tegen de hertogscijns en een

erfcijs van 40 schellingen payment. Dit perceel is vroeger door Arnoldus gend. Berthout, ontvanger van de hertog in de Meierij van 's-Hertogenbosch, aan Gerardus voornd. in erfcijs uitgegeven.

222.

1338, 21 mei

Uitgifte goederen Enschoot

Henricus van Nuwelant z.v. Willelmus van Nuwelant geeft zijn goederen in 'Einschoot' met toebehoren uit aan Arnoldus gend. van der Straten tegen de erop rustende lasten en een erfpacht van 6 mud rogge, op voorwaarde dat Henricus er binnen één jaar een gebouw zal zetten ter waarde van £ 20 payment. Het goed is in gebruik bij de pachter Johannes gend. van der Avoort en afkomstig van zijn grootvader Arnoldus gend. Dicbier.

223.

vervallen

224.

1338, 23 juni

Verkoop erfcijs 's-Hertogenbosch

Gerardus gend. van Brabroecke, Willelmus en Arnoldus zijn zonen dragen na verkoop een erfcijs van 20 schellingen payment over aan Lodo z.v. Albertus.
Onderpand: huis en erf bij 'Sile' in 's-Hertogenbosch.

225.

1338, 30 november

Schenking erfcijs Vught

Jutta d.v.w. Arnoldus gend. Noydeken schenkt een bestaande erfcijs van 17 schellingen payment geschonken aan de infirmerie van het Groot Begijnhof.
Onderpand: de goederen van Theodericus z.v. Lemkinus van Wcht in 'Wcht'.
Dito en erfcijs van 2 schellingen en 6 penningen
Onderpand: onbekend.

226.

1339, 22 april

Uitgifte erfgoed Hinthamereind

Nycholaus gend. Scilder geeft een leeg erfgoed op het Hinthamereind uit aan Johannes

gend. Loze en diens knecht tegen de hertogscijns van 2 schellingen oude Franse koningsgroten tournoois en een erfcijns van 40 schellingen oudgeld.
De monetaire frasering luidt: 'pro duobus solidis grossorum turonensium denariorum monete regis Francie antiquorum vel pro tanto valore in alia pecunia bona et legali'.

227.

1339, 29 april

Betalingsbelofte goederen ligging onbekend

Sophya gend. van der Heze belooft te betalen aan Erkenradis echtgenote van Petrus, z.v. Henricus van Wetten een erfcijns van 20 schellingen payment.
Onderpand: haar goederen, ligging niet vermeld.

228.

1339, 6 juni

Uitgifte beemd Den Dungen

Oda en Aleydis d.v.w. Boydekinus van der Poorten ('de Porta') geven aan Rutgherus gend. van der Eykendonc hun oom een beemd gend. 'die Nuwebeemt op die Dunge' uit tegen de hertogscijns en een erfcijns van £ 4 payment, op voorwaarde dat Rutgherus bij teruggave van deze beemd £ 8 zal betalen.

229.

1339, 6 september

Uitgifte deel Broodhuis Markt

Tylman van Zonne, rentmeester van de hertog van Brabant in de Meierij van 's-Hertogenbosch, oorkondt.

Hij geeft het einde van het Broodhuis aan de zijde van de Orthenstraat wegens een achterstallige erfcijns uit aan Heinric Steenwech en Chisebrecht van Ghestel tegen een erfcijns van £ 6 payment.

De monetaire frasering luidt: 'over sesse pont jaerlycs ende erfs tijns payments als nu ter tyt in tshertoghen bosch ghenghe ende gheve is die te gheven ende te ghelden den voerseiden onsen here den hertoghe'.

De hertog had recht op een cijns maar deze was al een tijd niet betaald. Er staat: 'want onse here die hertoghe ghebrec hadde in der gulden eens jaerlycs ende eens erfs tyns die de voerseide onse here die hertoghe hadde en heeft jaerliken ende erfliken in den broethuyse [...] welke tyns onsen here den hertoghe daer af ontbrac van der tyt die voerleden is ende ondergouden was, soe hebbe' enz.

Taal: Middelnederlands

Met het zegel van de rentmeester.

zie: Sasse van Ysselt, *Voorname huizen*, dl. III, 528-535 (over het Broodhuis).

230.

1339, 3 november

Verkoop erfcijzen Hinthamereind en Nistelrode-Vorstenbosch

Godefridus gend. Rijc z.v.w. Petrus z.v. Copkinus gend. Aven sone heeft een tweetal erfcijzen te weten 10 schellingen uit 20 schellingen en 10 schellingen uit 20 schellingen, allen payment, verkocht aan Wendelmodis weduwe van Godefridus Rijc.

Onderpanden: huis en erf op het Hinthamereind resp. een huis en erf bij 'Wrstenbossche' in 'Nystelre', land aldaar en een beemd gend. 'ter Hamfelt' in de parochie van 'Vechghel'.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 46v – 47r.

231.

1339, 2 december

Verkoop erfpacht Enschoot

Henricus van Nuwelant z.v. Willelmus van Nuwelant draagt na verkoop een erfpacht van 6 mud rogge over aan Arnoldus z.v. Godefridus.

Onderpand: goederen met toebehoren in 'Einscijt'.

232.

1340, 12 januari

Vestiging erfcijns Colperstraat/Verwerstraat

Gerardus gend. Metten Coyen, verver, vestigt een erfcijns van 30 schellingen oudgeld gevestigd t.b.v. Ghiselbertus van Gestel uit zijn huis en erf en de helft van een huis en erf daarnaast in de Colperstraat.

Lasten: uit het eerstgenoemde huis: 35 schellingen erfcijns en uit het laatstgenoemde huis: 25 schellingen erfcijns.

Slecht leesbaar.

233.

1340, 20 januari

Uitgifte huis Windmolenberg

Gerardus gend. Hoyt geeft een huis en erf 'aen den Wyntmolenberch' uit aan Godefridus van Cleve, zijn broeder en aan zijn moeder Aleydis tegen de hertogscijns, een erfcijns van 5 schellingen aan de priesters van de St. Janskerk en een erfcijns van 40 schellingen oudgeld aan Gerardus voornd.

234.

1340, 23 januari

Verkoop huis Windmolenberg

Godefridus van Cleve en zijn moeder Aleydis dragen na verkoop het huis (zie nr. 233) over aan Johannes gend. Moronc van Veldriete.

Lasten: de in nr. 233 vermelde erfcijsen.

235.

1340, 23 januari

Uitgifte hofstad Hinthamereind

Sygherus gend. van Bladel geeft een lege hofstad op het Hinthamereinde grenzend aan het straatje lopend naar Porta Coeli uit aan Gossuinus gend. Batenborch tegen een hertogscijs van 1 groot tournois en een erfcijs van 52 schellingen payment.

236.

1340, 27 februari

Afstand goederen Oirschot

Ghiselbertus gend. Moytinc doet afstand van zijn rechten op het goed v.w. Luppertus gend. Swarte gend. 'ten Velde' in 'Oerscot' met hun toebehoren en op een erfpacht van 4 mud rogge en 2 mud gerst Oirschotse maat t.b.v. Henricus van Dijk ('de Aggere') en Andreas gend. Valant jr. zijn broeder.

Onderpand erfpacht: het goed 'ten Velde' voornd.

237.

1340, 29 april

Verkoop huis Ortheneind

Arnoldus gend. Leuwe draagt na verkoop zijn huis en erf op het Ortheneinde over aan Margareta d.v.w. Metta, zuster van Hilla gend. van Berse.

Lasten: hertogscijs en 24 schellingen aan onbekenden.

238.

1340, 2 juni

Uitgifte kameren Markt en huis Achter de Tolbrug

Henricus van Dijk ('de Aggere') en Andreas gend. Valant zijn broer geven twee kameren met de grond aan de Markt tussen de kamer aldaar en een huis en erf Achter de Tolbrug uit aan

Gerardus gend. Meleman tegen de hertogscijns, een erfcijns van 25 schellingen aan het huis van Postel, een erfcijns van 40 schellingen aan Hilda weduwe van Thomas gend. Valant en een nieuwe erfcijns van £ 11 en 25 schellingen oudgeld aan Henricus en Andreas voornd. Het huis Achter de Tolbrug grenst aan het erfgoed van w. Theodericus gend. Roverus ridder.

239.
vervallen

240.
1340, 9 november
Uitgifte hoeve Oirschot-Ter Brake

Henricus an Dijk ('de Aggere') en zijn broeder Andreas gend. Valant geven hun hoeve gend. 'Ter Brake' in 'Oerscot' uit aan Jordanus z.v.w. Jordanus z.v. Yda van Straten tegen de herencijnzen [namen van de heren niet vermeld] twee erfcijnzen en een erfcijns van £ 16 payment.
Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 155r.

241.
1341, 29 juni
Vestiging erfcijns 's-Hertogenbosch

Arnoldus gend. Nasghart vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. Margareta gend. van Woudrikem.
Onderpand: zijn huis en erf in 's-Hertogenbosch tegenover het grote huis ('mansio') van Rodolfus van Zulikem.
Lasten: hertogscijns en een erfcijns van 16 schellingen.

242.
1341, 1 juli
Vestiging erfcijns Berkel

Jacobus z.v. Arnoldus gend. Ridder van Berkel vestigt een erfcijns van 30 schellingen payment gevestigd t.b.v. Jacobus z.v. Ywanus van Grave ('de Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest.
Onderpand: zijn huis en hof in 'Berkel' en een akker daarnaast van 6 lopenzaad
Lasten: 1½ penningen uit het huis en 2 penningen uit de akker aan een onbekende.

243.
1341, 8 november

Erkenning schuld huis Kerkstraat

Elizabet Reynkini erkent een erfcijns van 20 schellingen payment schuldig te zijn aan Petrus gend. Conincs sone van Lit uit een huis en erf in de Kerkstraat.

244.

1341, 15 november

Uitgifte goederen Verwersstraat

Ghiselbertus van Ghestel geeft een huis en erf in de Colperstraat op de hoek van de straat die loopt naar het grote huis ('mansio') van Arnoldus gend. Dicbier, een hof daarachter en een weg die loopt van deze hof naar het water uit aan Theodericus gend. van Meghen tegen een erfcijns van 20 schellingen payment, op voorwaarde dat twee kameren die gebouwd zijn op het huis na een brand of verwoesting altijd weer mogen worden opgebouwd.

244a.

1341, 5 december

het negende uur

Testament Johannes van Beke (volledig)

Notaris Hendrik Gerardsz. van Neysel oorkondt

Jan van Beek, oudste zoon v.w. Gooswyn van Beek en schildknaap, maakt zijn testament hij handelt met toestemming van Margriet zijn echtgenote

legaten:

Hij vermaakt aan de meester van de Tafel van de H. Geest ('procuratori reddituum') een erfcijns van £ 20 payment uit een hoeve in St. Oedenrode in 'Tartwyck'

De meester moet dit geld jaarlijks verdelen na de raad te hebben ingewonnen van de prior van het klooster Porta Coeli en van de penningmeester ('bursiferi') van de pastoor en de geestelijken van de St. Janskerk.

Het legaat is voor het zieleheil van hem, zijn ouders, jonkvrouwe Margriet zijn echtgenote en haar ouders.

De verdeling is als volgt:

- a. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk 30 schellingen payment voor een jaargetijde en een maandstond
- b. aan de fabriek van de St. Janskerk aan de fabriek van het Mariakoor 10 schellingen payment
- c. aan de predikheren 20 schellingen payment voor een jaargetijde en een dertigste; hij heeft hen al eerder een rente van 40 schellingen voor dat doel gegeven; hij en zijn echtgenote willen daar begraven worden
- d. aan de minderbroeders 20 schellingen payment, voorwaarde als onder c.

- e. aan de Infirmierie 9 schellingen
- f. aan de pastoor en de kapelaans van de begijnen 6 schellingen payment voor een jaargetijde en een maandstond
- g. aan de broeders van de derde orde van St. Franciscus 5 schellingen payment
- h. aan de dienstdoend priester in de kapel van het gasthuis in 's-Hertogenbosch 2 schellingen payment
- i. aan de zieken in dat gasthuis 3 schellingen payment
- j. aan de prior en de broeders van Porta Coeli 20 schellingen payment voor een jaargetijde en een maandstond
- k. aan de fabriek van de St. Petruskerk in Berlicum 10 schellingen payment
- l. aan de pastoor aldaar 5 schellingen payment
- m. aan de fabriek van de kerk in Nuland 5 schellingen payment
- n. aan de pastoor aldaar 5 schellingen payment
- o. aan de rector van het altaar aldaar 5 schellingen payment voor een jaargetijde en een maandstond
- p. aan de nonnen in het klooster Hooidonk 20 schellingen payment
- q. aan de nonnen in het klooster Binderen 20 schellingen payment voor een jaargetijde en een maandstond
- r. aan jonkvrouwe Truda zijn zuster 20 schellingen payment zolang zij leeft. Na haar dood gaat dit voor de helft naar de nonnen van Hooidonk en voor de helft naar die van Binderen. De helft van deze legaten wordt uitgekeerd na het overlijden van de eerste echtgenoot, de andere helft pas na de dood van de langstlevende. Het overschot van de erfcijs dient ter vermeerdering van de aalmoezen die bestaan uit hemden, overhemden en schoenen ('in augmentum elemosine .. tunici, camisii et calciamenta').

executele:

de meester van de Tafel van de H. Geest met adviezen van de prior van Porta Coeli en van de penningmeester van de geestelijken verbonden aan de St. Janskerk

plaats van de handeling:

het woonhuis van de testator in het dorp Berlicum

getuigen van de handeling:

Hendrik van Turnhout, pastoor van Berlicum en regulier kanunnik van Berne;
Jan van Gisenrode, kloosterling in Porta Coeli en
jonkvrouwe Griet echtgenote van de testator

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 103r-104v.

De monetaire frasering van de erfcijs van £ 20 luidt: 'viginti librarum monete tempore solutionis in Busco ducis communiter ad bursam currentis et cursure'.

Analyse:

Optelling van a) tot en met r) levert op 210 schellingen; resteert voor de Tafel dus nog 190 schellingen.

245.

1341, 8 december

Uitgifte kameren Verwersstraat

Ghiselbertus van Ghestel geeft twee kameren (zie nr. 244) met de grond (sic) in de Colperstraat naast het huis (zie nr. 244) uit aan Georgius gend. Gorys van Tricht, gewantsnijder tegen een erfcijns van £ 3 payment en op de voorwaarde omschreven in nr. 244.

Op de rug: (zestiende eeuw) 'Opten houck van den Verwerstrate'.

246.

1341, 5 september

Vestiging erfcijns Oisterwijk

Wiggherus gend. Wijt van den Dale van Oesterwijk vestigt een erfcijns van 20 schellingen gend. 'gheselle' [naam van het muntstuk dat in 1337 voor het eerst werd geslagen in Vlaanderen en Brabant] ad 14 kleine penningen het stuk gevestigd t.b.v. Johannes gend. Honiman.

Onderpand: zijn huis, hof en erfgoed gend. 'ten Dale' in 'Oesterwijk'.

De monetaire frasering luidt: 'viginti solidorum uno denario gheselle vulgariter nuncupato pro quatordecim parvis denariis in hiis computato vel alterius pagamento eiusdem valoris'

Op de rug: 'xx gesellen in Oesterwi... videlicet xvii vlems'.

247.

1342, 11 januari

Schenking hof Windmolenberg

Truda weduwe v. meester Theodericus schenkt een naar achteren gelegen hof 'aen den Wyntmolenberch' aan haar kinderen Woltherus, Johannes en Truda. Deze schenken de hof vervolgens geschonken aan Arnoldus Snoec, handschoenmaker.

Op de rug: 'van den hove die meester Didderic was'.

248.

1342, 25 januari

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Vrijdom

Willelmus gend. van Alfen, wolwever, draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen gemeijnt van 's-Hertogenbosch over aan Gerardus broeder van Elyas gend. Eleken, vleeshouwer, op voorwaarde dat de koper dit perceel alleen mag vervreemden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch en aan de stad een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald.

Het land is gelegen achter 'Orthen in die Slaghen'.

Er staat alleen 6 schellingen zonder meer; het betrof payment omdat de stad haar gemeijntegronden steeds uitgaf tegen deze transactiemunt.

249.

1342, 25 januari

Uitgifte kameren Beurdestraat

Elizabeth weduwe van Egidius gend. Witskele en Bata, zuster van Egidius geven twee kameren in de straat gend. 'Beurde' voorbij de 'Beurschebrugghe' uit aan Petrus gend. van Kessel tegen erfcijns resp. van 20 schellingen en 40 schellingen, beide payment.

250.

1342, 4 februari

Vestiging erfcijns Berkel

Jacobus z.v. Arnoldus gend. Ridder van Berkel heeft een erfcijns van 10 schellingen payment gevestigd t.b.v. Jacobus z.v. Ywanus van Grave ('de Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest. Onderpand: zijn huis en hof in 'Berkel' en een akker daarnaast van 6 lopenzaad Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 164r.

251.

1342, 28 februari

Verkoop erfcijns Kerkstraat

Petrus gend. Conincs sone van Lit heeft een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment verkocht aan Woltherus z.v.w. Johannes z.v. Leyta, handschoenmaker. Onderpand: huis en erf in de Kerkstraat.

251a.

1342, 29 maart

Overdracht goederen Son

Jan van Son genaamd Leenman draagt over aan Jacob z.v. Iwan van Grave ('de Gravia') ten behoeve van de Tafel van de H. Gest de volgende goederen in Son:

1. 4 lopen gerstezaad land 'in die Beke'
2. 3 lopen gerstezaad land 'in die Beke'
3. een akker genaamd 'die Langheacker' die jaarlijks 10 lopen gerst aan kan grenzend aan het erfgoed van Jan 'Scolaster' ridder
4. 4 lopen gerstezaad land 'in den Dale' waardoorheen een streep land van een ander loopt

5. een beemd gelegen vóór 'Hodonck'
  6. 28 penningen cijns uit erfgoederen gelegen naast de voornoemde beemd.
- N.B.: alleen bekend vanuit het cartularium nr. 737 f 134r (toegevoegd in 2017)

251b.

1342. 18 april

Verkoop erfcijns hoeve Udenhout

Arnoldus gend. Ridder van Berkel draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment over aan Jacobus z.v. Ywanus van Grave ('de Gravia') als meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: een hoeve lands met toebehoren v.w. Brustavus van Oesterwijk in 'Udenhout'.

252.

1342, 28 april

Verkoop beemd Helvoirt-Noordbroek

Ermgardis weduwe v. Laurencius, dekker, en Marcellus haar zoon dragen na verkoop voor schepenen van Oisterwijk een beemd in 'Helvort in Noertbroke' over aan Heinricus gend. Wayswijn, nadat in de kerk van Helvoirt de gebruikelijke afkondigingen zijn gedaan, zoals twee lieden van deze parochie hebben horen verklaren.

Lasten: een erfcijns van 4 schellingen aan onbekenden.

De schepenen van Oisterwijk zijn: 'Godefridus Walraven et Willelmus Coman'.

Met de twee zegels van schepenen van Oisterwijk.

253.

1342, 8 mei

Verkoop land Vrijdom – De Vliert

Henricus van Rumunde [= Roermond] wonend op 't Zand ('super arena') draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnte 's-Hertogenbosch, 'in den Vliedert', over aan Nycholaus gend. van den Arennest, op voorwaarde dat aan de stad een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald en dat de koper dit perceel alleen mag vervreemden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch.

253a.

1342, 30 mei

Uitgifte goed Ten Alvensoen Gerwen

Willem z.v.w. Hendrik van den Broek van Gerwen geeft uit aan Jan z.v. Peter van den Tulle de meerwaarde van het goed 'ten Alvensoen' in Gerwen en een erfcijns van £ 8 oude cijns

hieruit voor een nieuwe erfcijns £ 6 en 17 schellingen en 6 penningen
voorwaarden:

1. de uitgever behoudt de 'Someracker' voor zichzelf
2. wanneer Jan het goed teruggeeft, moet hij voortaan een erfcijns van 40 schellingen aan Willem betalen en hij mag daarvoor onderpanden aanwijzen.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 142r.

254.

1342, 10 juni

Schenking erfcijns Gestel (bij Eindhoven)

Elizabet zuster v.w. Hilla gend. Cleynaels schenkt een bestaande erfcijns van 36 schellingen oudgeld uit een erfcijns van £ 4 minus 15 penningen oudgeld aan Elizabet gend. Boyen t.b.v. de Infirmerie van het Groot Begijnhof.

255.

1342, 18 augustus

Verkoop hoeve Helvoirt-Gijzel

Heinricus z.v.w. Johannes gend. Bruere en Enghelberna d.v. Johannes gend. van Eik ('de Querco') dragen na verkoop voor schepenen van Oisterwijk een derde deel van een hoeve bij 'Ghesel' in 'Helvort' en een derde deel van een stuk land gend. 'Gaershof' over aan Heinricus gend. Wayswyn. De hoeve wordt gebruikt door de pachter Johannes, broeder van Enghelberna.

Belast met een erfcijns van 4 schellingen op de 'Gaershof'.

De schepenen van Oisterwijk zijn: *'Nicholaus Nichol et Willelmus Coman'*

Taal: Latijn

Met de zegels van twee schepenen van Oisterwijk.

256.

1342, 24 augustus

Vestiging erfcijns Gerwen

Heinric z.v. Heilwigh van Oyrle vestigt voor 'Didderic gheheiten Stockelman ende Willem Roefs Misekens soen was'_schepenen van Eindhoven een erfcijns van 40 schellingen payment gevestigd t.b.v. Jhanne z.v. Hessel van Gheriwen.

Onderpand: zijn huis, de hof, de 'Gheloect' achter het huis, een stuk land gend. 'D'Wier Stucken' naast 'den Wier' en een hofje in 'Gheriwen'.

De monetaire frasering luidt: 'heeft vercocht ende heeft gheliet ende ghekent dat hi vercocht heeft [...] in enen erfliken ende in enen eweliken recht veirtich scillinghen payments als ghewoonliken in borsen gheet erflijcs ende jaerlijcs tijns'.

Met zegels van twee schepenen van Eindhoven

Taal: Middelnederlands.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 144r.

256a.

1342, 29 september

Uitgifte huis Orthenstraat/Hoge Steenweg

Johannes van Endhoven echtgenoot van Katherina d.v.w. Gerardus van Neynsel geeft een veertiende deel van een huis en erf en een erfgoed in de Orthenstraat uit aan Arnoldus Ysebout tegen de hertogscijns en een erfcijns van 50 schellingen payment.

Op de rug: aen den Hogen Steenwech.

257.

1342, 30 september

Verkoop erfcijnzen Vismarkt, Korenbrug en onbekend

Johannes gend. Dicbier draagt na verkoop vijf bestaande erfcijnzen over aan Elizabet echtgenote van Henricus gend. Corte, te weten:

1. 6 schellingen uit het erfgoed van Theodericus, molenaar
2. 14 schellingen uit het erfgoed van Amilius, smid
3. 16 schellingen uit het erfgoed van Hennekinus z.v. Heyla van Wcht
4. 18 schellingen uit het erfgoed van mr. Godefridus van Thallamis, gelegen aan de Vismarkt en
5. 6 schellingen uit het erfgoed v.w. Johannes Maelghijs bij de Korenbrug.

Op de rug: 3 pond die Jan Dicbier heeft beloofd 'te weren'.

Optelling van voornoemde cijnzen komt inderdaad uit op 3 pond.

258.

1342, 12 oktober

Verkoop erfcijns Hinthamereind

Everardus, Johannes en Henricus gend. van Heze, kinderen v.w. Metta en Gouinus hun zwager dragen na verkoop een bestaande erfcijns van 21 schellingen en 4 penningen payment over aan Petrus van Bruggen z.v.w. Gerardus van Bruggen.

Onderpand: een deel van een erfgoed op het Hinthamereind.

259.

1342, 19 november

Getuigeverklaring verkoop goederen Neijnsel

Broeder Johannes van Ghiselrode, prior van het klooster Porta Coeli, en broeder Jordanus z.v. Henricus, keldermeester van dit klooster verklaren dat de prior een derde deel van de goederen in 'Neynsel' in St. Oedenrode met toebehoren heeft verkocht aan Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest. Deze transactie is vastgelegd in een oorkonde uitgevaardigd door de prior.

260.

1343, 19 januari

Verkoop land Vrijdom - Deuteren

Henricus gend. van den Broyla van Orthen draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnt van 's-Hertogenbosch, 'int Oeteren', over aan Anselmus, vleeshouwer, op voorwaarde dat aan de stad 's-Hertogenbosch een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald en het land alleen vervreemd mag worden aan poorters van 's-Hertogenbosch.

261.

1343, 22 januari

Verkoop erfpacht Helvoirt-Gijzel

Jacobus van Zulikem draagt na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge over aan Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia'), meester van de Tafel van H. Geest van 's-Hertogenbosch. Onderpand: de hoeve van Johannes gend. Broc in 'Ghesel'.

262.

1343, 30 januari

Verkoop land Hees (Heesch; of Heeze?)

Spyringus van Runnen draagt na verkoop enige landerijen in 'Hees' over aan Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia') t.b.v. van de Tafel van de H. Geest, te weten: twee strepen 'in Dauderake', een streep gend. 'Heser Groetlaer', een streep bij het erfgoed van de monniken in Nieuwe Camp en 4 vz. 'op de Selinghe'.
Lasten: gebuurcijnzen.

263.

1343, 19 februari

Vestiging erfcijns Colperstraat

Symon, volder en schoonzoon v.w. Willelmus van de Kelre ('de Penu'), priester vestigt een erfcijns van 10 schellingen payment gevestigd t.b.v. Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest.
Onderpand: zijn huis en erf in de Colperstraat.

Lasten: £ 3 erfcijnzen aan onbekenden.

264.

1343, 4 maart

Verkoop erfcijns Vughterstraat

Godefridus, proost van het klooster in Zennewijnen, mede optredend namens dit klooster, draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 2½ schellingen payment over aan Jacobus z.v. Yuwanus gend. van Grave ('de Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest. Deze erfcijns is hun aangekomen bij testament van Heilzuta weduwe van Ghiselbertus Montinc en haar dochter Mechtildis.

Onderpand: erfgoed v.w. Willelmus gend. van Geldenaken in de Vughterstraat.

Met het zegel van de proost en dat van het klooster.

265.

1343, 2 april

Verkoop land Vrijdom - Deuteren

Gherongus van Orten draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnt van 's-Hertogenbosch, in 'Oteren', over aan Anselmus, vleeshouwer z.v.w. Arnoldus gend.

Noellen, vleeshouwer, op voorwaarde dat aan de stad een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald en dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch.

266.

1343, 2 april

Verkoop land Vrijdom - Deuteren

Soortgelijke transactie als nr. 265 door Henricus gend. Duppen van Orthen van 1 morgen land op 'Oeteren' aan Anselmus.

267.

1343, 2 april

Verkoop land Vrijdom-Deuteren

Soortgelijke transactie als nr. 265 door Jordanus van Orthen van 1 morgen land op 'Oeteren' aan Anselmus.

268.

1343, 16 april

Schenking goederen Rosmalen

Woltherus gend. Bexken Dicbier schenkt de helft van de goederen v.w. Woltherus van Merwijn in 'Roesmalen' met bijbehorende schepenakten, die hij verworven had van de erfgenamen van Nella gend. Peilsers, aan Jacobus z.v. Ywanus van Grave t.b.v. de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat zij hun rechten op de goederen van Gerardus van Uden in de heerlijkheid 'Merwijn' behouden.

269.

1343, 19 april

Vestiging erfcijns Kerkstraat

Hubertus van Os, lakenwever, vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment gevestigd t.b.v. Hilla gend. Reyghers.

Onderpand: zijn huis en erf op de hoek van de Kerkstraat naast het kerkhof en grenzend aan het erfgoed van Egdijus, schrijver ('scriptor').

270.

1343, 21 april

Verkoop land Vrijdom - Deuteren

Soortgelijke transactie als nr. 265 door Gerardus z.v. Albrandus van Orthen van 1 morgen land in 'Oeteren' aan Anselmus voornd.

271.

1343, 19 juli

Uitgifte huis Gevangenpoort

Henricus gend. Vos van den Hoevel, schoenlapper, geeft zijn woning gend. 'Steen' onder de Gevangenpoort strekkend achterwaarts in de richting van de kerker uit aan Arnoldus gend. Scuit, schoenlapper tegen een erfcijns van £ 6 payment.

272.

1343, 6 september

Testament Jan z.v. Griete (volledig)

Hendrik van Heesch, rector van het altaar van de heiligen Petrus en Paulus in de kerk van 's-Hertogenbosch, oorkondt

Jan z.v. Grieten maakt zijn testament

Hendrik voornd. diende de sacramenten toe

legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk te Luik 2 schellingen eens
2. aan de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch 2 schellingen eens
3. aan de oorkonder 2 schellingen eens en
4. aan Liesbeth, Yda, Truda en Griet kinderen v. Hendrik Verdonk zijn huis en erf op de Windmolenberg met alle gebruiksvoorwerpen, die naar berusten, op voorwaarde dat zij alle schulden zullen betalen.

plaats van de handeling:

niet vermeld

getuigen van de handeling:

Godfried van Loet;
Willem z.v. Agaat;
Gielis, de bontwerker;
Hille d.v. Pieter Snyders;
Griet gend. van Ere en
Liesbeth Klaasdr.

zegel:

met het zegel van Hendrik van Heesch

272a.

1343, 11 september

Vestiging erfcijns goederen Berkel

Jacobus z.v. Arnoldus Ridder van Berkel vestigt

t.b.v.: Jacobus z.v. Ywanus van den Grave t.b.v. de Tafel van de H. Geest

van: erfcijns 20 schellingen

uit: huis en hof in 'Berkel' en een akker gend. 'die Ham' groot 6 lopenzaad naast het huis en een beemd gend. 'Crauwelsgrave' in de parochie van 'Ghestel'

lasten: erfcijns van 1½ penningen op het huis, idem van 2 penningen op de akker aan N.N.; erfcijns van 40 schellingen aan de Tafel voornd.; erfcijns van 1 groot op de beemd.

Niet aanwezig op het Stadsarchief 's-Hertogenbosch, maar in: BHIC, Collectie Goossens toegangsnr. 382, inv. nr. 23, schepenakten 's-Hertogenbosch 1282-1442.

273.

1343, 17 september

Verkoop huis Hinthamereind

Johannes gend. Lose natuurlijke z.v. Johannes gend Lose draagt na verkoop zijn huis en erf op het Hinthamereind over aan Henricus van Heze.

Lasten: erfcijns van 36 schellingen oudgeld aan onbekenden.

274.

1343, 20 december

Verkoop erfpacht en erfcijns Oss

Theodericus z.v.w. Henricus gend. Pynleec draagt na verkoop een zesde deel van een erfpacht van 2 mud rogge en een zesde deel van een erfcijns van 48 schellingen payment over aan Willelmus gend. Leyer sr. Wijlen Arnoldus gend. Hoefslaghere [sic] poorter van 's-Hertogenbosch heeft beloofd deze renten te betalen aan wijlen zijn zuster Jutta. Hiervan is een schepenoorkonde van 's-Hertogenbosch. Theodericus heeft deze goederen geërfd van Jutta.

Onderpanden: niet vermeld.

Op de rug: Tot Os.

275.

1344, 28 januari

Schenking diverse goederen

Heylewigis, begijn en d.v.w. Willelmus van Orthen, bontwerker, schenkt aan Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia'), meester van de Tafel van de H. Geest al haar roerende en gereede goederen, een lijfrente van ½ mud rogge gekocht van het klooster Porta Coeli en een erfpacht van 2 mud rogge gekocht van Luppo gend. Lupken Haveloes, op voorwaarde dat de erfpacht van 2 mud rogge alleen zolang zij leeft zal toekomen aan de Tafel.

276.

1344, 29 september

Testament Willem van den Bossche (uittreksel) erfcijns Bladel

Notaris Marcilius Henrici gend. van Vucht, clericus, oorkondt

Willelmus van Den Bossche ('de Busco'), heer van 'Erpe' en ridder maakt zijn testament en schenkt daarin onder meer legaten aan: een erfcijns van £ 9 of £ 10 en een erfcijns van £ 3 uit £ 6 aan de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat £ 5 hiervan wordt besteed aan de armen tijdens het jaargetijde voor hem en zijn ouders en dat de rest wordt besteed aan schoenen en lakens.

Onderpanden: (£ 9/10) de molen gend. 'Englant' en (£ 3) uit de goederen gend.

'Ballenbroec' in de parochie van 'Bladele'.

Het betreft hier een authentiek uittreksel, dat is gemaakt in het midden van de zestiende eeuw.

Zie voor dit zeer uitgebreide testament het bestand testamenten.

277.

1344, 29 november

Verkoop erfcijns Achter de Minderbroeders

Elizabeth weduwe v. Johannes z.v.w. Egheno bakker draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment over aan Arnoldus gend. Meleman.

Onderpand: huis en erf in de straat die loopt van de boomgaard van de minderbroeders naar de Vismarkt.

278.

1344, 1 december

Schenking rosmolen etc. ligging onbekend (vermoedelijk 's-Hertogenbosch)

Oda d.v.w. Boudekinus gend. Van der Poorten ('de Porta'), Johannes gend. van der Heyden als echtgenoot van Bela d.v.w. Boudekinus en Willelmus gend. Mol als echtgenoot van Aleydis, d.v.w. Boudekinus voornoemd schenken al hun rechten op een vierde deel van een rosmolen gelegen naast het grote huis ('mansio') van Jacob Nasghe, verder een vierde deel van een hof en een vierde deel van een beemd aan hun broeder Rutgherus.

279.

1345, 26 januari

Betalingsbelofte huis Vughterdijk

Johannes gend. Vosken z.v.w. Henricus gend. van den Hoevel belooft een erfcijns van 55 schellingen payment te betalen aan Ghiselbertus van Ghestel, die het onderpand aan Johannes in erfcijns had gegeven.

Onderpand: huis en erf op de Vughterdijk naast de rosmolen.

279a.

1345, 16 maart

Verkoop land Vrijdom – De Vliert

Albertus die Raet draagt na verkoop over aan Aleydis weduwe v. Gerardus Scaden 1 morgen land uit de Duizend Morgen in het lage deel van 'die Vliedert' DIE VLIEDERT aan de verkoper toebedeeld

voorwaarde: mag alleen vervreemd worden aan poorters van 's-Hertogenbosch

lasten: erfcijns van 6 schellingen payment aan de stad

Geborgen in paarse snoeptrommel in kast 218 E 2.

280.

1345, 28 april

Afstand recht van naasting Schijndel - Elde

Johannes gend. dan Dorhout doet afstand van zijn recht van naasting t.b.v. Ghiselbertus van Ghestel ten aanzien van een kamp in 'Scynle' in 'Eylde' die door Johannes gend. Weygherganc aan Ghiselbertus voornd. is verkocht.

281.

1345, 2 mei

Betalingsbelofte land Orthen

Gherongus gend. van Orthen belooft een erfcijns van 30 schellingen payment te betalen aan jonkvrouwe Bela weduwe van jonker Elyas en haar kinderen, op voorwaarde dat bij teruggave dubbele cijns betaald wordt.

De onderpanden zijn gelegen in 'Orthen':

1. een stuk land 'in die Hegghe',
2. een stuk land gend. 'Dabbenrijt',
3. een stuk land bij het kerkhof van 'Orthen',
4. twee strepen land gend. 'die Scatberch'
5. twee strepen land gend. 'die Vis Marghen',
6. een streep 'aen den Meergrave' en
7. drie stukken land gend. 'die Woertberch',
8. twee stukken land bij de dijk gend. 'die Heendike',
9. een stuk land gend. 'dat Cloetken' naast 'die Wilgacker', met de dijken en verdere toebehoren.

282.

1345, 18 juni

Verkoop erfcijns Kerkstraat

Woltherus z.v.w. Johannes z.v. Leyta, handschoenmaker, draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 20 schellingen payment over aan Petrus z.v.w. Gerardus van Bruggen. Onderpand: huis en erf in de Kerkstraat.

283.

1345, 21 juli

Ruil land 'Hees'

Arnoldus van Cuyc z.v.w. Mathias van Hees draagt in het kader van een ruil met Jacobus z.v. Ywanus van Grave ('de Gravia') meester van de Tafel van de H. Geest aan hem een stuk land

in de parochie van 'Hees' over tegen een stuk land aldaar 'op Verheel'.

284.

1345, 21 juli

Afstand recht van naasting 'Hees'

Johannes gend. Cromyseren als echtgenoot van de dochter van Arnoldus van Cuyc doet afstand van zijn naastingsrecht op het stuk land vermeld in nr. 283 en draagt dit over aan Jacobus voornd.

285.

1345, 21 juli

Verkoop land 'Hees'(Heesch? Heeze?)

Arnoldus van Cuyc z.v.w. Mathias van Hees draagt na verkoop aan Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('De Gravia') t.b.v. de Tafel van de H. Geest de volgende landerijen over:

1. twee strepen In 'Den Auden Bleken',
2. twee strepen 'In Die Auderaect',
3. een streep in de kamp gend. 'Grotelaers Camp' en
4. een stukje land gend. 'een Deelken' in de kamp van St. Petrus, allen in de parochie van 'Hees'.

Lasten: de gebuurcijzen van Hees.

286.

1346, 6 februari

Verkoop land Orthen

Johannes van Lit, schoonzoon van Woltherus Roempot draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeynt van 's-Hertogenbosch, 'op die Voort' in de richting van Orthen over aan Gerardus broeder van Elyas, vleeshouwer, op voorwaarde dat aan de stad 's-Hertogenbosch een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald en dat dit land alleen aan poorters van deze stad mag worden vervreemd.

Op de rug: 'opte Slagen'.

287.

1346, 27 april

Verkoop kamp Schijndel-Elde

Johannes gend. Weygherganc z.v.w. Henricus gend. Weygherganc en zijn zwager Gerlacus gend. van Overbeke dragen na verkoop de helft van een kamp in 'Scynle' in 'Eylde' over aan Ghiselbertus van Ghestel.

De andere helft van de kamp is in het bezit van Albertus gend. Aab z.v.w. Gossuinus gend. van Bocstel pastoor van 'Ghemonden'.
Lasten: een erfcijns aan de heer van Boxtel.

288.

1346, 25 juni

Vestiging erfpacht Gerwen

'Art van der Beke, Jan van den Hovel, Willem Smacht, Willem van Bakellaer, Henric Gonken, Henric van der A ende Henric van den Culen' schepenen van Nuenen oorkonden.

Didderic en Henric, kinderen van vrouwe Heylewighen van Orle vestigen een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Jan en Wautgher kinderen van Hessel van Gherwen.

Onderpand: een zesde deel van de erfenis van de moeder van Heylewijn in 'Gherwen'.

Lasten: de herencijns.

Het zegel van de schepenbank van Nuenen is verdwenen.

289.

1346, 3 juli

Overdracht erfcijns 's-Hertogenbosch

Ludovicus z.v.w. Albertus van Buscel draagt al zijn rechten op een erfcijns van 20 schellingen payment over aan Bartholomeus z.v. Theodericus, de bewoner van het onderpand.

Onderpand: huis en erf in de straat die loopt van de Vughterstraat bij de Jodenpoort naar het grote huis ('mansio') van Engelbertus gend. Ludinc van Dijk ('de Aggere').

290.

1346, 13 juli

Vestiging erfpacht Rosmalen

Zebertus gend. Kesselman vestigt een erfpacht van ½ mud rogge t.b.v. Petrus van Lit, smid.

Onderpand: een stuk land gend. 'die Coninx Strepe' in 'Roesmalen'.

291.

1346, 31 juli

Aflossing erfcijns ligging onbekend

Ghiselbertus van den Broeke, priester en optredend namens de minderjarige Henricus z.v.w. Egydius z.v. Gerardus gend. Tsroden, verklaart 20 gouden schilden te hebben ontvangen als aflossing van een erfcijns van 40 schellingen van Jacobus z.v. Yuwanus van Grave ('de Gravia') meester van de Tafel van H. Geest van 's-Hertogenbosch. Deze erfcijns is afkomstig

van Lutgardis gend. van Berlikem.

De monetaire frasering luidt:

'viginti denarios aureos generaliter scilde vocatos pro redemptione et acquitatione annui et hereditarii census quadraginta solidorum'

292.

1346, 10 oktober

Verkoop land Hintham

Johannes gend. Leydecker draagt na verkoop de helft van een stuk land gend. 'dei Scelt' in 'Hyntham' over aan Philipppus van Wcht, kleermaker.

292b.

1347, 7 januari (indien Kerststijl)

1348, 7 januari (indien Paasstijl)

Overdracht land Oss

Jan van Loyffen draagt voor schepenen van Oss een stuk land gend. 'Cumgheren' over aan Godevard die Gruyter.

Met het zwaar beschadigde zegel van de schepenbank van Oss.

De namen van de schepenen zijn onleesbaar.

292a.

1347, 11 januari

Verkoop erfpacht Heeswijk

Johannes van Hees draagt na verkoop een erfpacht van ½ mud rogge over aan Willelmus z.v.w. Elyas, vleeshouwer.

Onderpand: een stuk land gend. 'Wantshoeve' in 'Hezewyc'.

293.

1347, 8 april

Vestiging erfcijns Loon op Zand

Robbertus z.v.w. Neudo gend. van Venloon ('Veynlone') vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment gevestigd t.b.v. Ludovicus z.v. Albertus van Bussel.

Onderpanden: huis, erf en schuur en 7 bunder land achter het bos in 'Veynlone'.

294.

1347, 14 juni

Betalingsbelofte huis bij Vismarkt

Henricus gend. Lu belooft een erfcijns van 35 schellingen payment te betalen aan Gerardus gend. De Rijke bontwerker) ('dives pellicitaor')

Onderpand: zijn huis en erf in de straat die loopt van het midden van de Vismarkt naar de grote huizen ('mansiones') van Johannes Dicbier tegenover de erfgoederen van Willelmus gend. met der Zoch.

295.

1347, 6 juli

Betalingsbelofte kamer Vughterdijk

Johannes gend. van Tricht, schoenlapper, belooft een erfcijns van 25 schellingen payment te betalen aan Henricus gend. Hac bakker.

Onderpand: kamer op de Vughterdijk met de grond en het erf dat zich uitstrekt van de Vughterdijk tot aan de Dieze daarachter.

Bepaald is, dat een deel van het huis ernaast, dat op het erf voornd. is gelegen en dat is verlaten, er mag blijven staan, totdat het afgebroken wordt.

296.

1347, 19 augustus

Uitgifte huis Colperstraat

Broeder Arnoldus van Ghestel, prior mede optredend namens het klooster van Porta Coeli, geeft het huis en erf van Nollekinus, verwer, in de Colperstraat uit aan Ghiselbertus van Ghestel tegen een erfcijns van 30 schellingen payment.

297.

1347, 3 december

Betalingsbelofte goederen Gerwen Ten Alvensoon

Willelmus z.v.w. Henricus gend. Bleic Hellinc van den Broeke belooft een erfcijns van £ 3 payment gespleten uit een erfcijns van 6 pond 17 schellingen en 6 penningen payment te betalen aan zijn zwager Johannes, kandelmaker.

Onderpand: het goed 'ten Alvensoon' in 'Gherwen'.

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737 f 142v.

297a.

1347, 9 december

Vestiging erfcijns goederen Loon op Zand

Robbertus z.v.w. Nendo 'van Veynlone' vestigt t.b.v. Ludovicus z.v. Albertus van Bussel t.b.v. de Tafel van de H. Geest een erfcijs van 20 schellingen payment uit een huis, erf en schuur in 'Venloen' en 7 bunder land aldaar achter het bos nabij het huis voornd. lasten: een lijfrente van ½ mud aan Johannes Hovima (?) uit het huis c.a. Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 166r.

298.

1347, 20 december

Vestiging erfcijs ligging onbekend

Arnoldus gend. Moddart, bontwerker, echtgenoot van Katherina d.v. Johannes gend. Verdonc vestigt een erfcijs van 40 schellingen payment t.b.v. Theodericus Gheghel t.b.v. Celis echtgenote van Theodericus gend. Buxken. Onderpand: al zijn goederen.

299.

1348, 6 februari

Verkoop erfpacht Oisterwijk-Kerkhoven

Theodericus van Horne, heer van Cranenborch en ridder, draagt na verkoop een erfpacht van 15 mud rogge over aan Jacobus gend. Coptyten sr. Deze erfpacht was vroeger van Willelmus de Busco (van de Bossche), ridder. Onderpanden: de goederen gend. 'te Karrichoven' in 'Oesterwijk' met zijn toebehoren.

300.

1348, 8 februari

Testament Wellen van der Sande (volledig)

Notaris Marcelis van Vught, clericus bisdom Luik, oorkondt

Wellen van der Sande ('de arena') maakt zijn testament

legaat:

1 bunder uit 3 bunder land in Bruggen bij Rosmalen aan de Tafel van de H. Geest van 's Hertogenbosch

plaats van de handeling:

woonhuis van de testator

getuigen van de handeling:

Hendrik van Herderwik, dienstdoend priester in de St. Janskerk van 's-Hertogenbosch; Lambert Zacke;

Jan Schilder;
Jan Vinke;
br. Koenraad van de derde orde;
Pieter Potgieter, beide laatste priesters

301.

1348, 15 februari

Verkoop goederen Rosmalen

Thomas van Bavoyen (?) draagt na verkoop al zijn rechten op de goederen v.w. Nella gend. Pelsers, zijn grootmoeder in 'Roesmalen' over aan Ludovicus z.v. Albertus gend. van Bussel t.b.v. de Tafel van de H. Geest. Thomas had deze geërfd van Nella, die ze had gekocht van heer Wolterinus (?) van Merwijk.

302.

1348, 13 maart

Verkoop beemd Rosmalen

Gossuinus gend. Cnode, vleeshouwer en Gossuinus zijn zoon dragen na verkoop 2 bunder beemd achter 'Roesmalen' gend. 'der Busgherbeemde' grenzend aan het erfgoed van het klooster Porta Coeli over aan Ghiselbertus gend. Samen cope van der Nywerkeirken.

303.

1348, 2 maart

Vestiging erfcijns Udenhout

Arnoldus gend. Ridder van Berkel vestigt een erfcijns van £ 1 payment t.b.v. Ludovicus z.v. Albertus van Bussel t.b.v. de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: zijn hoeve lands, voorheen van Brustavus van Oesterwyc, in 'Udenhout'.

Lasten: een erfcijns van £ 7 aan de Tafel voornd.

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737 f 164v.

304.

1348, 26 maart

Vestiging erfcijns Colperstraat

Symon, volder en schoonzoon v.w. Willelmus van den Kelre ('de Penu'), priester, vestigt een erfcijns van 10 schellingen payment t.b.v. Ludovicus z.v. Albertus van Bussel t.b.v. de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: zijn huis en erf in de Colperstraat.

Lasten: £ 3 en 10 schellingen erfcijnzen aan onbekenden.

305.

1348, 23 mei

Verkoop land Empel-Meerwijk

Ghybo gend. Toelinc draagt na verkoop 1 morgen land in het gerecht van 'Merewyc in die Hoeven' tussen 'die Gheer' en 'die Loeffoertsche Hoeve' over aan Ludovicus z.v. Albertus van Bussel t.b.v. de Tafel van de H. Geest.

Lasten: het onderhoud van de zegedijk.

306.

1348, 23 mei

Afstand recht van naasting nr. 305

Willelmus gend. van den Velde doet afstand van zijn recht van naasting op 1 morgen land (zie nr. 305).

Op de rug: inden ghericht van Meerwijk.

307.

1348, 9 juni

Verkoop erfcijns Vughterdijk

Henricus gend. Hac bakker draagt na verkoop een erfcijns van 25 schellingen payment over aan jonkvrouwe Margareta 'de Tula' [= van Tuijl ?].

Onderpand: kamer op de Vughterdijk met de grond en het erf dat zich uitstrekt van de Vughterdijk tot aan de Dieze daarachter.

308.

1348, 18 juni

Vestiging erfpacht Oirschot

Johannes gend. Keympe z.v.w. Henricus gend. Keympe vestigt een erfpacht van 2½ mud rogge ten behoeve van Johannes gend. Slotenmakere z.v.w. Ghiselbertus gend. van den Dorenput, die in 's-Hertogenbosch in een groot huis ('mansio') woont, op voorwaarde dat bij teruggave de volle erfpacht wordt betaald en een erfpacht van 3 lopen rogge verschuldigd door Fya, wolkamster ('pectrix lanorum'gend. 'wolkeymers') aan de pachter wordt overgedragen aan de verpachter.

Onderpand: (2½ morgen) een erfgoed in 'Oerscot', (3 lopen) een hof gend. 'Cupers Hof' aldaar tot 'Gheeneyndebests'. Dit erfgoed is aan Johannes Keympe in erfpacht gegeven door Johannes gend. Slotemakere.

309.

1348, 23 juni

Schenking kameren Gevangenpoort

Henricus z.v. Aleydis gend. De Porta (= van den Poorte) schenkt vijf kameren met de grond gelegen naast de Gevangenpoort en zich uitstrekkend van de Hinthamerstraat naar de kerker tot aan de kamer van Philippus van Wcht, kleermaker, aan Theodericus Gheghel t.b.v. zijn natuurlijke kinderen verwekt bij Lijsmoye.

310.

1348, 13 juli

Vestiging erfpacht Gerwen

Philippus z.v. Gerardus vestigt een erfpacht van 14 sester rogge t.b.v. Johannes, kandelmaker. Onderpand: een stuk land gend. 'die Zomeracker' in 'Gheerwen' en een erfcijs van 40 schellingen uit het goed gend. 'ten Alvensoen' aldaar.

311.

1348, september

Vestiging erfpacht Helvoirt

Theodericus z.v.w. Lisa van Heylvoert vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Lisemoy t.b.v. haar natuurlijke kinderen verwekt bij Henricus z.v. Aleydis van der Poorten ('de Porta').

Onderpand: zijn huis, erf en hof en 4 lopenzaad aanliggend roggeland in 'Heylvoert'. Lasten: hertogscijs op de 4 lopenzaad en 3 schellingen aan de geburen van Haren (z.g. gebuurcijs).

312.

1348, 7 september

Verkoop erfcijs Vught

Jacobus z.v.w. Ywanus van Grave ('de Gravia') draagt na verkoop een bestaande erfcijs van £ 3 oudgeld over aan Hadewigis weduwe van Johannes gend. Strypt.

Onderpand: huis en hofstad in Vught, een stuk land gend. 'die Eykendonc' en 6 bunder gend. 'Melys Boenre' aldaar.

313.

1348, 30 september

Testament Anselm (de) vleeshouwer (volledig)

Notaris Dirk Gegel van 's-Hertogenbosch, 'tabellio' en clericus bisdom Luik oorkondt

Anselm, vleeshouwer en z.v.w. Nolleke, vleeshouwer uit 's-Hertogenbosch maakt zijn testament

hij is zwak van lichaam, maar gezond van geest

legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk te Luik 10 schellingen eens
2. aan de St. Janskerk 's-Hertogenbosch 5 schellingen eens
3. aan Hendrik van Heesch, priester in deze kerk 5 schellingen eens
4. aan Willem van Giessen, viceplebaan in deze kerk 3 schellingen eens
5. aan Jan gend. Sewart, priester en koster van deze kerk 12 penningen.
6. aan de priesters in deze kerk een erfcijns van 10 schellingen te aanvaarden na de dood van zijn echtgenote Elizabeth ten behoeve van een jaargetijde voor hen beiden.
7. aan de minderbroeders een erfcijns van 5 schellingen, zoals 6.
8. aan de predikheren een erfcijns van 5 schellingen, zoals 6.
9. aan de minderbroeders een erfcijns van 5 schellingen
10. aan Truda zijn natuurlijke dochter, indien zij oppassend leeft of wanneer zij trouwt £ 20 eens
11. Truda voornd. een lijfrente in de vorm van een erfpacht van 1 mud rogge. Deze erfcijnzen en de erfpacht gaan uit 5 morgen land in 'Oeteren' [= Deuteren] en uit de gebouwen en verdere toebehoren daarvan. De rest gaat naar het Geefhuis

executele:

Hendrik van Heesch voornd. en Willem z.v.w. Jan gend. Noden.

plaats van de handeling:

de kamer van het grote huis ('mansio') van Anselm

getuigen van de handeling:

Jan 'forbitor';

Reinier van Aken;

Hendrik Kroke, slager.

314.

1348, 6 november

Vestiging erfpacht Nuenen of Gerwen

'Jhan van den Hovel, Henric Gouben, Henric Cuyman, Willem Smacht, Henric van der Aa, Willem van Babelaer end Jhan van den Rullen' schepenen in Nuenen oorkonden.

Jhan Kyeboem en zijn echtgenote Wendelmode vestigen voor schepenen van Nuenen een erfpacht van 6 lopen rogge Nuenense maat t.b.v. Jhan z.v. Hessel van den Broec.

Onderpand: een akker van 6 lopenzaad 'op Orle'.

Lasten: de z.g. herencijns aan een onbekende.

Taal: Middelnederlands

Met het gave schependomszegel.

315.

1348, 24 november

het negende uur

**Testament Griet weduwe van Jan van Beek (zie ook nr. 313)
stichting spynde**

Notaris Dirk z.v. Mattheus van Gegel van 's-Hertogenbosch oorkondt

van:

Margaretha weduwe van Johannes van Beek maakt haar testament
zij ligt ziek op bed, maar is gezond van geest

legaten:

1. aan de Tafel van de H. Geest een erfcijns van £ 4 uit haar goederen in St. Oedenrode in Tartwyk ('Taertwijk') en alle meerwaarde die dit goed oplevert boven de cijns van 4 pond en voor zover deze meerwaarde aan Margaretha behoort ('simul et indivisum cum tota atque integra melioratione eorundem bonorum ultra census inde de jure solvendos annuatim prout et in quantum huiusmodi melioratio bonorum supradictorum ad ipsam domicellam Margaretam testatricem denoscitur pertinere')
2. aan de Tafel voornd. een erfcijns van £ 8 uit alle goederen van haar en haar echtgenote

De meester van het Geefhuis moet dit als volgt verdelen:

- a. £ 2 is voor de Tafel voornd.
- b. £ 2 is bestemd voor de aankoop van witte lakens te verdelen onder de armen
- c. £ 1 is voor een jaargetijde
- d. £ 3 is voor andere doeleinden zoals aangegeven in het oorspronkelijke testament

plaats van de handeling:

een kamer van het grote huis ('mansio') van Gijsbert van den Broek, priester

getuigen van de handeling:

Jan Koman;

Hendrik z.v. Oede;

Jacob van Beers

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium inv. nr. 737 f 105v.

316.

1349, 9 januari

Verkoop akker Vught

Willelmus z.v.w. Beysela van Strijpt draagt na verkoop een akker in de parochie van Vught-St. Petrus 'in Groenincs Hoeve' en een beemd 'die Hoybeemt' met een steeg over aan Henricus gend. die Meister.

Lasten: een erfcijs van 4 penningen aan een onbekende.

317.

1349, 16 januari

Overdracht erfcijs Orthenstraat

Godefridus z.v.w. Zebertus draagt twee bestaande erfcijszen van respectievelijk £ 3 en 6 schellingen en 15 schellingen payment over aan Arnoldus gend. Meelman en zijn broers Thomas en Gerardus.

Onderpand: erfgoederen en een huis en erf in de Orthenstraat.

318.

1349, 22 januari

Verkoop goederen Gijzel-Oisterwijk

Aleydis d.v.w. Woltherus gend. Brocken draagt na verkoop een vijfde deel van alle goederen v.w. haar vader behalve het huis en erf in 'Ghezele' in de parochie van 'Oisterwijk' over aan Henricus gend. van den Wande.

Lasten: erfcijszen van 15 oude Franse koningsgroten en een vijfde deel van van 7½ oude Franse koningsgroten aan onbekenden.

De monetaire frasering luidt: 'quindecim grossis antiquis turonensibus monete regis Francie ac quinta parte septem et dimidium grossorum turonensium antiquorum dicte monete annuatim'.

319.

1349, 1 februari (indien Kerststijl)

1350, 1 februari (indien Paasstijl)

Verkoop beemden Oisterwijk-Luissel

'Heinric Pigghe ende Jan Walraven' schepenen in Oisterwijk oorkonden.

Ghisebrecht stiefzoon v. Wouter van der Scuren draagt na verkoop voor schepenen van Oisterwijk zijn rechten in de 'Rochinnen Beempt' over aan Lijsbet d.v.w. Aert Nennen Sceys mede t.b.v. haar broeders en zusters Kateline, Margriet, Ide, Enghelberte en Jan. Deze rechten bestaan uit een achtste deel van de helft van deze beemd en een halve opper hooi ('hopper hoys') in de andere helft gelegen 'the Lucel bij die molen'.

Taal: Middelnederlands.

Met de twee bijna gave zegels van de schepenen.

320.

1349, 8 februari

Overdracht erfpacht Udenhout

Jonkvrouwe Aleydis gend. van Nuwelant draagt een erfpacht van ½ mud rogge uit een erfpacht van 4 mud rogge verschuldigd door de Tafel van de H. Geest over aan Ludovicus z.v. Albertus van Bussel t.b.v. deze Tafel.

Onderpand: de goederen v.w. Ghibo gend. Vette in 'Udenhout'.

321.

1349, 20 februari

Vesting erfpacht Rosmalen en Vlijmen

Johannes gen. Baeliaert z.v. Johannes gend. Hennen van Roesmalen vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Johannes gend. Becker z.v.w. Henricus gend. Becker.

Onderpand:

1. een derde van twee stukken land gend. 'Conincs Strepe' en 'die Speelberch' groot 1 malderzaad in 'Roesmalen',
2. een derde van 7 hont aldaar grenzend aan de gemene dijk en
3. 2½ morgen land in 'Vlijmen op die Donc' grenzend aan de 'Hedikhuysche Steghe'.

322.

1349, 8 maart

Schenking erfpacht Berlicum-Belveren

Notaris Johannes Johannis Leydecker van 's-Hertogenbosch, clericus van het bisdom Luik, oorkondt

Jonkvrouwe Aleydis Maelghijs, begijn in het Klein Begijnhof achter het klooster van de minderbroeders maakt haar testament

Zij heeft een erfpacht van 1 mud rogge geschonken aan broeder Rutgherus van Meghen, op voorwaarde dat de schenkster er gedurende haar leven het vruchtgebruik van zal hebben.

Na de dood van Rutgherus komt deze erfpacht toe aan het klooster.

Onderpand: de 'Westeracker' in de parochie van 'Berlikem in Belveren'.

Plaats van de handeling:

in de refter van het minderbroedersklooster.

Getuigen van de handeling:

Willem de molenaar en Adam (?) SCOEDEMAKER (?)

Door beschadiging en verbleking niet helemaal leesbaar.

323.

1349, 16 maart

Vestiging erfcijns Heeswijk

Arnoldus gend. Moddaert en zijn echtgenote Katherina d.v. Johannes gend. Veerdonc vestigen een erfcijns van 40 schellingen payment t.b.v. Jacobus gend. van den Weyle z.v. Henricus gend. van den Weyle.

Onderpand: de helft van 24 morgen land v.w. Johannes gend. Heveloes 'in den Hoeven' tussen 'die Rijshoeve' en een 'gheer' in 'Heeswijk'.

324.

1349, 21 maart

Betalingsbelofte erfcijns Colperstraat

Arnoldus gend. Luyborghen belooft een erfcijns van 37 schellingen payment te betalen aan Johannes gend. Beerwout.

Onderpand: huis en erf in de Colperstraat

325.

1349, 4 april

Overdracht goederen Vught

Jacobus z.v.w. Yuwanus van Grave ('de Grauya') draagt al zijn goederen over aan Nycolaus van Meghen, bakker.

Op de rug: 'Vught'.

326.

1349, 7 juni

Uitgifte hofstad Berghem

'Arnt die Gruter, Jan Rycauds soon, Dydderic Bouwelker ende Gherart van Boerdongh' schepenen van Oss oorkonden

Willem van Pankedel geeft een hofstad te 'Berchen' gend. 'Coppen Hofstat' met het 'gheerken', dat hij in erfcijns ('tinse') uit de gemeijnte heeft genomen en dat grenst aan de 'Osser Steghe' uit aan Jacob Gherards zoon van Berchen tegen een erfpacht van 22 vat rogge, op voorwaarde dat bij teruggave 3 mud rogge wordt betaald.

Lasten: 1 groot erfcijs aan een onbekende.
Met het zegel van de schepenbank van Oss.
Taal: Middelnederlands.
Met het gave schependomszegel.

327.

1349, 30 juli

Verkoop beemd Vught

Johannes gend. van Stripe, echtgenoot van Jutta d.v. Henricus gend. Glavyman draagt na verkoop 1 dagwand beemd in de parochie van Vught-St. Lambertus 'in die Strijpt' in een kamp gend. 'die Ruestings Camp' over aan Henricus gend. van den Wande.
Last: hertogscijns.

328.

1349, 24 september

Vestiging erfpacht Moergestel

Willelmus, smid van Moergestel, vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. jonkvrouwe Aleydis gend. van Hynen, begijn.

Onderpanden:

1. zijn erfgoed gend. 'et Eyghen',
2. een huis en erf daarop staand met toebehoren, groot 2 mudzaad,
3. 6 bunder moer en
4. drie stukken beemd groot 10 voer hooi 'int Broec' in Moergestel.

Lasten: de herencijnzen.

328a.

1349, 12 oktober

Erfpacht Oss

Henricus gend. Bollen z.v.w. Reinboldus gend. Bolleken van Os en zijn zoon Reynboldus hebben erkend, dat zij een erfpacht van 5 lopen rogge plachten te betalen aan w. Godescalcus gend. Rosemont en dat zij deze erfpacht en het onderpand hebben overgedragen aan Petronella diens dochter.

Onderpand: een stuk land gend. 'een brake' gend. 'Herbollekenshoeve' in 'Os op Hoevelen'.

329.

1349, 29 oktober

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Vliert en Maalstroom

Henricus gend. Roempot draagt na verkoop 4 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnte van 's-Hertogenbosch, 'in den Vliedert' tussen de beemd van de Leprozen en de beemden van 'Maelstrem' over aan Rodolfus gend. Koyt, op voorwaarde dat een erfcijs van 24 schellingen payment wordt betaald aan de stad en dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch.

Op de rug: in den Pepers.

330.

1349, 4 november

Schenking land Oss

Petronella d.v.w. Godecalcus gend. Rosemont schenkt een stuk land aan Ludovicus z.v.w. Albertus van Bussel en Ghiselbertus van Ghestel meesters van de Tafel van H. Geest van 's-Hertogenbosch, nadat Henricus gend. Bollen c.s. (zie nr. 328a) dit land, dat zij in erfpacht hielden van Petronella, aan haar hadden overgedragen.

330a.

1349, 21 november

Verkoop erfcijs Schijndel

Johannes gend. die Rike z.v.w. Arnoldus van Onstaden draagt na verkoop een bestaande erfcijs van £ 3 en 10 sch. payment over aan Ludekinus natuurlijke zoon v. Henricus z.v.w. Aleydis van der Poorten t.b.v. Jutta zijn zuster d.v. Henricus voornd. en Elisabet gend. Lisemoeye.

Onderpand: 8 bu land met alle gebouwen erop in 'Scynle' grenzend aan de 'Doelendonc' en de hoeve van Johannes gend. die Wilde.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 99v – 100r.

331.

1349, 31 december

Afstand erfgoed Windmolenberg

Henricus gend. Bukentoppe heeft afstand gedaan van een deel van een erfgoed v.w. Theodericus gend. Snoec dat zich uitstrekt in de richting van de 'Wintmolenbergh' en gelegen is bij het erfgoed van meester Theodericus, steenhouwer ('calculiscida' gend. 't steensnider') t.b.v. Arnoldus Snoec.

332.

1350, 8 januari

Verkoop beemd Vught

Clementia d.v.w. Martinus gend. van Boerden van Cromvoert draagt na verkoop een vierde deel van een beemd in de parochie van Vught-St. Lambertus 'in die Strijpt' over aan Aleydis weduwe v. Henricus v.w. Amelius.

333.

1350, 2 april

Uitgifte huis Ortheneind

Godefridus z.v. Godefridus van Enghelen geeft een deel van de helft van een huis en erf gend. 'Vylaet' (?) op het Ortheneind in de richting van het 'Muntelken' groot 8 bij 22 voet uit aan Conrardus dekker tegen een erfcijns van 20 schellingen payment. Dit huis is eerder door Henricus van der Poorten ('de Porta') z.v.w. Aleydis aan Godefridus in erfcijns uitgegeven.

334.

1350, 8 juli

Uitgifte landerijen Oss

Jonkvrouwe Mechtildis gend. Tsriken d.v.w. Godefridus gend. Rike geeft enige landerijen in de parochie van 'Os' uit aan Godefridus gend. Gruyter z.v. Arnoldus Gruyter van Os tegen een erfcijns van 54 schellingen payment. Het betreft 6 lopenzaad gerstland, 4 lopenzaad gerstland en 4 lopenzaad gerstland in 'Ghene Roden'. Bij teruggave moet een dubbele cijns betaald worden.

335.

1350, 19 augustus

Verkoop erfcijns Schijndel

Jonkvrouwe Heylewigis weduwe v. Willelmus gend. Gruyter en d.v.w. Henricus van Zonne draagt na verkoop een erfcijns van 20 schellingen payment over aan Ghiselbertus vvan Doorn ('de Spina').

Onderpand: huis en erf en 1 mud gerstezaad land daarachter in de parochie van 'Scynle'.

336.

1350, 5 september

Overdracht erfpacht Moergestel

Jonkvrouwe Aleydis gend. van Hynen, begijn, heeft een erfpacht van 1 mud rogge (zie nr. 328) overgedragen aan Ludovicus z.v.w. Albertus van Bussel en Ghiselbertus gend. van Ghestel meesters van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: zie nr. 328.

337.

1350, 1 oktober

Overdracht landerijen Herpen

'Arnt van Hueselinggen ende Peter van Hueselinggen' schepenen in herpen oorkonden. Jacob, Harman, Heynric, Curstinne en Erkenraet, kinderen v.w. Ode de coster van Loen hebben voor schepenen van Herpen enige landerijen overgedragen aan Heyne de smid, z.v. Ricart van Loen, op voorwaarde dat zij hun broeder die buiten het land (of de stad?; er staat 'patria') verkeert, bij zijn terugkeer ermee zullen doen instemmen.

Het betreft: 8 hont land, 5½ hont land 'in den reeten' 4½ hont land 'int Loensche Broec' grenzend aan dat van Lemke de wambuisstikker.

Taal: Middelnederlands.

De twee zegels van de schepenen ontbreken.

338.

1350, 14 oktober

Vestiging erfpacht Helvoirt

Thomas gend. Coelburnre van Heylvoert vestigt een erfpacht van ½ mud rogge t.b.v. Franco gend. van Orthen, handschoenmaker.

Onderpand: 1 bunder beemd 'int Noortbroec' en 1 bunder beemd 'aen die Moerdonc' in 'Heylvoert'.

Lasten: hertogscijnzen op beide beemden.

339.

1350, 4 november

Verkoop land Vught

Johannes gend. Vuchtman draagt na verkoop een stuk land gend. 'die veken Acker' in de parochie van Vught-St. Petrus over aan Henricus die Meyster.

Lasten: een erfcijns van 8 penningen aan een onbekende.

339a.

1351, 24 februari

Uitgifte land Esch

Henricus gend. Beerwout geeft enige landerijen aan Theodericus z.v. Bela van Eyssche tegen een erfcijns van 22 schellingen payment en een erfpacht van 11 lopen rogge, op voorwaarde dat bij teruggave dubbele cijns/pacht wordt betaald.

Het betreft:

1. een deel van een erfgoed, deels land deels beemd, gend. 'Bruynsrot' in 'Eyssche' buiten de gracht van een broek ged. 'dat Grote Henxtbroec' en
2. twee stukken land gend. 'die Schilderen' groot 2 lopenzaad aldaar.

340.

1351, 10 maart

Overdracht bank Vleeshuis

Arnoldus gend. Smalen echtgenoot van Aleydis d.v. Katherina en w. Egidius gend. van Antwerpen dragen een derde deel van een bank in het Vleeshuis over aan Elisabet weduwe v. Ancelmus, vleeshouwer, nadat de moeder van de tocht is afgegaan.

Lasten: hertogscijns.

341.

1351, 12 maart

Overdracht land Vrijdom - De Vliert

Nicholaus gend. van den Arennest draagt 1 morgen land in de Duizend Morgen 'in den Vliedert', gemeijnte van 's-Hertogenbosch, over aan Jordanus z.v.w. meester Jordanus van Roesmalen, smid, op voorwaarde dat aan de stad 's-Hertogenbosch een erfcijns van 6 schellingen wordt betaald en dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van deze stad.

341a.

1351, 21 april

Vestiging erfcijns Udenhout-Ten Beerschot

Dirk van Horne, heer van 'Pairwys' en van Cranenborch, ridder, vestigt t.b.v. Jacobus Coptytten sr. een erfcijns van £ 20 payment uit zijn goed gend. 'ten Beerschot' in de parochie van Oisterwijk in Udenhout waarop thans Walterus Vriese woont. Deze erfcijns komt in de plaats van een andere erfcijns van £ 20 die rustte op het goed van wijlen Willelmus van den Bossche te 'Hyer' en in 'Hynen'. Wijlen heer Willem heeft deze aan hem gelegateerd Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 178r/v.

342.

1351, 3 november

Vestiging erfpacht Enschoot

Arnoldus gend. die Moelner z. v. Arnoldus gend. die Moelner van Westilborch vestigt een erfpacht van 1 mud rogge Oisterwijkse maat gevestigd t.b.v. Arnoldus z.v. Godefridus 'de Thalamis', te leveren op zijn woonhuis in 'Einscit'.

Zekerheden: een huis en hof, waarin Johannes Kermis die het erfpacht houdt, in woont, een derde van een beemd gend. 'Qualredike', een stuk land gend. 'die Beemd Acker', een stuk land, een stuk land gend. 'die Hoghevonder', een akker gend. 'Hijxspoersacker', en een stuk land in een hof.

343.

1351, 15 november

Testament Liesbeth weduwe van Gielis Witskeel (volledig)

Notaris Jan Jansz. Leidekker van 's-Hertogenbosch, clericus bisdom Luik, oorkondt

'matrona' Liesbeth weduwe v. Gielis Witskeel uit 's-Hertogenbosch maakt haar testament zij is zwak van lichaam, maar gezond van geest
zij wil begraven worden volgens haar stand ('secundum exigentiam et decentiam sue status'), dit verder te bepalen door de executeur

legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk te Luik 20 schellingen eens
2. aan de St. Janskerk en aan de Lieve Vrouwebroederschap een zilveren beker met een voet en drie zilveren lepels die zij in pand heeft ('in pignus') van w. Mette Palarts; de erfgenamen van Mette kunnen deze spullen terugkopen voor een som van £ 9 minus 6 penningen
3. aan Wouter Deenkensz. ('Danekini'), priester, 1 gouden schild eens
4. aan Hendrik van Heesch, Jan van Mol, Dirk van Eindhoven, Jan Snewart en Pieter Potgieter, priesters, ieder 5 schellingen eens
5. aan de minderbroeders 1 gouden schild
6. aan de predikheren 1 gouden schild
7. aan de kerk van Bladel een rente van 10 schellingen uit een erfgoed v.w. Dirk Justmonts (?) aan de Oude Dieze
8. aan Willem van Bladel haar aandeel in een weefgetouw met alle gereedschappen
9. aan de Tafel van de H. Geest de helft van alle erfcijnzen, erfpachten en goederen door haar en wijlen haar echtgenote Gielis Witskeel verworven en wel:
  - a. 54 schellingen uit de erfgoederen van Klaas van Tilburg
  - b. £ 3 minus 2 schellingen uit het erfgoed van Hendrik van Lith en een zekere Olieslagers
  - c. 13 schellingen uit de kamer, waar Hendrik van Swalmen in woont
  - d. 20 schellingen uit het erfgoed van Pieter Torfs
  - e. 6 sester rogge uit het erfgoed van Aart Vos in Belveren
  - f. 2 sester rogge [onderpanden onleesbaar]
  - g. het huis, waar de testatrix in woont, met de grote brouwketel, een koperen wasbekken, een zeker vaatwerk gend. 'scappareel', een kist, een ?, een tinnen ? en 3 koperen kandelaars

bijzonderheden:

de Tafel moet hieruit een lijfrente van ½ mud rogge uitkeren aan Liesbeth van Bladel

executele:

Lodewyk Albertsz., meester van de Tafel van de H. Geest

bijzonderheden:

op verzoek van Liesbeth heeft Wouter Deenkensz. ('Danekini') het testament bezegeld.

plaats van de handeling:

het woonhuis van Liesbeth in de kamer.

getuigen van de handeling:

Wouter Deenkensz. , priester

Jan van den Schoonsten ('van den Scoensten'), wollenlakenwever;

Willem van Bladel, wollenlakenwever;

Willem van Bladel, eveneens wollenlakenwever en

Liesbeth van Bladel

Op de rug: 40 schellingen in de Beurdestraat

Zie voor een aanvulling nr. 345.

344.

1351, 11 december

Verkoop erfcijns Kerkstraat

Arnoldus gend. Moddart draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 40 schellingen payment over aan Katerina d.v.w. Johannes gend. van Berse en nicht v.w. Arnoldus gend. van der Poorten ('de Porta').

Onderpand: de helft van zijn huis en erf in de Kerkstraat.

Lasten: hertogscijns en 19 schellingen erfcijns.

345.

1352, 2 januari

Testament Liesbeth weduwe van Gielis Witskeel (aanvulling)

Notaris Jan Jansz. Leidekker van 's-Hertogenbosch, clericus bisdom Luik, oorkondt

'matrona' Liesbeth weduwe v. Gielis Witskeel van 's-Hertogenbosch vult haar testament aan zij is zwak van lichaam, maar gezond van geest

zij wijzigt haar testament van 15 november 1351 en wel zo dat alle bepalingen in het testament die nu niet gewijzigd worden onverkort van kracht blijven

legaten:

1. de meester van de Tafel van de H. Geest moet Liesbeth van Bladel, haar nicht, zolang

- zij leeft jaarlijks 20 schellingen geven uit al haar goederen
2. aan Liesbeth voornd. verder een bed, een kist, twee lakens, een tapijt ('tapetum'), 2 koperen potten, een zwarte kleine ketel en al haar wol, alle zaken die zich thans in haar woonhuis bevinden
  3. het legaat van 10 schellingen aan de kerk van Bladel gaat naar de Tafel van de H. Geest van Bladel
  4. aan elke priester in de kerk van het Begijnhof 5 schellingen, behalve aan Reinier z.v. Eelkens aan wie zij 10 schellingen geeft
  5. aan de altaren in de kerk van het Begijnhof een wollen laken om deze te bedekken
  6. aan voornde kerk een zilveren bokaal zonder voet gewoonlijk gend. 'scale', en 2 zilveren lepels
  7. aan elk van de huizen of conventen in het Begijnhof 4 schellingen
  8. aan de begijnen die in de Infirmerie wonen het bed waar zij nu in ligt met de lakens en het dekbed ('tapetum'); dit moet worden verkocht en de opbrengst moet onder hen gelijkelijk worden verdeeld
  9. aan Hendrik Boey, haar bloedverwant, 1 gouden schild
  10. aan Hendrik van Zelen ½ mud rogge en 2 sester mout
  11. aan Aart van Gestel, haar bloedverwant, 1 gouden schild
  12. aan de dochter van Aart voornd. een koperen watervat
  13. aan Aleid de echtgenote van een zekere Heynsen een stel korte kleren ('unum breve par vestium')
  14. aan Griet e.v. Gysbert van der Heyden een wijd hemd ('unam latam tunicam')
  15. aan de dochter van Gysbert voornd. een wit hemd
  16. aan Liesbeth zuster van voornde dochter een wit hemd en 1 gouden schild
  17. aan Bate zuster van wijlen Gielis, haar echtgenoot, de helft van een klein bed
  18. aan Heilwych van Heesbeen ('Heesbeem') haar beste gevoerde mantel (of: bontmantel; 'pellicium')
  19. aan Liesbeth Godschalksdr. haar beste witte hemd
  20. aan Delya, begijn, 1 gouden schild
  21. aan Jan van Hapert, en Jan Pape, beiden broeders van de derde orde van St. Franciscus, 20 schellingen
  22. aan Aart Smedekens, broeder van voornde orde, een bed waarin hij (of: zij) slaapt
  23. aan Truda van Roermond een groot laken en een dekbed ('tapetum')
  24. aan Aleid d.v. Franco van Bladel 1 gouden schild

executele:

aan Lodewyk Albertsz. worden als executeurs toegevoegd Gysbert van Gestel, meester van de Tafel voornd., en diens echtgenote Mechteld

bijzonderheden:

wie van de erfgenamen of legatarissen zich verzet tegen de uitvoering van deze testamenten wordt uitgesloten van zijn erfdeel of legaat

zegel:

op haar verzoek bezegelt Wouter Deenkensz., priester, dit testament

plaats van de handeling:

het woonhuis van Liesbeth vòòr haar ziekbed

getuigen van de handeling:

Wouter Deenkensz. ('Danekini'), priester en
br. Aart Smedekens

346.

1352, 7 januari

Verkoop beemd Rosmalen

Gerardus Oelkani draagt na verkoop 2 bunder beemd achter 'Roesmalen' gend. 'der Busgherbeemde' grenzend aan het erfgoed van het klooster Porta Coeli over aan Willelmus gend. Helse van Bruggen en Thomas z.v.w. Ada gend. van den Kerkhove.

347.

1352, 20 januari

Betalingsbelofte erfcijns Markt

Johannes gend. Kakuys z.v. Gerardus gend. Kakuys van Lyt, bode ('nuntius') van de Tafel van de H. Geest belooft een erfcijns van £ 6 payment te betalen aan Ludovicus en Ghiselbertus meesters van deze Tafel.

Onderpand: huis en erf aan de Markt, tussen de Gevangenpoort en de oude muur van de stad en het erfgoed van Arnoldus gend. Schout, schoenlapper.

Johannes zal namens de Tafel de hertogscijns betalen.

348.

1352, 26 januari

Betalingsbelofte erfcijns ligging onbekend

Rutgherus gend. van der Eykendonc en zijn zonen Rutgherus, Johannes, Bata en zijn dochter Jutta en Rutgherus z.v. Albertus gend. van den Here echtgenoot van Bela d.v. Rutgherus sr. beloven een erfcijns van £ 3 payment te betalen aan Oda d.v.w. Boudekinus gend. van der Poerten.

Onderpand: al hun goederen.

349.

1352, 19 maart

Uitgifte huis Oude Hulst

Stephanus z.v.w. Ywanus geeft een huis en erf 'op de Audehuls' uit aan Johannes gend.
Sceellen tegen een erfcijns van 40 schellingen payment.

350.

1352, 20 mei

Schenking bank Vleeshuis

Hilla d.v. Katherina en w. Egidius gend. van Antwerpen schenkt een derde deel van een bank in het Vleeshuis aan Elisabet weduwe van Ancelmus vleeshouwer, nadat haar moeder van de tocht is afgegaan.

Last: hertogscijns.

351.

1352, 21 mei

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Vrijdom

Schepenen, gezworenen, rentemeesters, dekens van de ambachten, een deel van de goede knapen en de gemene stad 's-Hertogenbosch hebben een 'gheerken' [=schuin toelopend stuk land] verkocht aan Didderic Boc, op voorwaarde dat hij dit niet zal vervreemden aan niet-poorters van deze stad. Het betreft 4 hont en 95 roeden land 'after dat Muntelken' tussen de 'Eyndhoutse Dike binnen den Tweeën Diepen'.

Het zegel van de stad is niet meer aanwezig.

352.

1352, 29 mei

Verkoop erfcijns Gerwen

Willem z.v.w. Roef van Endhoven draagt na verkoop voor schepenen van Eindhoven een bestaande erfcijns van 15 schellingen payment over aan Jhan z.v. Hessel van den Broeke van Gherwen.

Onderpanden: een heiveld gend. 'Lanclaer', de meerwaarde ('beteringhe') van een stuk land gend. 'Bokenstuc' en een huis, dat daarop staat en een beemdje van 1 voer hooi in de parochie van 'Gheruwen'.

De schepenen van Eindhoven zijn Merten de vleeshouwer en Peter z.v.w. Bartholomeus
De monetaire frasering luidt: 'alsolken vijftien scillinghe payments syaers als men hem iaerlijcs op Onser Vrouwen dach hoerre gheboerte gheldende was'

Last: de herencijns.

Taal: Middelnederlands.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 144v.

353.

1352, 1 juni

Getuigeverklaring kamer Kerkstraat

Notaris Johannes Johannis Leydecker van 's-Hertogenbosch clericus bisdom Luik oorkondt

Willelmus van Ghyessen, viceplebaan van de St. Janskerk en Johannes gend. Suewart, priester verklaren op verzoek van Bruno van Orsoyen, clericus van het aartsbisdom Keulen en zijn echtgenote Elizabeth dat zij er getuige van zijn geweest dat Theodericus gend. Leydecker bij testament een kamer in de Kerkstraat heeft uitgegeven aan Bruno tegen een erfcijns van 40 schellingen payment, op voorwaarde dat 20 schellingen hiervan te lossen zal zijn met £ 10 payment contant in het geld zoals dat dan in 's-Hertogenbosch gangbaar is. De monetaire frasering luidt: 'pro annuo et perpetuo redditu quadraginta solidorum pagamenti in Buschoducis usualis' en 'cum decem libris in paratis pagamenti in Buschoducis usualis'

plaats van de handeling:

in het woonhuis van de notaris.

getuigen van de handeling:

Hermanus Loze priester en

Gerardus ketelmaker (CACABARIUS) poorter van 's-Hertogenbosch.

354.

1352, 4 juni

Verkoop erfcijns Vughterstraat

Arnoldus z.v.w. Johannes z.v. Metta draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 22 schellingen over aan Elisabeth weduwe van Johannes voornd.

Onderpand: huis en erf van Johannes gend. Metter Quadermaten in de Vughterstraat naast de Jodenpoort.

Er staat alleen schellingen zodat ik aanneem dat het hier om payment ging.

355.

1352, 2 juli

Afstand erfcijns 's-Hertogenbosch

Johannes z.v.w. Johannes z.v. Nella doet afstand van een erfcijns van £ 3 en 10 schellingen payment t.b.v. Theodericus Buxken.

Onderpand: huis en erf v.w. Hilla Velkeneers tegenover het huis en erf v.w. Arnoldus gend. Poeldonc.

Aangezien er alleen gesproken wordt van 3 pond en 10 schellingen zonder nadere aanduiding, is aangenomen dat het hier om payment gaat.

356.

1352, 3 juli

Vestiging erfcijns Schijndel-Elde

Henricus z.v.w. Henricus z.v. Ricardus van Scynle vestigt een erfcijns van £ 6 payment t.b.v. Johannes, kandelmaker.

Onderpanden: een vierde deel van een kamp 'Scynle' in 'Eilde' gend. 'Doerctlaer' en de helft van een huis en erf, dat daarop staat.

Lasten: de hertogscijns; $\frac{1}{4}$ van 40 schellingen oudgeld erfcijns en $\frac{1}{4}$ van 3 groten oudgeld erfcijns aan onbekenden.

Monetaire frasering: de cijnzen van 40 schellingen en 3 groten worden aangeduid met 'antiqua pecunia'.

357.

1352, 29 augustus

Verkoop beemd Gemert

Heylwigis weduwe v. Henricus gend. Lewe van Erp en haar zuster Theka gend. Theke dragen na verkoop twee derde van een beemd in de jurisdictie van 'Ghemert' over aan Gerardus de Writer, hun zwager.

357a

1352, 12 october

Schenking land Dinther

Notaris Johannes Johannis Leydecker van Den Bossche, clericus bisdom Luik, oorkondt

Jacobus van Neynsel z.v. Johannes van Neynsel van Den Bossche en Bela Cupers zijn echtgenote schenken aan Johannes Cuper z.v. Bela voornd. en w. Arnoldus Cuper, clericus van: twee derde deel van de 'Cuperscloet' in het dorp 'Dinther'

Het betreft een 'donatio inter vivos' gevolgd door een 'supportatio' en omgeven met de gebruikelijke garantieclausules. Een derde deel van dit land is door Bela gekocht van Johannes van Hanewijc en een derde deel is gekocht door Johannes voornd. van Johannes van Haenwijc.

plaats van de handeling:

het woonhuis van Jacobus en Bela in 's-Hertogenbosch

Opgenomen in de Collectie 100 Bossche testamenten, nr. 24 (regist nr. 1).

Dit hangt vermoedelijk samen met de hoeve Hommelheze onder Dinther die enige tijd later door de Tafel verworven werd.

358.

1352, 29 oktober

Betalingsbelofte erfcijns Hinthamerstraat

Godefridus gend. Rike z.v.w. Godefridus gend. Rike en Tyelmannus gend. Suyt z.v. Goeswinus gend. Herinc beloven een erfcijns van 20 schellingen payment te betalen aan Gerardus gend. van Duyren z.v.w. Johannes gend. Mylter mede t.b.v. diens zusters Heylwigis en Aleydis.

Onderpand: huis en erf in de Hinthamerstraat naast de stenen poort v.w. Theodericus gend. Krenskén, priester.

359.

1352, 2 november

Verkoop erfpacht Veldhoven

Henricus gend. Cuper ('calcariator') z.v.w. Johannes gend. Cuper draagt na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge over aan Theodericus gend. Buxken.

Onderpand: het goed 'ten Dijke' in Veldhoven met zijn toebehoren.

360.

1353, 13 januari

Vestiging erfcijns Vughterdijk

Henricus z.v.w. Roverus gend. Gastken van Rode vestigt een erfcijns van 30 schellingen payment t.b.v. Arnoldus van Vladeracken.

Onderpand: de helft van een erfgoed op de Vughterdijk.

Lasten: hertogscijns en een erfcijnzen van 30 schellingen payment aan onbekenden.

361.

1353, 15 februari

Vestiging erfcijns Markt

Adam gend. Teschmaker z.v.w. Minta vestigt een erfcijns van £ 5 payment t.b.v. Ghiselbertus van Doorn ('de Spina')

Onderpand: zijn stenen huis en erf op de Markt met toebehoren.

Lasten: erfcijns van £ 7 payment aan onbekenden.

362.

1353, 13 maart

Verkoop bank Vleeshuis

Egidius z.v.w. Egidius gend. van Antwerpen draagt na verkoop een derde deel van een bank in het Vleeshuis over aan Elizabeth weduwe van Ancelmus, vleeshouwer.

363.

1353, 13 maart

Afstand recht van naasting op nr. 362

Egidius van Doorn ('de Spina') doet afstand gedaan van zijn recht van naasting t.b.v. Elizabeth voornd. (zie nr. 362).

364.

1353, 18 maart

na het uur van de vespers

Schenking goederen ligging onbekend

Notaris Theodericus z.v.w. Matheus Gheghel van 's-Hertogenbosch, bisdom Luik, oorkondt. {N.B.: geen clericus of priester}

Aleydis gend. Maleghys 'matrona' schenkt na al haar eerdere testamentaire beschikkingen herroepen te hebben al haar goederen wegens bewezen diensten aan Ghiselbertus van Ghestel, meester en 'procurator' van de Tafel van H. Geest van 's-Hertogenbosch.

plaats van de handeling:

in de St. Janskerk.

getuigen van de handeling:

Jan van Mol en

Gerard Vos ('Wlpes'), priesters

Op de rug: 'testament'.

De vindplaats van het testament van Aleid is onbekend.

365.

1353, 28 maart

Schenking huis Oude Dieze

Lysmodis weduwe v. Johannes van Mille schenkt de helft van een huis en erf op de Oude Dieze aan Truda haar dochter.

366.

1353, 16 april

Verkoop erfpacht Oirschot-Best

Robbertus z.v.w. Nicholaus gend. van Hoesden draagt na verkoop een erfpacht van 2 sester rogge uit een erfpacht van 4 mud rogge over aan Johannes gend. Slotel z.v.w. Ghiselbertus gend. van den Dorenputte.

Onderpand: het goed gend. 'ten Melcrode' in 'Oerscot' in 'Best'.

367.

1353, 22 juni

Uitgifte hoeve Erp-Ooievaarsnest

Theodericus van Horne, heer van Pareweys en van Cranenborch, ridder, geeft de helft van de hoeve gend. 'die Odeversnest' in 'Erp' uit aan Willelmus z.v. Arnoldus, wonend in Erp, tegen een erfcijns van £ 25 payment en alle lasten inclusief de herencijnzen. De andere helft van deze hoeve is uitgegeven aan Henricus z.v.w. Leonius gend. van der Boxbrugghen. Deze hoeve was voorheen het bezit van heer Willem van den Bossche, ridder.

De monetaire frasering luidt: 'pro viginti quinque libris annis (?) monete pro tempore solutionis dicte pecunie in Buschoducis ad bursam communiter currentis'

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 77r.

368.

1353, 31 augustus

Verkoop erfcijns nr. 367

Theodericus van Horne etc. (zie nr. 367 draagt na verkoop de erfcijns van £ 25 payment over aan Gerardus gend. Coster, schoonzoon v. Boudewinus gend. Appelman.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 77v.

369.

1353, 20 oktober

Schenking erfcijns Blaarthem

'Willem Roefs zoen was ende Merten die Vleyschouwer' schepenen in Eindhoven oorkonden.

Jonkvrouwe Beatrijs Jhans gend. wijlen Comans zuster, weduwe v. Maechghelam van Utrecht schenkt voor schepenen van Eindhoven een erfcijns van £ 8 geschonken aan Ghisebrecht haar zoon.

Onderpand: goederen in 'Blaerthem'.

De monetaire frasering luidt: 'acht pont syaers als Jhan gheheyten coman was voerseyt ghecoft hadde en verkregen teghen Arnde Arnds gheheyten Bollen zoen van Wetten'

Taal: Middelnederlands.

Met de twee zegels van de schepenen van Eindhoven.

370.

1354, 12 januari

Overdracht kamp St. Michielsgestel

'Didderic die Grove ende Godevard Keyot' schepenen in St. Michielsgestel oorkonden. Henric van Woensel en Ghijsebrecht z.v.w. Jan Dunghelen draagt een kamp heide en korenland, dat daar in is gemaakt 'bi der Hogher Straten' en de 'plak' [=lap grond] naast het ven over aan Jan van Woensel zijn zoon. Dit geschiedde voor schepenen van St.

Michielsgestel.

Lasten: de herencijns ('tijns') en een erfcijns van £ 1 aan Peter van Waderle, die dit land aan Henric in erfcijns had uitgegeven.

Taal: Middelnederlands

Met de twee zegels van de schepenen van St. Michielsgestel.

371.

1354, 17 maart

Uitgifte huis Achter de Tolbrug

Margareta weduwe van Theodericus gend. Spiker en Heilzota, dochters v.w. Henricus geven een huis, erf en hof Achter de Tolbrug uit aan Johannes z.v.w. Ancelmus gend. van Hoesden en diens echtgenote Elizabeth gend. Blankaerts tegen een erfcijns van £ 7 payment en de hertogscijnzen.

372.

1354, 20 maart

Schenking goederen o.a. Vught

Notaris Johannes Johannis Leydecker van 's-Hertogenbosch clericus [geen vermelding van bisdom] oorkondt.

Nycholaus van Meghen schenkt het bezit ('possessio') van alle goederen in het bijzonder die in 'Vught', die vroeger waren van wijlen Jacobus z.v.w. Ywanus van Grave ('de Gravia), aan Margareta, zuster v.w. Jacobus als diens naaste erfgenaam. Deze schenking is niet gedaan uit vrees voor de maanbrieven die zijn uitgevaardigd door mr. Gerardus Wilde van het hof ("curia") van de universiteit van Parijs.

plaats van de handeling:

op het pandhof van minderbroedersklooster in het oude gasthuis aldaar.

getuigen van de handeling:

Goeswinus Herinc slager en
Franco Hoeffslagher.

373.

1354, 3 april

Verkoop erfcijns Peperstraat

Hermannus en zijn echtgenote Aleydis d.v. Gerardus gend. Loy draagt na verkoop een erfcijns van 20 schellingen payment over aan Johannes gend. van Lyt die wolslegher. Onderpand: huis en erf in de Peperstraat.

374.

1354, 21 juni

Afstand recht van naasting huis Oude Dieze

Boudewinus z.v.w. Lysmodis doet afstand van zijn recht van naasting op een huis en erf op de Oude Dieze door Petrus gend. Kever van Gorincken verkocht aan Henricus gend. van den Hevel t.b.v. de koper.

374a.

1354, 22 juli

Uitgifte Jodenpoort

Gerardus z.v.w. Johannes van den Steen, smid, geeft uit aan Johannes Scraghe die kangierter de Jodenpoort ('porta judeorum') die was v.w. Johannes zijn vader gelegen in de Zadelmakersstraat met de grote huizen ('mansiones') die daarbij behoren, strekkend tot aan Henricus Goetkingt (of Goetkunt) c.a.

voor: erfcijns 30 pond payment

lasten: de hertogscijnzen en erfcijns van 20 schellingen aan de stad

Alleen bewaard in gevidimeerde vorm; zie nr. 1236 (d.d. 19 april 1398).

375.

1354, 17 augustus

Uitgifte land Herpen

'Heynric de Wueste ende Ansem Nennekens soen' schepenen in Herpen oorkonden.

Didderic Cluker getuigt voor schepenen van Herpen van Heynric de Smit te hebben

ontvangen 11 hont land 'in der Scherendunc' tegen een erfcijns van £ 4 payment en alle

erop rustende lasten waaronder een erfcijns van £ 1 uit 4 hont land aan Johan de Coster van Sunte Elsbeyn te Grave [bedoeld wordt de St. Elisabethskerk in Grave] en de herencijns

('tjins'). Hij zal bovendien alle dijken en weteringen onderhouden. Als onderpand heeft hij gesteld 1 morgen land 'in den Reke', die hij voor 10 schellingen jaarlijks in erfcijns houdt. De monetaire frasering van de nieuwe rente luidt: 'voer enen iaerlicschen erfpacht van vier ponden [...] in payment als dan ghenghe ende gheve wesen sal'. De andere erfcijnzen worden alleen aangeduid met pond en schellingen zodat ik aanneem dat het hier ook om payment gaat.

Op de rug: 'onder Herpen xi hont lants'

De beide zegels van de schepenen zijn verdwenen.

Taal: Middelnederlands.

376.

1354, 23 augustus

Afstand tocht huis nabij Windmolenberg

Margareta weduwe van Theodericus gend. Snoec doet afstand van haar tocht in een huis en erf v.w. Theodericus in het straatje dat loopt van de straat naar het klooster Porta Coeli naar de 'Wynmolenberch' t.b.v. Henricus gend. Buekentoppe en Arnoldus gend. Snoec.

377.

1354, 20 november

Uitgifte land Berghem

Hugho z.v.w. Arnoldus gend. Neyseken geeft 1 morgen land in 'Berchen' gend.'Duyr' uit aan Lambertus z.v. Johannes z.v.w. Bata tegen een erfcijns van 20 schellingen payment. Als extra onderpand stelt Lambertus een stuk land van 1 morgen gelegen naast het onderpand.

378.

1354, 20 november

Uitgifte land Berghem

identiek aan nr. 377.

379.

1354, 4 december

Uitgifte goederen Blaarthem

Ghiselbertus z.v.w. Machelemus van Utrecht geeft de goederen in 'Blaertem', parochie van St. Lambertus, met hun toebehoren uit aan Jacobus z.v.w. Rodolphus gend. Roef Reysekens van Eyndoven tegen een erfpacht van 7 mud en 5 lopen rogge Eindhovense maat, op voorwaarde dat Jacobus binnen drie jaar daar een huis zal bouwen van drie gebinten ('ligaturae'). Als extra onderpand stelt Jacobus een streep land in deze parochie 'in die Boesdonc' naast 'die Voert' met een beemdje aan het eind. Deze goederen waren vroeger van Elizabeth gend. der Caversuister.

379a.

1354, 31 december

Verkoop erfgoed WEVER HULS

Hermannus van Kuyc gend van der Stoven draagt na verkoop over

aan: Goessuinus Proefst, linnenwever

van: een erfgoed in de 'Wever Huls' op de hoek aldaar

lasten: erfcijns van 15 schellingen aan Adam van Neynsel en Elisabeth van Zonne d.v.w.

Johannes van Zonne van wie hij dit in erfcijns gekregen had.

Alleen bewaard in gevidimeerde vorm; zie nr. 746 (d.d. 25 mei 1374).

380.

1355, 12 januari

Verkoop goederen Ter Hommelheze-Dinther

Johannes z.v.w. Jacobus, schoenlapper, draagt na verkoop zijn goederen 'ter Hommelheze' in 'Dinther' met hun toebehoren en een beemd in 'Heeswyc' aan de overzijde van de Aa gend. 'die Riebeemt' groot 8 voer hooi en een beemd aldaar tussen de goederen gend. 'te Veerdonc' aan Jacobus natuurlijke z.v. Johannes gend. van Neysel.

Lasten: een erfcijns van 8 groten en 1 penningen oudgeld en een erfpacht van ½ mud rogge aan onbekenden.

Een authentiek afschrift in nr. 831.

381.

1355, 18 januari (Kerststijl)

Schenking huis Beurdestraat

Notaris Theodericus z.v.w. Matheus Gheghel van 's-Hertogenbosch 'tabellio' in het bisdom Luik oorkondt

Elizabeth gend. Boden weduwe v. Ghiso, timmerman, schenkt een huis en erf in de straat gend. 'Bourde' wegens bewezen diensten geschonken aan de meester van de Tafel van de H. Geest. De hofstad van dit huis is vroeger door de meesteressen van het Groot Begijnhof in erfcijns uitgegeven.

plaats van de handeling:

in de parochiekerk van 's-Hertogenbosch naast de tafel van de Tafel van H. Geest. ('iuxta scampnum mense').

getuigen van de handeling:

Arnoldus Meleman en

Henricus van den Nieuwenhuizen ('de Nova Domo')

382.

1355, 5 februari

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Deuteren

Yseboldus z.v.w. Yseboldus gend. van Asten draagt na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnte van 's-Hertogenbosch, in 'Otheren' over aan Petrus z.v.w. Gerardus gend. Gheenken, op voorwaarde dat aan de stad 's-Hertogenbosch een erfcijns van 6 schellingen payment wordt betaald en dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van deze stad.

383.

1355, 14 februari

Vestiging erfpacht St. Michielsgestel

Ghiselbertus gend. Keyel z.v. Godefridus gend. Keyet van Ghestel vestigt een erfpacht van 1½ mud rogge gevestigd t.b.v. Enghelberna gend. van Esche.

Onderpand: zijn akker van 5 lopenzaad in 'Ghestel' bij 'Heerlaer' grenzend aan beide zijden aan het erfgoed van Theodericus van Hoerne, heer van Pareweys etc., een beemdje en de helft van een beemd 'in den Bossche' aldaar.

Zie voor een gedeeltelijke aflossing van deze erfpacht door de Tafel van de H. Geest de oorkonde van 17 april 1610.

383a.

1355, 26 februari

Betalingsbelofte na uitgifte erfcijns land 's-Hertogenbosch-Vrijdom

Johannes Kiemt van Roesmalen, dekker, belooft te betalen aan Luca d.v.w. Arnoldus Tielkini een erfcijns van 6 pond payment te betalen in 's-Hertogenbosch wegens de helft van 5 morgen en 1½ hont gemeen land, gemeijnte 's-Hertogenbosch, in 'Hynen' grenzend aan de gemene steeg die door hem in erfcijns is uitgegeven.

voor: erfcijns £ 6 payment in 's-Hertogenbosch te betalen

Zie ook nr. 932a (d.d. 14 november 1382): alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 14v-15r.

384.

1355, 11 maart

Vestiging erfcijns Beurdestraat

Henricus z.v. Henricus gend. van Tricht, wolwever, vestigt een erfcijns van £ 4 payment

gevestigd t.b.v. Jacobus gend. van den Wiel.

Onderpand: zijn twee kameren met de grond in de straat gend. 'Boerde'.

Lasten: een erfcijns van 5 schellingen payment aan een onbekende.

385.

1355, 17 april

Verkoop erfpacht Oirschot-Te Mellikrode

Agnes d.v. Johannes gend. van Mellikrode draagt na verkoop een erfpacht van ½ mud uit een erfpacht van 3½ mud rogge over aan Johannes gend. Slotel z.v.w. Ghiselbertus gend. van den Dorenput.

Onderpand: het goed 'te Mellicrode' in 'Oerscot' met hun toebehoren met inbegrip van de verbetering die daarin is aangebracht.

386.

1355, 27 april

Testament Jan van Vught (volledig)

Notaris Jan Jansz. Leidekker van 's-Hertogenbosch, clericus bisdom Luik, oorkondt

Jan van Vught, vorster ('forestarius') van de stad 's-Hertogenbosch maakt zijn testament hij is gezond van lichaam en geest

legaats:

aan zijn zoon Pieter verwekt bij zijn echtgenote Jut zijn huis en erf in de Hinthamerstraat; hij stond voor dit huis bij zijn zoon voor £ 80 in de schuld

voorwaarde:

zijn echtgenote heeft van dit huis het vruchtgebruik

plaats van de handeling:

het woonhuis van de notaris in de Kerkstraat in de benedenkamer

getuigen van de handeling:

Godfried Dicbier en

Gysbert Schenkel, beiden poorters van 's-Hertogenbosch

De schuld wordt omschreven als £ 80 zonder verdere aanduiding.

387.

1355, 28 mei

Schenking goederen ligging onbekend

Goesuinus gend. Cnode, vleeshouwer, schenkt alle erfcijnzen die hij heeft geërfd van zijn (half?)zuster Elizabeth gend. Cnode d.v.w. Goessuinus en zijn eerste echtgenote aan Johannes gend. van Roesmalen, rector van de school van de stad 's-Hertogenbosch en diens echtgenote Elizabeth.

388.

1355, 1 juni

Verkoop erfpacht Oirschot-Te Mellikrode

Reynerus z.v.w. Bertholdus gend. Ebensoen en echtgenoot van Margareta d.v. Johannes gend. Kemmer van Melcrode draagt na verkoop de helft van een erfpacht van 3½ mud rogge (zie nr. 385) over aan Johannes gend. Slotel
Onderpand: zie nr. 385.

388a.

1355, 6 juni

Betalingsbelofte erfpacht land Haren

Henricus z.v. Godefridus Loyart belooft te betalen
aan: Cristina van Haren d.v. Johannes van Haren
wegens: al zijn goederen in Haren
voor: erfpacht 5 lopen rogge.

389.

1355, 18 juni

Verkoop erfcijns Vughterdijk

Johannes gend. Pulser van St. Oedenrode draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 40 schellingen payment over aan Bela, echtgenote van Johannes gend. van Gunterslaer.
Onderpand: huis en erf op de Vughterdijk.

390.

1355, 30 september

Verkoop erfcijns Vughterdijk

Arnoldus gend. van Vladeracken draagt na verkoop een bestaande erfcijns van 30 schellingen payment over aan zijn broeder Johannes gend. Rover van Vladeracken.
Onderpand: de helft van een erfgoed op de Vughterdijk.

391.

1355, 12 november

Betalingsbelofte erfcijns Rosmalen-Heze

Rodolphus z.v.w. Gerardus gend. Hals belooft een erfcijns van £ 4 payment te betalen aan Ghiselbertus Lysscap t.b.v. de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat deze erfcijns is bestemd om tijdens de oogst te verdelen onder de armen en wel wanneer de gewone uitdelingen ('elemosinae') niet worden gehouden.

Onderpand: een stuk land in 'Roemalen' in 'Heze' tussen een hof en de 'Hoevedyke', dat aan hem door de Tafel voornd. voor £ 4 en 50 schellingen in erfcijns is uitgegeven.

392.

1356, 4 februari

Verkoop land Huisseling

Nicholaus gend. Rosel van Hueselinghen draagt na verkoop ½ morgen land en 28 roeden in 'Hueselinghen' over aan Elizabeth weduwe v. Ghevardus gend. Scummekens. Het land is vrij van alle lasten, ook van dijken en weteringen.

393.

1356, 22 februari

Verkoop stadsmuur Orthenstraat

Schepenen, gezworenen, rentmeesters, dekens van de ambachten, een deel van de goede knapen en de gemene stad 's-Hertogenbosch dragen na verkoop over aan Goden Duncop, An die Tymmerman weduwnaar van Heylwig die plaetmaker, Henric Bauderics en Bode van Tiel een halve muur van de oude stadsmuur, aan de buitenzijde 93 voet lang en staande achter de erfgoederen van de kopers in de Orthenstraat. De opbrengst van de verkoop moet aangewend worden voor de verdedigingswerken, die de stad hard nodig heeft.

Het zegel van de stad is niet meer aanwezig.

394.

1356, 7 april

Verkoop hofstad Helvoirt - Gijzel

Henricus z.v.w. Gerardus van Poyneborgh van Ghesel draagt na verkoop een hofstad gend. 'Dat Neders Hostat in Ghesel' over aan Henricus gend. uten Wande van Haren.

394a.

1356, 28 april

Overdracht land Empel

Beatrix d.v. Gerardus Neve en w.v. Rodolphus z.v. Rodolphus z.v. Tielmannus draagt over aan: Rutgherus z.v. Theodericus Luben van Hedichuzen haar schoonzoon
van: de helft van 8 morgen in een kamp in Empel
Deze oorkonde vormt een keten samen met de regestnrs. 427a en 2295 en is geplaatst onder de datum 4 februari 1484 (niet geïnventariseerde stukken Geefhuis)

395.

1356, 14 mei

Verkoop land Nuenen

Katherina weduwe van Henricus gend. van Boert draagt na verkoop een stukje land gend. 'Verenhildegarden Hoveken in Nunen' over aan Theodericus en Arnoldus, kinderen v. Hermannus z.v.w. Cristianus gend. van Nunen.

396.

1356, 25 juni

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Heylwigis weduwe v. Bartholomeus z.v. Henricus gend. Quade, schoenlapper, vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment gevestigd t.b.v. Theodericus Buxken.

Onderpand: huis en erf in de Orthenstraat.

Lasten: hertogscijns; erfcijnzen van 30 schellingen aan de priesters van de St. Janskerk en 20 schellingen oudgeld aan de koper.

Het oudgeld wordt aangeduid als 'antiqua pecunia'.

397.

1356, 7 juli

Vestiging erfcijns Windmolenberg

Egidius gend. van den Bossche, bontwerker vestigt een erfcijns van 30 schellingen payment t.b.v. Ghiselbertus gend. van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat deze erfcijns als lijfrente toe zal komen voor de helft aan Johannes gend. Honyman en voor de andere helft aan Winricus gend. van Empel en Heilwigis diens echtgenote.

Onderpand: zijn huis en erf op de 'Windmolenbergh'.

Lasten: de hertogscijns en erfcijnzen ter waarde van 10 schellingen minus 4 penningen aan anderen.

397a.

1356, 14 juli

Verkoop erfpacht Tilburg (?)

Henricus van Broecheven draagt na verkoop over aan Heylwigis w.v. Johannes van Goerpe een erfpacht van 2 mud rogge uit niet gespecificeerde goederen.

398.

1356, 4 augustus

Uitgifte erfgoed bij Vismarkt

Theodericus z.v. Theodericus Buxken geeft een leeg erfgoed uit aan Godefridus gend. Posteel tegen een erfcijns van 46 schellingen en 8 penningen payment. Het betreft een erfgoed gelegen voorbij de Visbrug, strekkend tot aan een deel van de nieuwe muur die daar onlangs is gebouwd en die door Godefridus alleen moet worden onderhouden. Uit een bijgevoegde latere notitie blijkt, dat de erfcijns rustte op het huis van 'De Beer' = Mosmans, nrs. 642-643 (Lepelstraat). Deze erfcijns bestond nog in 1671.

399.

1356, 16 augustus

Betalingsbelofte erfcijns 's-Hertogenbosch-Boschveld

Godefridus gend. Posteel belooft een erfcijns van £ 6 payment te betalen aan Arnoldus Berwout, op voorwaarde dat wanneer Godefridus de cijns niet meer wil betalen, dan hij dan het land moet afstaan en teruggeven met betaling van £ 12 payment. Onderpand: 3 morgen land gend. 'Bissaer'. Op de rug: bij de pomp int Boschveld (16e-17e eeuw).

400.

1356, 7 september

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Conrardus z.v.w. Johannes Stelwaert van Grave ('de Gravia') vestigt een erfcijns van 50 schellingen payment t.b.v. meester Johannes Basijn. Onderpand: zijn huis en erf in de Hinthamerstraat, strekkend tot aan het water. Lasten: 50 schellingen payment aan erfcijnzen aan onbekenden.

401.

1356, 27 oktober

Verkoop erfcijns Hinthamerstraat

Henricus van Ghemert z.v.w. Wolterus van Oerle draagt na verkoop een erfcijns van 40 schellingen payment over aan Ghiselbertus van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf van Brustavus van Oesterwyc in de Hinthamerstraat.
Op de rug: nu Convent van de Claren.

402.

1356, 14 november

Schenking erfgoed Windmolenberg

Ghertrudis weduwe v. Conrardus, dekker, schenkt een stukje erfgoed op de 'Windmolenbergh' aan haar zoon Johannes, nadat zijn broeders Egidius en Henricus afstand hebben gedaan van hun rechten.

403.

1356, 28 november

Vestiging erfcijns Vughterstraat en Markt

Ywanus z.v. Johannes gend. Neve, vleeshouwer, vestigt een erfcijns van £ 4 payment t.b.v. Theodericus Buxken.

Onderpand: zijn huis en erf aan de Vughterstraat en de helft van een kamer naast de Vleeshal van de stad en een/de kelder daaronder.

Lasten: op het huis een erfcijns van £ 4 en 5 schellingen payment en op de kamer een erfcijns van 35 schellingen payment.

404.

1356, 3 december

Verkoop erfgoed nabij Hinthamereind

Nicholaus z.v.w. Beyla draagt na verkoop een derde deel van een erfgoed gelegen voorbij de brug waarover men gaat naar de klooster Porta Coeli, aan het water aan de zijde van het huis van de zieken over aan Willelmus gend. die Hertoghe, leerlooier.

Lasten: niet gespecificeerd.

Het huis van de zieken was vermoedelijk het St. Anthoniusgasthuis.

405.

1356, 3 december

Erkenning recht van naasting nr. 404

Willelmus gend. die Hertoghe, leerlooier, erkent het recht van naasting van Johannes z.v.w. Willelmus gend. Vriesen van Ham op het erfgoed voornd. (zie nr. 404) erkend.

406.

1356, 3 december

Afstand recht van naasting op nr. 404

Johannes z.v.w. Willelmus gend. Vriesen van Ham doet afstand van zijn recht van naasting op het erfgoed voornd. (zie nr. 404) afgestaan t.b.v. Willelmus voornd.

407.

1356, 20 december

Verkoop erfcijns Veghel

Johannes gend. van Bladel, broer van Godescalcus van Bladel, draagt na verkoop een erfcijns van £ 4 uit een erfcijns van £ 7 payment over aan meester Johannes Basijn. Onderpand: huis en hof in de parochie van 'Veghel' gend. 'Sontveld' en alle goederen die hij van zijn moeder en grootmoeder zal erven gelegen aldaar in 'Zontvelt' en 'Zittert' die nu in het bezit zijn van Willelmus gend. van Zythen.

408.

1356, 29 december

Vestiging erfcijns Markt

Amelius z.v.w. Theodericus, apotheker, en zijn echtgenote Margareta gend. Gorps vestigen een erfcijns van £ 12 payment t.b.v. Theodericus Buxken. Onderpand: de helft van twee stenen huizen met hun erven aan de Markt grenzend aan het erfgoed van de verkopers. Lasten: hertogscijnzen en 40 schellingen oud geld aan erfcijnzen aan anderen. Het oudgeld wordt aangeduid als 'antiqua pecunia'.

409.

1357, 21 januari

Verkoop erfpacht Gestel (Eindhoven)

Bata, weduwe v. Wolterus gend. Mey en haar kinderen Henricus, Wolterus, Arnoldus, Jutta en Geffa dragen na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge uit een erfpacht van 3 mud rogge en 1 mud gerst Eindhovense maat over aan Hilla, echtgenote van Gerardus. Onderpand: de helft van een erfgoed in 'Ghestel' bij Eindhoven met toebehoren.

410.

1357, 28 januari

Verkoop erfcijnzen Gijzel-Haren

Johannes gend. van den Eynde z.v.w. Wycmannus gend. van Huclem draagt na verkoop

twee erfciijnzen van 1½ oude groot en 7 penningen over aan Henricus gend. uten Wande van Belver, die ze aan hem verschuldigd was.

Onderpand: een vijfde deel van een hoeve in de parochie van 'Ghesel' (1 ½ oude groot) en erfgoederen in 'Haren' (7 penningen).

Door deze transactie gingen de erfciijnzen te niet.

411.

1357, 6 februari

Uitgifte erfgoederen Oss en Teeffelen

Henricus gend. van der Scaut geeft enige goederen uit aan Willelmus van Amstel, ridder tegen een erfciijns van £ 36 payment. Het betreft:

1. een vierde deel van een kamp gend. 'Bruynsbeemt in de jurisdictie van 'Tefelen';
2. een vierde deel van een kamp gend. 'Oyerbroec' tussen 'Os' en 'Tefelen';
3. 3 morgen land in een kamp gend. 'Eghensbroec' in 'Osse' en
4. 2 morgen land in 'Osse' op de gemeijnte aldaar. (zie nr. 1542)

De monetaire frasering luidt: 'trigintasec librarum monete pro tempore solutionis huiusmodi census in Buschoducis ad bursam comminter currentis'.

Deze oorkonde hoort vermoedelijk thuis in het archief van de Bonnefanten (zie nr. 1613, d.d. 22 juni 1418)

412.

1358, 6 februari

Verkoop erfciijns Vughterstraat

Goessuinus gend. Cnode sr. draagt na verkoop een erfciijns van £ 4 payment gespleten uit een erfciijns van £ 8 payment over aan Johannes gend. Slotel z.v.w. Ghiselbertus gend. van den Dorenput.

Onderpand: huis en erf in de Vughterstraat.

413.

1357, 9 februari

Uitgifte hofstad bij Vismarkt

Jacobus gend. van den Wiel z.v. Henricus gend. van den Wiel geeft een hofstad van 21 voet breed uit aan Johannes gend. Doerken tegen een erfciijns van £ 3 en 2 schellingen payment. Deze hofstad is gelegen voorbij de Visbrug naast de nieuwe muur die onlangs is gebouwd en strekt zich achterwaarts uit tot aan deze muur.

Uitgewonnen in 1417 (nr. 1488a en 1924)

414.

1357, 11 februari

omtrent het uur van de vespers

Getuige verklaring erfgoed Kerkstraat

Notaris Johannes Johannes Leydekker van 's-Hertogenbosch, clericus van het bisdom Luik, oorkondt.

Gerardus gend. die Duvel, Hermannus gend. die Vroedvrouwen soen, kleermaker, en Yda d.v.w. Goeswinus gend. Pasmant leggen op verzoek van Bruno gend. van Orsoy, clericus van het aartsbisdom Keulen, een getuigenverklaring af over de grenzen van een stukje erfgoed van Bruno in de Kerkstraat.

plaats van de handeling:

in het woonhuis van Johannes gend. Parcmentmaker, één van de getuigen hierbij aanwezig.

getuigen van de handeling:

Hendrik 'Kaelwart' clericus

Gerard Wilsen

Jan de perkamentmaker

De verschillende verklaringen zijn afgelegd op 11 en 12 februari; desalniettemin is de oorkonde gedateerd op 11 februari.

Door verbleking is niet leesbaar wat er wordt verklaard.

415.

1357, 16 maart

Vestiging erfcijns Papenhulst

Willelmus z.v. Johannes gend. Oly van Berlicum vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. Ghiselbertus gend. van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest. Onderpanden: de helft van zijn huis en erf aan de 'Papenhulst' grenzend aan het huis v.w. Eggericus de tapijtwever en voorheen ook bezit van deze Eggericus; een erfcijns van 40 schellingen te betalen door meester Hermannus gend. van Swalmen uit twee kameren met de grond voorbij het St. Janskerkhof achter de kapel aldaar (meester Hermannus woont daar thans).

Lasten: een erfcijns van 30 schellingen payment aan de Tafel voornd.

416.

1357, 11 april

Testament Hendrik van Gemert Zeelst (authentiek uittreksel)

Arnoldus gend. Meelman, proost van de Lieve Vrouwebroederschap, verzoekt notaris

Johannes Johannis Leydekker, clericus van het bisdom Luik, om een authentiek uittreksel te maken van het testament van Henricus gend van Ghemert z.v.w. Waltherus van Ourle, poorter van 's-Hertogenbosch. Het betreft een erfcijns van £ 8 uit de hoeve van Henricus voornd. in 'Zeelst' die is vermaakt aan de Tafel van de H. Geest en die door deze Tafel als volgt moet worden verdeeld:

1. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk 40 schellingen
2. aan de predikheren 20 schellingen
3. aan de minderbroeders 20 schellingen
4. aan de 'tafelgenoten' ('mensurisarii') en de broeders van het klooster Porta Coeli
5. aan de Lievevrouwebroederschap 20 schellingen, waarmee zij tevreden moeten zijn. Zij ontvangen verder niets bij de uitvaart.
6. aan de pastoor en de priesters van de kerk van het Groot Begijnhof 5 schellingen voor een jaargetijde voor hem en w. Gertrudis zijn echtgenote.
7. aan de rector van de St. Martinusaltaar in de St. Janskerk 10 schellingen
8. aan de broeders van de derde orde van St. Franciscus 5 schellingen, waarvan 12 penningen voor de priester van hun kapel.
9. aan het Groot Begijnhof 5 schellingen
10. aan de infirmerie van het Groot Begijnhof 5 schellingen
11. aan de armen in het Groot Gasthuis 5 schellingen waarvan 12 penningen voor hun priester.
12. aan het Neijnselgasthuis in de Hinthamerstraat 5 schellingen

Het overschot komt toe aan de Tafel voornd. en moet besteed worden aan voedsel voor de armen.

plaats van de handeling:

in het woonhuis van notaris.

getuigen van de handeling:

Alardus Loef priester

Baldewinus gend. Gruter van Os clericus
van het bisdom Luik.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 151r-152r.

417.

1357, 12 april

Verkoop erfcijnzen 's-Hertogenbosch Orthenstraat

Johannes gend. Letboert, echtgenoot van Luytgardis d.v.w. Hesselo, vleeshouwer en Mechtildis weduwe v. Jacobus gend. Sloetmaker d.v.w. Denkinus dragen na verkoop een bestaande erfcijns van 10 schellingen en een bestaande erfcijns van 10 schellingen oudgeld over aan Ghiselbertus gend. van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpanden: de 10 schellingen gaan uit een huis en erf voorbij de brug in de Orthenstraat en de 10 schellingen oudgeld uit een huis en erf in de Colperstraat.

416a.

1357, 18 april

Verkoop erfcijns hoeve Oerle-ter Berkt

Theodericus van Hoculen draagt na verkoop over aan Truda en Yda zusters en d.v.w. Goessuinus Passinant (?) van Belmont een erfcijns van 1 Vlaamse groot ('censum unius grossi flandrensis') uit de hoeve in 'Beirct' in Oerle.

418.

1357, 28 april

Afstand erfcijns Orthenstraat

Meester Johannes gend. van Roesmalen, echtgenoot van Elizabeth d.v.w. Goessuinus gend. Cnode doet afstand van zijn rechten op een erfcijns van 20 schellingen penningen leuvens t.b.v. Gerardus gend. Cnode, vleeshouwer.
Onderpand: huis met de grond in de Orthenstraat.

419.

1357, 28 april

Overdracht erfcijnzen Orthenstraat

Gerardus gend. Cnode, vleeshouwer, draagt alle erfcijnzen die hij geërfd heeft van zijn zuster Elizabeth, begijn, behalve een erfcijns van 20 schellingen, over aan meester Johannes gend. van Roesmalen.
Onderpand: huis met de grond in de Orthenstraat.

420.

1357, 17 juni

Afstand huis Hinthamereind

Johannes gend. van Vucht z.v. Johannes gend. van Vucht doet afstand van een huis, erf en hof op het Hinthamereinde t.b.v. zijn broeder Petrus, op voorwaarde dat hij na de dood van hun vader aan hem een erfcijns van 40 schellingen payment zal betalen.

421.

1357, 29 juni

Overdracht land Haaren

Arnoldus gend. Storiman z.v.w. Henricus Storiman van Helvoirt draagt 14 roeden land in

Haaren bij 'Ghesel' gelegen in een hof over aan Henricus uten Wande.

422.

1357, 1 augustus

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Vrijdom

Jacobus, Elisabeth, Johannes en Metta, kinderen v.w. Hubertus gend. van Berze en Willelmus gend. Tolync jr. echtgenoot van Oda d.v.w. Hubertus voornd. dragen na verkoop 1 morgen land in de Duizend Morgen, gemeijnte van de stad 's-Hertogenbosch, gend. 'die Hoghe Vogheldonc' over aan Arnoldus Stamelart van den Kelre, op voorwaarde dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van deze stad en de verkopers Hubertus jr. die buiten het land verkeert en Katherina, die nog minderjarig is, zullen doen instemmen met deze transactie.

Op de rug: (zestiende eeuw) opte Donk buyten St. Janspoirt.

423.

1357, 21 september

Uitgifte erfcijns hofstad Beurdestraat

Ghiselbertus van Ghestel, meester van de Tafel van de H. Geest, geeft een hofstad in de straat gend. 'Buerde' uit aan Daniel gend. van Mierde tegen een erfcijns van 30 schellingen payment. Dit is geschied met toestemming van de provisoires'.

424.

1357, 30 september

Verkoop erfcijns Gerwen

Johannes gend. kandelmaker draagt na verkoop een bestaande erfcijns van £ 3 payment gespleten uit een erfcijns van 6 pond 17 schellingen 6 penningen payment over aan Henricus z.v.w. Hesselo van Gherwen van den Broek.

Onderpand: het goed 'ten Alvensoen in 'Gherwen'.

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737 f 143r.

424a.

1357, 11 november

Overdracht goederen Boekel

'Suelaert van Lueken, Jan Wylman, Wellen Matheus soen ende Woutgher van Badaf' schepenen in Uden oorkonden.

Hein Zannen zoon draagt over aan Andries en Lambrecht zijn broer en aan Hessel zijn zwager mede ten behoeve van Aleid zijn zuster alle erfenis die Hein is toegevallen [bij een

erfdeling] 'alst op Boekel gelegen is' .

Belast met de herencijns en een erfcijns van 8 pond payment ('payents') aan Hein zolang hij leeft

Taal: Nederlands.

Het origineel was voorzien van het schependomszegel van Uden

Gevidimeerd door schepenen van 's-Hertogenbosch op 4 februari 1528 (nr. 3617)

424b.

1357, 24 november

Vestiging erfcijns huis Schijndel-Hautaart

Ghibo van der Hautert z.v.w. Theodericus van der Hautert van Scynle vestigt

t.b.v.: Aleydis d.v.w. Denkinus van Scynle

van: erfcijns 40 schellingen payment

uit: huis en hof in de parochie van Schijndel in 'Hautert' grenzend aan w. Willelmus van den Bossche, ridder

lasten: herencijnzen

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 89r.

425.

1357, 26 november

Vestiging erfcijns Vessem

Henricus z.v. Henricus gend. van der Donc van Vessem vestigt een erfcijns van £ 4 payment

t.b.v. Ghiselbertus gend. van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpanden: allen gelegen in de parochie van 'Vessem' te weten:

1. een akker van 5 lopenzaad gend. 'die Swartacker'
2. een stukje land gend. 'een eusel' van 1 lopenzaad land
3. 1 lopenzaad land gend. 'Coertbroec'
4. 4 lopenzaad land 'die Loy,,, nen'(onleesbaar) van 6 voer hooi en
5. een klein stukje broek daaraan grenzend gend. 'Crabbenblake'.

Lasten: een erfcijns van 4 groten en een erfpacht van $\frac{1}{4}$ l. gerst aan onbekenden.

425a.

1357, 30 november

Vestiging erfrente heerlijkheid Helmond

Walravus van Berlaer, heer van Helmond en Keerberch, ridder, vestigt

t.b.v.: Arnoldus Rover, ridder en gehuwd met Katherina zuster van Walravus voornd.

van: erfrente van £ 200 payment

uit: al zijn goederen

voorwaarde:

Walravus mag voor deze rente andere onderpanden aanwijzen, mits deze gelegen zijn binnen het land van de hertog in de Meierij van 's-Hertogenbosch en binnen drie mijlen van de stad 's-Hertogenbosch

Deze rente komt in de plaats van het erfdeel van de ouders van Walravus en Katherina Walravus neemt alle schulden en lasten rustend op de erfenis voor zijn rekening

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 116r/v.

De monetaire frasering luidt: 'ducentarum librarum monete pro tempore solutionis huiusmodi pecunie in Buscoducis ad bursam communiter currentis'.

In het cartularium staat boven deze akte dat de Tafel van de H. Geest van deze rente de helft bezit.

426.

1358, ... (onleesbaar)

Schenking jonkvrouwe Mechteld van Erp

Notaris Johannes gend. Leydecker, clericus van het bisdom Luik, oorkondt.

Jonkvrouwe Mechteldis weduwe van Lenius van Erpe schenkt samen met haar kinderen Waltherus, Johannes, Henricus en Luytgardis met haar echtgenoot Rutgherus de volgende zaken:

1. aan Nycholaus gend. van Enoede, rector van het altaar van St. Martinus in de St. Janskerk
....
2. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk een erfcijns van £ 5 uit een woning in het dorp 'Erpe' gend. 'Mugghenhoewel' en een beemd aldaar t.b.v. een jaargetijde en een maandstonde voor haarzelf en haar echtgenoot.
3. aan de predikheren en de minderbroeders ieder jaarlijks 5 schelling t.b.v. een jaargetijde
4. aan de priesters van het Groot Begijnhof 30 penningen jaarlijks
5. aan de rector van het altaar van St. Martinus in de St. Janskerk 5 schellingen jaarlijks
6. aan het Groot Begijnhof 15 penningen jaarlijks
7. aan de infirmerie van dit Begijnhof 30 penningen jaarlijks
8. aan de broeders van de Derde Orde van St. Franciscus 15 penningen jaarlijks
9. aan het nieuwe gasthuis 30 penningen jaarlijks

Na haar dood worden bovengenoemde bedragen verdubbeld.

Voorts heeft zij geschonken:

10. aan Nycholaus gend. van Enoede t.b.v. de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 30 schellingen uit een erfgoed in de parochie 'Vechghel' en een erfpacht van ½ mud rogge Veghelse maat uit de 'Baten Acker' op voorwaarde dat, zolang zij leeft, zij daaruit jaarlijks 15 schellingen zal ontvangen en de Tafel uit deze erfcijns de volgende uitkeringen zal verrichten:

11. aan de nonnen van de kloosters van Binderen en Hoidonk ieder jaarlijks 5 schellingen voor een jaargetijde

Zolang echter Gherborgis haar dienstmaagd echter leeft, zal zij de erfpacht ontvangen.

plaats van de handeling:

in de bovenkamer van het woonhuis van Mechtildis in 's-Hertogenbosch.

getuigen van de handeling:

Franco genaamd Willem Vranken soens soen

Willelmus z.v.w. Henricus genaamd Campsartszoon van Nederwetten

Arnoldus z.v. Henricus gend. Stavebroec van Strijp

Een deel van de oorkonde is weggevreten, zodat sommige passages duister bleven.

426a.

1358, 7 januari (indien Kerststijl)

1359, 7 januari (indien Paasstijl)

Overdracht land Herpen

Goswijn van Mameren draagt voor schepenen van Herpen $\frac{1}{4}$ bunder land 'in die Herpensche Buenre' over aan Rutgher Ghijsbrechts soen t.b.v. Didderic Yuwans soen van den Grave.

Lasten: een erfcijns (tijns) van 15 penningen aan een onbekende.

De namen van de schepenen zijn: 'Heynric die Wuest ende Jan Husinc'

De zegels van de schepenen van Herpen zijn verdwenen.

427.

1358, 30 januari

Uitgifte erfpacht land Geffen

Petrus gend. van Lyt, smid, geeft 2 lopenzaad land gend. 'die Eelst' in Geffen met de gebouwen erop staande uit aan Lambertus z.v. Yda Boxs tegen een erfpacht van $4\frac{1}{2}$ lopen rogge.

428.

1358, 16 februari

Vestiging erfcijns Beek & Donk

Rodolphus gend. Roef z.v.w. Jordanus gend. Ridder van Aerlebeke vestigt een erfcijns van 40 schellingen payment t.b.v. Johannes gend. Hessels soen van Gherwen uit zijn akker gend.

'die Ziggheleersche Hof' in 'Aerlebeke' en een erfgoed daaraan gelegen gend. 'een eusel'.

Lasten: de hertogscijns.

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 113r.

429.

1358, 19 april

Vestiging erfpacht Gerwen

Johannes gend. Bobbeken van Gherwen vestigt een erfpacht van 1 mud rogge t.b.v. Wautgherus z.v.w. Hesselo gend. van Gherwen uit zijn stuk land groot 5 lopen gerstezaad, een beemd en 'een euselken' grenzend aan het land voornd. in Gerwen.

Lasten: de hertogscijns

Op de rug: Wautgher Hessels sone heeft dit vermaakt voor de helft aan de Tafel van de H. Geest en voor de andere helft aan de Tafel van Son.

429a.

1358, 19 april

Betalingsbelofte na uitgifte erfcijns huis Vughterstraat

Ghiselbertus die Greve z.v.w. Arnoldus van Ghestel belooft te betalen

aan: Willelmus z.v.w. Wolterus Gheenkens soen

wegens: huis c.a. op het eind van de Vughterstraat

voor: erfcijns van 4 pond payment

extra onderpand: de helft van drie kameren met de grond in de 'Dravelghas'.

430.

1358, 22 april

Vestiging erfpacht St. Oedenrode-Vressel

Johannes, Henricus en Paulus z.v.w. Cristianus, molenaar van Veritsel, vestigt een erfpacht van 1 mud rogge Rooise maat t.b.v. Johannes z.v.w. Johannes van den Rodeacker van Sonne.

Onderpand: de goederen gend. 'Veritsel'.

Lasten: een erfpacht van 1 mud rogge aan de koper.

Op de rug: hiervan heeft de infirmerie van het Groot Begijnhof 4 vat rogge Eindhovense maat.

431.

1358, 3 mei

Betalingsbelofte erfpacht Nuenen

Reynerus z.v. Henricus gend. van den Loeken van Nunen belooft een erfpacht van 5 mud rogge en 4 kapoenen te betalen aan heer Rutgherus de Ouden, ridder uit een stuk land gend. 'Speelmans Brake' in Nuenen gend. 'Crakeveld', geheel omgeven door de gemeijnte. Dit land is door heer Rutgherus aan Reynerus uitgegeven.

432.

1358, 3 mei

Uitgifte land Herpen

Heer Reynerus z.v.w. Gerardus Eelkinus, de vleeshouwer, en priester en Jacobus gend. van den Wiel geeft 4 hont land in Herpen in een kamp gend. 'die Aude Hoeve' uit aan Hugo z.v.w. Arnoldus gend. Neyseken tegen alle erop rustende lasten en een erfcijns van 21 schellingen en 4 penningen payment.

433.

1358, 3 mei

Verkoop erfpacht Nistelrode

Henricus z.v.w. Godefridus gend. van Uden draagt na verkoop een erfpacht van 1 mud rogge over aan Arnoldus gend. Nolleken z.v. Gerungus, handschoenmaker, zijn schoonzoon. Onderpand: 1 bunder land met een huis, een graanschuur en een schuur erop Nistelrode gend. 'Wyst'.

434.

1358, 8 mei

Verkoop land Dinther-Hommelheze

Theodericus gend. Cloers draagt na verkoop enige landerijen over aan Jacobus gend. van Neysel natuurlijke zoon v.w. Johannes van Neysel. Het betreft:

1. een beemd gend. 'die Groet Beemt' in Dinther achter de kerk met al het land daarbinnen behorende tot het goed gend. 'ten Wyer' en
2. 4 lopenzaad aldaar gend. 'dat Reytsel' grenzend aan de 'Veren Ghisellenacker'.

De koper ontvangt tevens een recht van weg om met zijn karren, paarden en andere beesten ten allen tijde door een hek te gaan. De heer van Helmond staat mede borg bij deze transactie.

Lasten: een erfcijns van 4 schellingen payment aan heer Walraven van Helmond.

Op de rug: (vijftiende eeuw?) 'de Hommelheze totte hoeve opt Hommelis'.

Authentiek afschrift in nr. 831.

435.

1358, 9 mei

Verkoop land Vrijdom - Deuteren

Heer Johannes van Plasse, ridder, draagt na verkoop 10 morgen land uit een kamp in 'Otheren' naast de 'Cromvoertschebeemde' over aan Gerardus gend. Hacken, bakker, en aan Johannes gend. Becker z.v.w. Henricus gend. Becker, op voorwaarde dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch. Johannes had dit land

verworven van de hertog van Brabant en de stad.

436.

1358, 12 mei

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Heilwigis weduwe v. Bartholomeus gend. Quadeheynsensoen en haar dochter Hilla vestigen een erfcijns van 25 schellingen payment t.b.v. Theodericus Buxken uit hun huis en erf in de Orthenstraat strekkende tot buiten de oude stadsmuur tot aan het water.

Lasten: een erfcijns van 30 schellingen aan de priesters van de St. Janskerk en erfcijnzen van 20 schellingen oudgeld en 20 schellingen payment aan Theodericus voornd.

Het oudgeld wordt aangeduid als 'antiqua pecunia'.

437.

1358, 25 juni

Vestiging erfcijns Oss

Petrus gend. Mennen (?) Neve van Os vestigt een erfcijns van 40 schellingen payment gevestigd t.b.v. Ada gend. van Ghestel.

Onderpand: een stuk land met gebouwen erop staande, groot 12 l. gerstezaad in de parochie van 'Osse' en ½ morgen land in 'die Twelf Marghen' aldaar.

Lasten: uit de 12 lopenzaad een erfcijns van 8 schellingen en 6 penningen aan een onbekende.

438.

1358, 13 juli

Verkoop goederen Heeswijk en Schijndel

Johannes z.v. Ghibo gend. Udrichoeven en zijn echtgenote Metta d.v.w. Johannes gend. Veren Mechtelden soen dragen na verkoop enige goederen in Heeswijk over aan Johannes gend. Spirinc z.v.w. Johannes gend. die Bye van Hezewijc. Het betreft:

1. huis, hof, schuur met aanliggend land grenzend aan de gemeijnte,
2. 'die Haerbeemt' in de jurisdictie van Scijnle grenzend aan de goederen Ten Hoenberghen,
3. een streep land in 'dat Hezewijcsche Velt',
4. een stuk land grenzend aan de 'Veedike',
5. een stuk land gend. 'Zwerpsdonc' en
6. de helft van de volgende landerijen: een streep land, een streep land gend. 'een Vlas Strepe' grenzend aan het erfgoed van de Tafel van de H. Geest en aan de hoeve van Bernheze.

Lasten: een erfpacht van 4 lopen rogge, 4 lopen gerst en 4 lopen haver; erfcijnzen van 1¼ hoen, 9 penningen oudgeld, 8 penningen payment, 8 penningen payment, 7 penningen

payment en 6 penningen payment.

439.

1358, 6 augustus

Vestiging erfcijns Schijndel/Middelrode

Henricus gend. die Bruyn van Middelrode vestigt een erfcijns van 20 schellingen payment t.b.v. Willelmus gend. Loyer jr. uit een stuk land met een huis erop gelegen tussen Schijndel en Middelrode, grenzend aan het erfgoed van het clarissenklooster in 's-Hertogenbosch. Lasten: een erfcijns van 26 schellingen aan een onbekende.

440.

1358, 11 augustus

Verkoop land 's-Hertogenbosch-Deuteren

Johannes van Leuven draagt na verkoop 1 morgen land uit de Duizend Morgen, gemeijnte van de stad 's-Hertogenbosch, achter 'Otheren' over aan Ghiselbertus van Ghestel, op voorwaarde dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van deze stad. Het gasthuis heeft in deze kamp 2 morgen land.

441.

1358, 30 augustus

Overdracht land Hyntham

Godefridus gend. Bitter draagt 3 morgen minus $\frac{1}{2}$ hont land in Hintham op de nieuwe steeg aldaar overgedragen aan Ghiselbertus gend. van Ghestel t.b.v. de Tafel van de H. Geest, op voorwaarde dat dit land alleen vervreemd mag worden aan poorters van de stad 's-Hertogenbosch. Lasten: een erfcijns van 5 schellingen aan de priesters van de St. Janskerk.

442.

1358, 27 september

Verkoop hoeve Heeswijk

Ghiselbertus z.v. Bata gend. van der Ronnendonc, echtgenoot van Aleydis d.v.w. Theodericus gend. Bever draagt na verkoop over een derde deel van een hoeve lands in Heeswijk bij 'Bernheze' en grenzend aan de gemeijnte evenals een derde deel van een erfcijns van 15 schellingen aan Bartholomeus zijn zwager en z.v. Theodericus gend. Bever. Dit deel van de hoeve is hun toebedeeld bij een erfdeling en ligt in het midden van de hoeve.

443.

1358, 30 september

Overdracht land Herpen en Huisseling

Gudde Spronc en Sophie zijn echtgenote dragen alle goederen die zij geërfd hadden van hun ouders en die gelegen zijn in het land van Herpen over aan Arnd Hamerrijs. Dit geschiedde voor schepenen van Herpen 'Heymeric Eghens soen ende Arnt van Huselinge'.

Lasten: een erfcijns van ½ pond was aan de kerk van 'Hueselingen', tijns, onderhoud van de dijk en de weteringen.

Taal: Middelnederlands

Slechts één van de twee schepenzegels nog aanwezig.

444.

1358, 30 september

Uitgifte hoeve Hilvarenbeek-Veldhoven

Heer Johannes Rover, ridder, geeft een hoeve gend. 'Velthoven' in Hildewarenbeke' met toebehoren uit aan Johannes gend. Fierken, die er tot nu toe op woonde, tegen een erfpacht van 18 mud rogge.

Bij teruggave zal Johannes een erfpacht van 6 mud rogge veronderpand op al zijn goederen gaan betalen aan Johannes Rover. De hoeve was voorheen van heer Gheerlacus de Buscho (=van den Bossche) en na hem v.w. zijn zoon Willelmus de Buscho, ridder en heer van Erp.

444a.

1358, 15 oktober

Vestiging erfcijns Boxtel huis

Johannes z.v.w. Hermannus gend. Hautende Herman wonend in Boxtel vestigt

t.b.v.: Enghelberna d.v.w. Zegherus van der Aa

van: erfcijns 20 schellingen payment

uit: huis c.a. in Boxtel in 'die Borcheacker' grenzend aan Henricus 'bastaert van Bucstel'

lasten: erfcijns van ½ pond was aan de heer van Boxtel.

445.

1358, 13 december

Vestiging erfcijns Schijndel

Elisabeth weduwe v. Johannes gend. van der Hautert van Scynle vestigt een erfcijns van 30 schellingen payment t.b.v. Aleydis d.v.w. Denekinus van Scynle.

Onderpand: de helft van haar hoeve in Schijndel

Lasten: hertogscijns en erfpachten van ½ mud en 1 mud rogge aan onbekenden.

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 89v.

446.

1358, 15 december

Vestiging erfcijns Vismarkt

Godefridus gend. Posteel vestigt een erfcijns van £ 6 payment uit erfcijnzen van respectievelijk £ 7 payment en £ 10 payment verkocht aan Ghiselbertus gend. van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpanden: (£7) huis en erf voorbij de Visbrug en (£10) huis en erf voorbij de Visbrug grenzend aan de weg, die loopt naar de gemene 'latrina'

Op de rug: Vischmerct.

Het betreft hier een nieuwe erfcijns met twee bestaande erfcijnzen als onderpand. Deze twee bestaande cijzen hebben weer vast goed als onderpand. Deze constructie komt zelden voor.

447.

1358, 29 december

Uitgifte hofstad Ortheneind

Elisabeth d.v.w. Arnoldus gend. Cruwaert geeft een hofstad op het Ortheneind naast de stadsmuur uit aan Egbertus gend. Egbrech van Ghewanden tegen een erfcijns van 40 schellingen payment.

448.

1359, 3 februari (indien Kerststijl)

1360, 3 februari (indien Paasstijl)

Overdracht land bij Herpen

Sele Weyer, zijn echtgenote Jutte, Jan, Alart, Heine en Matheus kinderen van Jutte dragen 5½ hont land 'in die Herpenske Buenre' over aan Jan Wieden t.b.v. Dideric z.v.w. Yuwan van den Grave. Dit geschiedde voor 'Heinric Rovest ende Ansem Nennekens' schepenen van Herpen, die tevens bij vonnis het recht van naasting hebben afgedaan.

Lasten: het onderhoud van de wetering.

Taal: Middelnederlands

Dse zegels van de twee schepenen zijn verdwenen.

449.

1359, 9 februari

Verkoop erfcijns nabij de Minderbroeders

Johannes gend. van Haren, schoenlapper, draagt na verkoop een erfcijns van 15 schellingen payment gespleten uit een erfcijns van 34 schellingen over aan Bata weduwe van Albertus z.v. Ludovicus gend. Hackaert.

Onderpand: een kamer met de grond grenzend aan het woonhuis van Johannes voornd. in een straatje, dat loopt van de Vismarkt naar de besloten hof ('claustrum') van de minderbroeders.

450.

1359, 20 februari

Overdracht erfpacht St. Michielsgestel

Mychael z.v.w. Robbertus gend. Robbe draagt een erfpacht van een vierde deel van 4½ lopen rogge over aan Aleydis weduwe v. Lambertus gend. van den Pettelaer.

Onderpand: de erfgoederen gend. 'Loekaert' en 'Hezeacker' in St. Michielsgestel die vroeger in erfpacht zijn uitgegeven.

451.

1359, 13 maart

Vestiging erfcijns Oss

Petrus gend. Mennen Neve van Os vestigt een erfcijns van £ 3 payment gevestigd t.b.v. Wolterus gend. van Os, gewantsnijder en wonend in 's-Hertogenbosch.

Zekerheden: alle gelegen in Oss te weten:

1. huis en hof met aanliggend land groot 12 lopen gerstezaad
2. ½ morgen land in de 'Osserbeemde'
3. 1 morgen land achter 'Scadewyc' op de gemeijnte aldaar,
4. ½ morgen land rogland op de heide tussen 'Os' en 'Berchen' bij het huis, dat daar staat,
5. ½ morgen land in de 'Twelf Marghen' achter 'Scadewyc'
6. een akker gend. 'Ruysghenacker', groot 6 vat roggezaad bij 'Roeden' tegenover de windmolen.

Lasten: een erfcijns van 17 schellingen op het huis en de hof voornd.

451a.

1359, 25 maart

Vestiging erfcijns land Berghem

Katerina w.v. Johannes die Laet van Berchem en haar kinderen Yda, Johannes en Constancius en Steynsken vestigen t.b.v. Johannes van Esch, bakker, een erfcijns van £ 5 uit 1 malderszaad rogland in de parochie van Berghem en 2 hont land aldaar
Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 33v-34r.

452.

1359, 29 maart

Uitgifte kamp Hintham

Godescalcus van Bladel geeft een kamp bij 'Hyntam' op 'Eyndehoutsche Velt' uit aan Goddinus gend. van Lyt tegen een erfcijns van £ 6 payment, op voorwaarde dat bij teruggave van dit land £ 16 payment zal worden betaald.

453.

1359, 31 mei

Betalingsbelofte erfcijns Colperstraat/Verwerstraat

Ambrosius gend. van Lyt, voller, belooft een erfcijns van £ 8 payment te betalen aan Ghiselbertus van Ghestel meester van de Tafel van de H. Geest.

Onderpand: huis en erf in de Colperstraat.

Dit onderpand is door Ghiselbertus met toestemming van de provisorsen in erfcijns uitgegeven.

454.

1359, 11 juni

Overdracht land Berghem

Rutgherus gend. Prume van Derenborch draagt een stuk land in 'Duer' op 'Wibossche' over aan Arnoldus z.v. Elisabeth weduwe v. Johannes z.v. Gerardus gend. van Duer.

455.

1359, 3 juli

Overdracht land Haaren

Theodericus gend. Spiker draagt een stuk land gend. 'dat Putstuc' in 'Haren' over aan Henricus uten Wandé.

Last: een erfcijns van 1 penningen aan de heer gend. van der Braken.

456.

1359, 29 juli

**Testament Gysbert van Gestel (volledig)
hoeve Elde in St. Michielsgestel**

Notaris Mathys Schilder van 's-Hertogenbosch oorkondt

Gijsbert van Gestel, poorter van 's-Hertogenbosch, maakt zijn testament
[geen melding gezondheidstoestand]

legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk van Luik 32 schellingen eens
2. aan de Tafel van de H. Geest zijn hoeve in Elde in Gestel bij Herlaar [= St. Michielsgestel]
3. aan Gerburg zijn zuster een lijfrente van 1 mud rogge uit onderpanden in Oisterwijk en een erfcijns van 40 schellingen; na haar dood komen deze renten aan het Geefhuis
4. aan Godfried z.v. Liesbeth van den Sande een lijfrente van £ 7, uit te keren na de dood van zijn echtgenote Mechteld; na de dood van Godfried gaat deze rente naar Porta Coeli onder de last van een jaargetijde
5. aan ieder van de broeders van Porta Coeli 2 groten en na de dood van Mechteld voornd. nogmaals 2 groten
6. aan de predikheren een erfcijns van 10 schellingen uit het erfgoed van Dirk van Megen bestemd voor zijn jaargetijde
7. aan ieder van de broeders in dat klooster 1 groot
8. aan de minderbroeders een erfcijns van 10 schellingen uit het erfgoed vermeld onder 6. bestemd voor zijn jaargetijde
9. aan ieder van de broeders in dat klooster 1 groot
10. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk een erfcijns van 20 schellingen uit het erfgoed vermeld onder 6. bestemd voor zijn jaargetijde
11. aan elk van voornde priesters 1 groot
12. aan de fabriek van de St. Janskerk een erfcijns van 5 schellingen uit het erfgoed vermeld onder 6. en een erfcijns van 4½ schellingen uit het erfgoed van Heilwych Dravarts gend. die Berke in Rosmalen
13. aan het Neijnselsgasthuis een erfcijns van 5 schellingen uit het erfgoed vermeld onder 6.
14. aan de infirmerie van het Groot Begijnhof 20 schellingen
15. aan het huis waarin Griet van Vught woont 40 schellingen
16. aan de Zwestern ('zwestercibus') op de Oude Hulst 40 schellingen
17. aan de broeders van de derde orde van St. Franciscus wonend achter het huis van Wellen Brugmans 40 schellingen
18. aan Volkwych echtgenote van Gooswyn Gritenzoon een erfcijns van £ 3 uit een huis onder de Lakenhal
19. aan Mechteld e.v. Hendrik Leidekker een erfcijns van £ 3 uit het goed vermeld onder 18.; wanneer zij kinderloos sterft dan gaat dit naar Volkwych onder 18.
20. aan Rudolf z.v. Heilwych Zuten al zijn wapens gend. 'wapen'; wanneer hij kinderloos sterft, dan gaan deze naar Gysbert zijn eigen broer

voorwaarde:

zijn echtgenote heeft het vruchtgebruik van de erfenis zolang zij leeft

executele:

Menso, de prior van Porta Coeli, en zijn opvolgers

plaats van de handeling:

in het klooster van Porta Coeli

getuigen van de handeling:

Jan Gisenrode;

Gerlach van 'Ghericem';

Hendrik de Zwaardveger ('zweertfagher')

allen broeders van Porta Coeli

456a.

1359, 25 maart

Vestiging erfcijns land Berghem

Katerina w.v. Johannes die Laet van Berchem en haar kinderen Yda, Johannes en Constancius en Steynsken vestigen

t.b.v.: Johannes van Esch, bakker

van: erfcijns £ 5

uit: 1 malderszaad rogland in de parochie van Berghem en 2 h. land aldaar

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737, f 33v-34r.

456b.

1359, 30 september

Vestiging erfcijns heerlijkheden Boxtel en Oyen

Dirk van Meerhem heer van Boxtel en ridder en echtgenoot van Maria vrouwe van Boxtel vestigen ten behoeve van Aart Rover ridder een erfcijns van 10 gouden Antwerpse schilden uit al hun tienden, molens, hoeven, cijzen, renten en pachten waar ook gelegen in hun dorpen Boxtel en Oyen in de meierij van 's-Hertogenbosch. Zij staan garant dat er geen naasting plaatsvindt.

Monetaire frasering: 'censum quinquaginta denariorum aureorum communiter scilde nuncupatorum monete de Antwerpia cum scuto quatuor leonium boni auri et justi ponderis'.

Alleen afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium nr. 737 f 168r.

457.

1359, 28 oktober

Vestiging erfcijns Oss

Marcelius gend. Scel Koecman na Osse vestigt een erfcijns van £ 10 payment t.b.v. jonkvrouwe Fyssia gend. Borchgrave.

Onderpand: al zijn goederen.

Last: een erfcijns van 6 penningen aan een onbekende.

Ook afgeschreven in het zestiende-eeuwse cartularium inv. nr. 737, f 35r. Daar blijkt dat de onderpanden van deze renten in Oss lagen.

458.

1359, 25 november

Getuigeverklaring m.b.t. testament

Notaris Mathias gend. Scilder van 's-Hertogenbosch oorkondt.

Petrus gend. Potghieter, priester, Udo van Hellu, onderkoster van de St. Janskerk en Cristina d.v.w. Gerardus van Durenverklaren dat zij in de kamer van Roverus, priester, nabij het St. Janskerkhof vernomen hebben dat Hilla gend. Sorghen, terwijl zij de laatste heilige Sacramenten ontving, heeft vermaakt aan haar broeder Ghiselbertus gend. Zorghen, broeder van de Predikheren, een lijfrente van 2 mud rogge. Na diens dood gaat deze lijfrente naar de Tafel van de H. Geest.

plaats van de handeling:

in het huis van de Tafel voornd.

getuigen van de handeling:

Mathyas van Best priester en vceplebaan van de St. Janskerk en
Walterus van Bladel en
Winricus Wijn van Empel.

459.

1359, 27 november

Testament Griet Kolvarts (volledig)

Notaris Dirk z.v.w. Mattheus Gegel van 's-Hertogenbosch oorkondt.

Griet Kolvarts, begijn in het Groot Begijnhof, maakt haar testament
zij is gezond van lichaam en geest

legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk te Luik 20 schellingen
2. aan het Geefhuis een erfpacht van 4 mud rogge
3. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk een erfpacht van 1 mud rogge voor vier jaargetijden bestemd voor haarzelf, haar ouders en wijlen haar broer Willem Kolvaart

De erfpachten onder 2. en 3. gaan uit de goederen van haar ouders in Boxtel en worden geleverd door Aart Mutsaart wonend in 'Mulsen' aldaar

voorwaarden:

wanneer deze erfpacht minder opbrengt, moet de schade door de legatarissen vermeld onder 2. en 3. naar evenredigheid gedragen worden

executele:

de meester van het Geefhuis

plaats van de handeling:

in de hal ('aula') van het hoofdgebouw ('mansio principalis') van het Geefhuis waar de meester Gijsbert van Gestel woont

getuigen van de handeling:

Klaas van Enode, priester in de St. Janskerk;

Wouter van Bladel;

Wynrik gend. Wyn van Empel;

Aart z.v. Jan Wonder;

Adam z.v. Gooswyn z.v. Griet

460.

1359, 27 november

Uittreksel van nr. 459

Authentiek uittreksel van het testament beschreven in nr. 459 betreffende het legaat aan de priesters van de St. Janskerk.

461.

1359, 2 december

Testament Geertrui van Keulen (volledig)

Notaris Matthys Schilder van 's-Hertogenbosch oorkondt.

Geertrui van Keulen, begijn in het Groot Begijnhof, maakt haar testament
[geen melding van gezondheidstoestand]

legaten:

1. aan de St. Martinuskerk te Utrecht £ 1
2. aan de pastoor en de kapelaans van de kerk van Hedel een erfcijns van 5 schellingen uit huis en erf van Frederarda d.v. Eyken ('Eykinus') in Hedel bestemd voor haar jaargetijde
3. aan de Tafel van de H. Geest in Hedel een erfcijns van 10 schellingen en 2 hoenderen uit huis en erf van Lodeke ('Lodekinus') z.v.w. Reinboud ('Reynboldus')
4. aan de pastoor en de kapelaans van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch £ 1 eens
5. aan heer Wouter Deenkens ('Danekinus') 10 schellingen eens

6. aan de predikheren £ 1
7. aan de minderbroeders £ 1
8. aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch een erfcijns van 22 schellingen uit het erfgoed van Fye e.v. Jan en d.v.w. Gerard
de meester moet dit als volgt verdelen:
  - a. aan de pastoor, de kapelaans en de koster van de kerk op het Groot Begijnhof 14 schellingen
  - b. aan de pastoor aldaar bij iedere maandstonde 3 penningen
  - c. aan ieder van de kapelaans aldaar bij iedere maandstonde 2 penn.
  - d. aan de koster bij deze gelegenheid 1 penning[aantekening februari 2004: er blijft 8 schellingen over te verdelen onder geestelijken; $8 \times 12 = 96$ penningen; gerekend op 12 maandstonden per jaar; maakt 1 pastoor, 1 koster en 4 geestelijken verbonden aan de kerk van het Begijnhof]
9. aan de Tafel (als onder 8.) drie stukken land resp. gend. Winkelakker, 'in die Apport' en 'die Merbeemde' gelegen in Hedel
10. aan het Geefhuis een erfcijns van 22 schellingen uit het erfgoed van Wynrik Dytelyts gelegen in Hedel
11. aan Geze ('Gheza') van den Dam £ 3 eens

executele:

Gysbert van Gestel, meester van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch en zijn opvolgers

plaats van de handeling:

in het Geefhuis

getuigen van de handeling:

Gijsbert van Gestel voornd.;
Pieter van Hintham;
Wynrik gend. Wine van Empel;
Aart Wonder

Op de rug: 'revocavit' (= zij heeft dit testament herroepen)

462.

1359, 2 december

Erfdeling goederen Haren, Helvoirt, Vught, Enschoot, Vughterstraet, Oisterwijk, Maalstroom en Waspik

Ghiselbertus gend. Bac van Westilborch namens zijn dochter Hadewigis weduwe van Henricus gend. uten Wandé (A) en Gheyla zuster v.w. Zegeradis, eerste echtgenote van w. Henricus voornd. (B) verdelen de goederen van wijlen Henricus uten Wandé onder elkaar waarbij aan B zijn toebedeeld:

1. een hoeve in Helvoirt gend. 'Leendonc' met toebehoren
2. erfgoederen in Haaren en Helvoirt, die in pacht worden gehouden
3. 2 dagwand beemd in de parochie van Vught-St. Lambertus
4. 4½ lopenzaad land in Haaren in 'Belver'
5. een stuk land in Haaren in de akkers aldaar
6. een streep land gend. 'Enghelberen Streepken' in Haaren
7. een erfpacht van 2 mud en 5 lopen rogge, onderpand niet vermeld
8. een erfpacht van 6 mud rogge uit goederen in de parochie van 'Enschit'
9. een huis en erf in het straatje, dat loopt van de Vughtterstraat naar de stadsmuur, grenzend aan het watervalletje (?) ('stillicidium') van het grote huis van Henricus uten Wandé aldaar
10. een erfcijns van 20 schellingen uit goederen in 'Ghesel'
11. een erfcijns van 15 schellingen uit goederen in 'Oesterwyc'
12. 14 hont land gelegen vóór 'Maelstram'
13. alle goederen gelegen in 'Waspyc'

463.

1359, 4 december

Verkoop goederen Haaren, Helvoirt, Vught

Gheyla zuster v.w. Zegeradis, eerste echtgenote v.w. Henricus uten Wandé (zie nr. 462) draagt na verkoop een groot aantal goederen in de parochies van Vught-St. Lambertus, Helvoirt en Haaren over aan Johannes gend. van Zidewynden, schoonzoon v.w. Arnoldus van der Poorten ('de Porta') en Zegerus z.v. Robbertus gend. van Raemsdonc. Het betreft:

1. een vijfde deel van alle goederen van Wolterus gend. Brocken
2. een hofstad gend. 'Ridderhostat' in 'Ghesel'
3. 1 dagwand beemd gend. 'die Strijpt' in een kamp gend. 'die Ruysnitscamp' in de parochie van Vught-St. Lambertus
4. 14 roeden land Haaren in 'Ghesel' in een hof
5. 1½ bunder beemd gend. 'Oertbroec' tegenover de windmolen en wat land in de hoeve van Johannes gend. van der Straten
6. een erfcijns van 1½ oude groot uit l.
7. een erfcijns van 20 schellingen payment uit drie stukken land in 'Ghesel' gend. 'Nuwelant, die Hoeve ende die Waterlaet'
8. de helft van 'een driesche' in Haaren
9. een beemd in Helvoirt gend. 'Noertbroec' naast een andere beemd v.w. Henricus uten Wandé
10. ¼ bunder beemd in de parochie van Vught-St. Lambertus gend. 'die Strijpt'
11. een hoeve in 'Ghesel' in Helvoirt waarop Johannes z.v. Johannes van Eijk ('de Quercu') placht te wonen met een stuk land gend. 'die Garshof'.

463bis

1359, 4 december

Identiek aan nr. 463

464.

1359, 17 december

Overdracht beemd Helvoirt

Gobelinus gend. van den Berghe, schoonzoon van Truda gend. Uten Wande draagt 1½ bunder beemd in Helvoirt gend. 'Noertbroec' en ½ bunder beemd aldaar gend. 'Wedu', zijnde allodiaal goed, over aan Johannes gend. van Zidewynden, schoonzoon van Arnoldus van der Poorten.

465.

1359, 18 december

Verkoop goederen nr. 463

Zegerus z.v. Robbertus gend. van Raemsdonc draagt na verkoop de helft van de goederen door hem en Johannes gend. van Zidewynden gekocht van Gheyla (zie nr. 463) weer over aan aan Johannes voornd.

Op de rug: de halve hoeve gend. 'Brocken'.

INDEX OP GEOGRAFISCHE NAMEN

NAMEN VAN STRATEN IN DE STAD 'S-HERTOGENBOSCH (binnen de muren)

	nummers van de regesten
Nabij/Achter de Minderbroeders	277, 449
Achter de Tolbrug	9, 22, 165, 238, 371
-Batenburg	22
St. Antoniestraat	93, 127
Beurdsestraat (veelal: B(e)urde	17, 32, 34, 136, 165, 202, 205, 213, 249, 343, 381, 384, 423
Colperstraat	182
Colperstraat of Verwerstraat	5, 8, 10, 18, 24, 53, 67, 154, 155, 195, 232, 296, 304, 324, 417, 453
Hinthamereind (voorbij de Geerlingse Brug)	38, 119, 121, 122, 123, 128, 143, 169, 178, 226, 230, 235, 258, 273, 404, 406, 420
Hinthamerstraat (tot aan de Geerlingse Brug)	16, 27, 30, 31, 59, 65, 80, 112, 148, 171
zie ook: Gevangenpoort	175, 184, 358, 386, 400, 401
Gevangenpoort	63, 179, 271, 309, 347
Hoge Steenweg	zie Orthenstraat
St. Janskerkhof, nabij het	415
Karstraat	4
Kerkstraat	88, 172, 243, 251, 269, 282, 344, 353, 414
Klein Korenkopersstraatje	166
Voorbij/Nabij de Korenbrug	3, 50, 60, 257; 1287, 1 aug.
Markt (incl. Pensmarkt, Schapenmarkt)	12, 25, 37, 43, 82, 133, 137, 165, 179, 207, 219, 238, 347, 361, 403, 408
-Lakenhal	29, 33, 39, 84
-Vleeshuis	340, 350, 362, 363, 403
-Broodhuis	229
Ortheneind	167, 168, 237, 333, 447
Orthenstraat	6, 40, 47, 54, 84, 134, 135 139, 149, 152, 179, 180, 191 256a, 317, 393, 396, 417, 418, 419, 436
-nabij de Orthenstraat	45
Oude Dieze	41, 365, 374

Oude Hulst	66, 106, 145, 221, 349
Papenhulst	415
Peperstraat	64, 79, 373
Schrijnemakersstraat	zie: Karstraat
Verwerstraat	23, 26, 199, 244, 245; 1291 28 mei
zie ook: Colperstraat/Verwerstraat	
Vismarkt (nabij/op)	21, 117, 164, 257, 294, 398, 413, 446
Visstraat	71, 74
Vughterdijk (thans: Vughterstraat)	28, 35, 72, 279, 295, 307, 360, 389, 390
Vughterstraat	56, 95, 153, 165, 170, 181a 217, 264, 354, 403, 412
Vughterstraat, nabij de	289, 462
Windmolenberg e.o.	163, 233, 234, 247, 272, 331, 376, 397, 402
's-Hertogenbosch, ligging onbekend	7, 13, 36, 57, 73, 104, 131 157, 158, 165, 224, 241, 289, 355

NAMEN VAN PLAATSEN IN DE MEIERIJ VAN 'S-HERTOGENBOSCH

	nummers van de regesten
Beek & Donk	428
Berghem	99, 377, 378, 451
Berkel-Enschot	
-Berkel	242, 250
-Enschot	69, 222, 231, 462
Berlicum	144
-Middelrode	439
-Belver	186, 322
Best	366
Bladel c.a.	
-Bladel	276
Boekel (?)	86
Den Dungen: zie daar	
-Empel	185, 193, 268, 305, 306
-Meerwijk	194
Boxtel	459
Den Dungen	87, 92, 137, 162, 187, 228
-Batenborg	92, 137
Eindhoven	
-Blaarthem	1, 369, 379
-Oud-Blaarthem (?)	108
-Gestel	254, 409
-Stratum: zie Oirschot	
-Woensel	220 (?)
Erp	426
-Ooievaarsnest (hoeve van)	367, 368
Esch	45, 84a, 339a
Geffen	68, 181, 188, 427
Geldrop	24a, 27a, 46a
-Hout	200a
-Hulst	198, 199a, 201
-Riel	42, 48, 161, 200a
Gemert	357
Gemonde	203
GESTEL (onbekend, om welk Gestel het hier gaat)	113, 114, 187
Haaren	75, 421, 455, 462

-Gijzel (zie ook onder Helvoirt)	410, 462, 463 nummers van de regesten
-Belveren	75, 462
HEES (onbekend, om welk Hees het hier gaat)	111, 116, 118, 124, 125, 129, 200a, 262, 283-285
Heeswijk-Dinther	
-Heeswijk	292a, 323, 438, 442
-Dinther	196, 343
-Bernheze (hoeve van)	176, 438, 442
-Hommelheze (hoeve van)	176, 380
Helvoirt	216, 252, 311, 338, 462-465
-Gijzel	220 (?), 225, 261, 318, 394, 462, 463
's-Hertogenbosch (Vrijdom)	248, 253, 329, 341, 351, 399, 422
-Orthen	46, 94, 115, 281, 286
-Maalstroom	58, 329, 462
-Deuteren	130, 260, 265, 266, 267, 270, 313, 382, 435, 440
-Hintham	292, 441, 452
Hilvarenbeek	lbis, 44
-Veldhoven	444
Lith	
-Teeffelen	411
-Lithoijen	150, 156
-Oijen	206
Loon op Zand	189, 293
St. Michielsgestel	370, 383, 450
-Thede	204
-Elde	456
Moergestel	62, 83, 328, 336
Nistelrode	433
-Vorstenbosch	109, 230
Nuenen c.a.	
-Nuenen	314, 395, 431
-Gerwen	256, 288, 310, 314, 424, 429; 1285, 14 sept.
-Alvershool	190, 310
-Ter Heze	2
Nuland	107, 200, 218
-Wilshuizen	46, 49, 81, 89, 123
St. Oedenrode	214, 315, 430 (Vressel)

-Rovenrode	100
-Neijnsel	259
Oirschot	217, 308
-Ter Brake	240
-Mellikrode	210, 385, 388
-Straten	101a, 212
-Straten (bij Oirschot of bij Eindhoven?)	101, 210a
-Ten Velde	236
Oisterwijk	246, 456, 462
-Kerkhoven	299
-Luissel	319 (?)
Oss	123, 125, 130a, 274, 292b, 328a, 330, 334, 411, 437, 451; 1282, 9 juli
Ravenstein	
-DARENTAREN (in het land van Herpen)	86
-Herpen (Land van-)	86, 146, 159, 160, 337, 375, 426a, 432, 443, 448
-Huisseling	392
Rosmalen	11, 19, 40a, 52, 85, 110, 183, 192, 268, 290, 300, 301, 302, 321, 346, 456
-Heze	81, 391
Schijndel	70, 105, 141, 142, 177, 330a, 335, 438, 439, 445
-Elde (zie ook St. Michielsgestel)	280, 287, 356
Tilburg	342; 1281, 26 juli-1 aug.
Uden	
-Henxthovel	96, 139a
Udenhout	51, 75, 77, 85a, 90, 140, 189, 197, 251a, 303, 320
-Biezenmortel	90
Veghel	
-Zijtaart	407
Veldhoven	359
-Oerle-Ter Berkt	14, 15, 16a, 76
-Oerle-Ter Vlutten	203a
-Oerle	78
-Zeelst	416
Vessem c.a.	

-Vessem	425	
Vught		81a, 91, 93a, 225, 312, 316, 325, 327, 332, 339, 372, 462-463
-Bergenshuizen		39a, 45a, 211
-Cromvoirt		209

NAMEN VAN PLAATSEN BUITEN DE MEIERIJ VAN 'S-HERTOGENBOSCH

Hedel	461
Vlijmen	321
Waspik	462

